

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel M¼d¼rl¼Đ¼

**KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ
PROGRAMI**

UYGULAMA REHBERİ

(Ekonomik Yatırımlar / Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları için)

(11. ETAP)

21/10/2016 tarih ve 29864 Sayılı Resmi Gazete’ de Yayımlanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ

(Tebliğ No: 2016/37)

Tarım Reformu Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Kamp¼s¼
EskiĐehir Yolu 9. Km 06060
Lodumlu-ANKARA
Tel: (312) 258 78 04 – 258 79 32
Faks: (312) 258 79 33
www.tarimreformu .gov.tr

Ankara – 2016

2016-2020 D¼neminde; Ulusal Tarım Stratejisi ve Kırsal Kalkınma Planı kapsamında, 27/2/2016 tarihli ve 2016/8541 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile y¼r¼rl¼Đ¼e konulan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine ilişkin Karar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından y¼r¼t¼lmektedir.

İÇİNDEKİLER

- I. UYGULAMA ESASLARI**
- II. HİBE BAŞVURU FORMU**
- III. İŞLETME PLANI**
- IV. HİBE SÖZLEŞMESİ**
- V. UYGULAMA REHBERİ EKLERİ**

(I)
UYGULAMA ESASLARI

GİRİŞ	4
BİRİNCİ BÖLÜM	4
A. AMAÇ	4
B. KAPSAM	4
C. DAYANAK	5
D. TANIMLAR	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
A. KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI UYGULAMA BİRİMLERİ	6
B. BAŞVURU/PROJE SAHİBİ VE YATIRIMCILAR	7
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	8
A. YATIRIM KONULARI (TEDBİRLER)	8
ET VE SÜT ÜRETİMİNE YÖNELİK BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ YETİŞTİRİCİLİĞİNE YÖNELİK SABİT YATIRIM PROJELERİ;	11
KÜLTÜR BALIKÇILIĞINA YÖNELİK MODERN SABİT YATIRIMLAR;	11
B. UYGULAMA İLLERİ	17
C. YATIRIM SÜRESİ	18
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	19
A. BAŞVURU SAHIPLERİNDE ARANACAK ÖZELLİKLER:	19
B. UYGUN OLMAYAN BAŞVURU SAHIPLERİ	20
BEŞİNCİ BÖLÜM	20
A. YATIRIM TUTARI VE DESTEKLEME ORANI:	20
ALTINCI BÖLÜM	22
A. HİBE DESTEĞİ KAPSAMINDAKİ PROJE GİDER ESASLARI:	22
B. HİBE DESTEĞİ VERİLEN PROJE GİDER KALEMLERİ:	22
C. İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ:	23
D. MAKİNE, EKİPMAN VE MALZEME ALIM GİDERLERİ:	25
E. PROJE KAYNAKLARINDAN KARŞILANAMAYACAK GİDERLER:	26
F. AYNI KATKILAR:	26
YEDİNCİ BÖLÜM	27
A. BAŞVURU SÜRESİ:	27
B. BAŞVURACAKLARA SAĞLANACAK TEKNİK DESTEK:	27
C. BAŞVURULACAK YERLER:	28
D. BAŞVURU ŞEKLİ:	28
SEKİZİNCİ BÖLÜM	31
A. BAŞVURULARIN İL DÜZEYİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ :	31
B. YATIRIM BAŞVURULARININ İDARI UYGUNLUK AÇISINDAN İNCELENMESİ :	31
C. BAŞVURULARIN BAŞVURU SAHİBİ, ORTAKLARI VE PROJENİN UYGUNLUĞU AÇISINDAN İNCELENMESİ:	33
D. BAŞVURULARIN ÖN DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:	34
E. BAŞVURULARIN GENEL DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:	35
F. İL PROJE DEĞERLENDİRME RAPORU :	36
EK-5A	38
SEKTÖREL BAZDA PROJE KONULARI İL ÖNCELİK SIRALAMASI	38
BÜİ	39
ÇES	39
SHD	39
SER	39
HÜİ	39

HOG	39
EK-5b	39
KIRSAL EKONOMİK ALT YAPI YATIRIMLARI	39
SEKTÖREL BAZDA PROJE KONULARI İL ÖNCELİK SIRALAMASI	39
ÇFG	40
BSY	40
G. HİBE BAŞVURUSUNUN REDDEDİLME NEDENLERİ :	41
DOKUZUNCU BÖLÜM	42
A. NİHAİ DEĞERLENDİRME KARARI:	42
B. DEĞERLENDİRME SONUÇLARININ AÇIKLANMASI :	43
C. TATBİKAT PROJELERİ VE KESİN BÜTÇELERİN HAZIRLANMASI:	43
D. HİBE SÖZLEŞMESİ:	44
E. HİBE SÖZLEŞMELERİNDE TEMİNAT ALINMASI:	45
F. HİBE SÖZLEŞMESİ AKDI:	45
G. HİBENİN NİHAİ TUTARI:	46
H. YÜKÜMLÜLÜKLERİN YERİNE GETİRİLMEMESİ:	46
ONUNCU BÖLÜM	48
UYGULAMALAR, SATIN ALMALAR VE ÖDEMELER	48
A. PROJE UYGULAMALARININ İZLENMESİ:.....	48
B.SATIN ALMA VE UYGULAMA SÖZLEŞMELERİ:.....	49
C.PROJE HARCAMALARININ KONTROLÜ:	51
D.ÖDEMELER:	52
E. PROJE HESAPLARI :	54
F. HİBE SÖZLEŞMESİNDE YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLER :	54
G. BÜTÇE İÇİ DEĞİŞİKLİKLER:.....	55
H. UYGULAMA SORUMLULUĞU:.....	55
I. PROJE İLE SAĞLANAN EKİPMANLARIN MÜLKİYETİ:	55
ONBİRİNCİ BÖLÜM	55
DENETİM VE YAPTIRIMLAR	55
A. DENETİM:.....	55
B. YAPTIRIMLAR:	56
ONİKİNCİ BÖLÜM	56
A. DİĞER DESTEKLERDEN YARARLANMA:	56
B. ÖRNEK UYGULAMALAR	56
C. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN YAYINLAR:	57
ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM	57
A. HİBE BAŞVURU FORMUNUN EKLERİNE AİT LİSTE	57
A.YATIRIM PROJESİ, BAŞVURU SAHİBİ VE ORTAKLARI İLE İLGİLİ BİLGİ VE BELGELER:	57
B.PROJE BÜTÇE TABLOLARI :	57
C.YATIRIM İŞLETME PLANI DOSYASI :	57
D.HİBE SÖZLEŞMESİ :	57
E.DESTEKLİYİCİ BELGELER:	57

*Not: İçindekiler menüsünde **Ctrl** tuşuna basılı tutarak listeden gitmek istediğiniz konuya tıklamanız gerekmektedir.*

Bakanlık bu Uygulama Rehberinde değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

GİRİŞ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, Ulusal Tarım Stratejisi Kırsal Kalkınma Planı çerçevesinde; doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulması amacıyla Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı uygulamaya konulmuştur.

Bakanlığımızca, 2006-2015 yıllarında Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında, tabandan yukarıya doğru yaklaşımla katılımcılığı sağlayan, yerel kapasiteyi ve örgütlenmeyi geliştiren, istihdam yaratma potansiyeli olan, üretici gelirlerini artıran ve çeşitlendiren, tarıma dayalı küçük ve orta ölçekli sanayinin gelişmesini ve yaygınlaştırılmasını esas alan projelerin yanı sıra kırsal altyapının rehabilitasyonuna yönelik projeler ile üretime yönelik makine-ekipman alımı projeleri de desteklenmiştir.

Proramın 2016-2020 yıllarında devam etmesine yönelik olarak, Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine ilişkin 2016/8541 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 27/02/2016 tarih ve 29637 Sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. 2016/8541 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında 81 ilde ekonomik yatırımlar ile bireysel sulama sistemlerine yönelik proje konularının desteklenmesi öngörülmüştür.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine ilişkin 2016/8541 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında yürütülecek olan 11. etap Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ gereğince; 81 il kapsamında kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak için gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik yatırımlara yönelik olarak bu rehberde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda hazırlayacakları hibe başvurularının il ve Bakanlık düzeyinde değerlendirilmeleri sonucunda uygun bulunanlar programa alınacak ve hibeye esas proje tutarlarının % 50'si hibe desteği olarak program bütçesinden karşılanacaktır.

Bu uygulama rehberi, Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2016/37) gereğince uygulamanın yapılacağı 81 proje ilinde, ekonomik yatırım/kırsal ekonomik altyapı yatırımları konularında hibe başvurusunda bulunmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin proje hazırlamalarını kolaylaştırmak ve başvurularında yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

A. Amaç

Bu Tebliğin amacı; doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması, kırsal toplumda yerel kalkınma kapasitesinin oluşturulmasına katkı sağlamak için yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

B. Kapsam

Bu Tebliğ, 1/1/2016-31/12/2020 tarihleri arasında, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak, tarım ve tarım dışı istihdamı geliştirmek, gelirleri artırmak ve farklılaştırmak için, kadın ve genç girişimciler öncelikli olmak üzere gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik yatırımlar için yapılacak hibe ödemelerine ilişkin hususları kapsar.

C. Dayanak

18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu, 22/2/2016 tarihli ve 2016/8541 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Karara dayanılarak .../.../2016 tarih ve 2016/37 nolu Tebliğin 52 nci maddesi (programın genel uygulama usul ve esaslarına açıklık getirmek, destek sağlamak amacıyla Genel Müdürlük tarafından çıkarılan uygulama rehberi, satın alma kitabı ve genelgeler “www.tarim.gov.tr” internet adresinde yayımlanır. Bu yayımlar, bu Tebliğde belirtilen genel uygulama usul ve esaslarını belirler. Bu Tebliğde ve bu yayımlarda yer almayan hususlarda ulusal mevzuat hükümleri ile Genel Müdürlüğün görüş ve talimatları geçerlidir.) hükmüne dayandırılmıştır.

D. Tanımlar

Bu rehberde geçen;

- a) Avan proje: Başvuru konusu olan tesise ait vaziyet planı ile tesisin ihtiyaçlarına göre elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plan ve kesitlerin yer aldığı projeyi,
- b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- c) Elektronik ağ: “www.tarim.gov.tr” internet adresini,
- ç) Genel Müdürlük: Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,
- d) Gerçek kişi başvurusu ve yatırımı: Belirlenmiş nitelikleri taşıyan birey tarafından yapılacak başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımları,
- e) Hibe sözleşmesi: Proje sahipleri ile il müdürlüğü arasında imzalanan ve hibeden yararlanma esasları ile tarafların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen sözleşmeyi,
- f) Hibeye esas proje tutarı: Bu Tebliğde belirtilen kriterleri sağlayan hibe desteği verilecek giderler toplamını,
- g) İl müdürlüğü: Bakanlık il müdürlüklerini,
- ğ) İl proje değerlendirme komisyonu: Vali yardımcısı başkanlığında; il gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğü, yatırım izleme koordinasyon başkanlığı veya il özel idaresi genel sekreterliği, il çevre ve şehircilik müdürlüğü, ticaret borsası, ziraat odası başkanlığı ile ihtiyaç duyulması halinde proje konusuna göre belirlenecek diğer ilgili üniversite, sivil toplum kuruluşu ve kamu kurumu temsilcilerinden en az beş kişiden oluşturulan ve bu Tebliğ kapsamında ilinde yapılan proje başvurularını değerlendiren komisyonu,
- h) İl proje yürütme birimi: İl düzeyinde programın tanıtımından, projelerin uygulamasından ve tamamlanan projelerin izlenmesinden sorumlu olan, yapılacak iş ve işlemleri il müdürlüğü adına yürüten, ilgili şube müdürü ve elemanları ile gerektiğinde il müdürlüğü ve diğer kamu kurumu elemanlarının valilik oluruyla görevlendirilmesi ile oluşturulan en az üç kişilik birimi,
  - 1) İlerleme raporu: Yatırımcı tarafından hazırlanıp üç ayda bir il müdürlüğüne teslim edilen iş gerçekleşme raporunu,
  - i) Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenilenmesine yönelik yatırım: Faal olsun veya olmasın, çalışma ve üretim izinleri başvuru sahibi adına olmak üzere yasal izinleri alınmış ve tarımsal ürünlerden belli bir ürünün işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik olarak yapılmış tesisler, kırsal turizm hariç kırsal ekonomik altyapı yatırımları ile tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar için yeni teknolojiler içeren makine-ekipman alımları ve gerekli olması halinde hibeye esas proje tutarının en fazla %20'ine kadar inşaat giderini kapsayan yatırımı,
  - j) Kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına yönelik yatırım: Tarımsal ürünlerden belli bir ürünün işlenmesi, depolanması, paketlenmesi ile tarımsal üretime yönelik sabit yatırım projelerine yönelik olarak inşaatı yarım kalmış tesislerin inşaatının tamamlanması ve gerekli makine ekipmanının alımını ya da inşaatı tamamlanmış ancak üretime geçmemiş tesislerin makine ekipman alımlarını içeren projeyi,
  - k) Kırsal alan: 31.12.2012 tarihli TÜİK verilerine dayanılarak, nüfusu 20.000'den az olan tüm illerdeki yerleşim yerlerini,
  - l) Kırsal ekonomik altyapı: Kırsal turizm, bilişim sistemleri ve eğitimi, el sanatları ve katma değerli ürünler, çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemlerini,
  - m) Merkez proje değerlendirme komisyonu: İl proje değerlendirme komisyonu tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda uygun görülen proje başvurularına ait değerlendirme raporlarını, ihtiyaç olması halinde uygun görülen proje başvurularını, bu Tebliğde yer alan esaslar doğrultusunda değerlendiren ve Genel Müdürlükçe oluşturulan ilgili Genel

Müdür Yardımcısı ve Daire Başkanını bulunduğu en az beş, en fazla dokuz kişiden oluşturulan komisyonu,

n) Nihai rapor: Yatırımcı tarafından yatırıma ait fiili uygulamaların tamamlanmasını takiben son ödeme talebi evrakı ile birlikte hazırlanıp il müdürlüğüne teslim edilen raporu,

o) Ödeme icmal tablosu: Yalnız bir yatırıma ait olan o dönemin inşaat ödemeleri ile makine, ekipman ve malzeme ödemelerini kapsayan tabloyu,

ö) Program: Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programını,

p) Proje: Hibe desteğinden yararlanabilmek için belirlenmiş nitelikleri sağlayan gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirecekleri yatırım projelerini,

r) Proje toplam tutarı: Program kapsamında hibeye esas proje tutarı ile tamamı yatırımcı tarafından gerçekleştirilen aynı katkı tutarının toplamını,

s) Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar: Büyükbaş, küçükbaş, su ürünleri ve kültür mantarı üretimine yönelik sabit yatırım tesislerini,

ş) Tarımsal ürün: Tütün hariç tüm bitkisel ürünleri, hayvansal ürünleri ve su ürünlerini,

t) Tatbikat projesi: Başvuru konusu olan tesisin ihtiyaçlarına göre arazi ve zemin etütleri yapılmış, yapı elemanları kesitlerinin ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleriyle teknik özelliklerinin belirtildiği, mimari, statik, elektrik, sıhhi tesisat projeleri ile maliyet hesapları dahil her türlü ayrıntıyı içeren projeyi,

u) Tüzel kişi başvurusu ve yatırımı: Belirlenmiş nitelikleri sağlayan bireylerin yasal olarak oluşturdukları ticari ortaklıklar tarafından yapılacak başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımları, (hukuki kişilikler)

ü) Uygulama sözleşmesi: Yatırımcılar ile proje kapsamında satın aldıkları makine, ekipman ve malzeme ile inşaat işlerini sağlayan yükleniciler arasında yapılacak akdi,

v) Yatırımcı: Bu Tebliğ kapsamında proje hazırlayıp başvuruda bulunan ve başvurusu kabul edilerek hibe sözleşmesi imzalayan gerçek ve tüzel kişileri, (Yararlanıcı)

y) Yenilenebilir enerji: Jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgar enerjisini,

z) Yeni yatırım tesisi: Tarımsal ürünlerden belli bir ürünün işlenmesi, depolanması, paketlenmesi ile yenilenebilir enerji kullanan sera, kırsal ekonomik altyapı yatırımlarından kırsal turizm ve tarımsal üretime yönelik sabit yatırım projelerine yönelik olarak henüz yapı ruhsatı alınmamış yatırım yerinde temelden yapılacak inşaat ve makine ekipman alımını kapsayan tesisi,

aa) Yüklenici: Hibe sözleşmesi akdedilen yatırım projesi kapsamında yatırımcılar tarafından satın alınacak makine, ekipman ve malzeme ile inşaat işlerini sağlayan bağımsız gerçek ve tüzel kişileri,

bb) Yatırımın niteliği: Yeni tesis/tamamlama/kapasite artırımı-teknoloji yenileme projesini,

cc) Program teklif listesi: İlin önceliklerine göre sıralanmış sektörel bazdaki proje konularına göre oluşturulan gruplar ile bu grupların içinde büyükten küçüğe nihai puan sırasına göre yer alan projeleri içeren listeyi,

çç) Tebliğ: 21/10/2016 tarih ve 29864 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkındaki 2016/37 numaralı Tebliğ’i ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

A. KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI

UYGULAMA BİRİMLERİ

a. Genel Müdürlük

- Bu Tebliğ kapsamındaki çalışmalarını Bakanlık adına Genel Müdürlük yürütür. Genel Müdürlük;

a) Programın tanıtımını ve yatırımcıların bilgilendirilmesini sağlar. Program kapsamında yapılacak çalışmaların kontrolüne, idari, mali, mühendislik ve çevresel uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesine destek verir.

b) Program ile ilgili olarak, yıllık yatırım programı ve bütçe teklifi hazırlıkları, bu tekliflerin ilgili Bakanlık birimlerine iletilmesi ve bu tekliflerin kabulü için gerekli çalışmaları yapar.

c) Programın izleme ve değerlendirmesini yapar veya yaptırır.

- ✓ *Bu Program ile "IPARD II Programı" arasında usul ve esaslar bakımından tamamlayıcılığı ve uyumu esas alınır.*
- ✓ *Proje başvurularının belirlenen sürede değerlendirilmesi, uygulamaların kontrolü, yatırımcı sorumluluklarının izlenmesi, ödemelerin yapılması ve faaliyetlerin programın amaçlarına uygunluğunu beş yıllık izleme süresince yapar veya yaptırır.*

b. İl Müdürlüğü

- İl Müdürlüğü Program kapsamındaki çalışmaların Bakanlık adına 46 ncı maddede belirtilen sorumlulukların idari, mali, hukuki, mühendislik ve çevresel uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesini ve program kapsamında yapılacak tüm çalışmaların il bazında uygulanmasını, izlenmesini, sekreteryasını ve koordinasyonunu sağlar.

- ✓ *Bakanlık adına hibe sözleşmesi imzalar.*

c. İl Proje Değerlendirme Komisyonu ve İl Proje Yürütme Birimi;

İl Proje Değerlendirme Komisyonu;

a) Program kapsamında alınan hibe (proje) başvurularının idari uygunluğunu, başvuru sahiplerinin ve projelerin uygunluğunu kontrol eder, başvuruları ön değerlendirme ve genel değerlendirme kriterleri açısından inceler, tüm proje başvurularının nihai puanlarını tespit eder, değerlendirme raporlarını ve sonuç tablolarını hazırlar, program teklif listelerini belirler.

b) Başvuruların, Bu Tebliğe, uygulama ve değerlendirme rehberine uygun olarak il düzeyinde değerlendirilmesinden sorumludur. Komisyon en az beş kişiden oluşturulur.

- ✓ *Tebliğe bağlı uygulama rehberi ile proje başvurularının değerlendirilmesine yönelik usul ve esasları düzenleyen değerlendirme rehberi.*

İl Proje Yürütme Birimi;

a) İl düzeyinde programın tanıtımı, projelerin uygulanması ve tamamlanan projelerin beş yıl süreyle izlenmesi ile ilgili olarak yapılacak iş ve işlemleri il müdürlüğü adına yürütür. Bu birim; ilgili şube müdürü ve elemanları ile gerektiğinde il müdürlüğü ve diğer kamu kurumu elemanlarının valilik oluruyla görevlendirilmesi ile en az üç kişiden oluşur.

b) İl düzeyinde proje hazırlanması aşamasında potansiyel başvuru sahiplerini program hakkında ve proje başvurularının hazırlanması konusunda bilgilendirir.

c) İl proje yürütme biriminde görevli elemanlar il proje değerlendirme komisyonunda görevlendirilemez

İl proje değerlendirme komisyonunda görevlendirilen üyeler hiçbir şekilde il proje yürütme birimi elemanlarından oluşturulamaz.

ç) Hibe sözleşmesi imzalanmadan önce; başvuru aşamasında elektronik ortama girişi yapılan bilgi ve belgelerle, sunulan hibe sözleşmesi ve eklerinin uyumunu ve mevzuata uygunluğunu inceler. İnceleme sonucunu bir rapora bağlar ve hibe sözleşmesi imzalamaya yetkili il müdürüne sunar.

d) Projelerin uygulamasını bu Tebliğ, yürürlükteki ilgili mevzuat ve bu amaçla Genel Müdürlük tarafından hazırlanan uygulama rehberi, satın alma kitabı, genelgeler ve uygulama talimatları hükümleri doğrultusunda kontrol eder, izler ve değerlendirir.

B. BAŞVURU/PROJE SAHİBİ VE YATIRIMCILAR

Başvuru/Proje sahipleri ilgili tebliğ ve bu tebliğ uyarınca hazırlanan uygulama rehberi, satın alma kitabı ve kendilerine iletilen tüm dokümanlarda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda hibe başvurusu ve eki dokümanları hazırlamak ve sunmakla sorumludurlar. Bu dokümanlarda belirtilen nitelikleri taşıyan tüm gerçek ve tüzel kişiler proje sahibi olarak program hibe desteğinden yararlanmak amacıyla başvuruda bulunabilir.

Hibe başvurusuna ait yapılan değerlendirmeler sonucunda uygunluk kriterlerini sağlayan ve değerlendirme sonucunda yeterli bulunan proje sahipleri, potansiyel yatırımcı olarak hibe sözleşmesi akdine davet edilir. Hibe sözleşmesi imzalayan yatırımcılar, yatırımların proje

amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinden, doğru olarak belgelendirilmesinden ve belgelerin muhafazasından sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı yatırım konuları:

A. Yatırım konuları (tedbirler)

(1) Ekonomik yatırım konularında;

a) Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik yeni tesislerin yapımı,

b) Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenilenmesi,

c) Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması,

ç) Yenilenebilir enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapımı,

- Sera tesisleri için **tamamlama ve kapasite artırımı-teknoloji yenileme** hibe başvurusu yapılamaz.

- Yenilenebilir enerji kaynaklı (Jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgar) sera başvuruları yeni tesis olarak yapılır.

- Yenilenebilir enerji dönüştürme tesisleri ile sera yapımı projesinin birlikte tek bir yatırım proje teklifi olarak verilmesi gerekir.

- Yenilenebilir enerji kaynağı olarak güneş enerjisi kullanan sera projelerinde; **güneş pili sisteminin** veya **güneş enerjine dayalı elektrik üretim tesisinin** başvuruya esas projede bulunması zorunludur. Bunların dışındaki sistemler kabul edilmez.

- Mevcut seralarda kullanılmak üzere yenilenebilir enerji üretim tesisi konulu başvurularda güneş enerjisi kullanılması halinde teknik gerekçelerinin açıklanması ve ilgili mevzuata aykırı olmaması durumunda paneller yakın parselde yer alabilir. Bu durumda seranın bulunduğu parselde yer alan enerji nakil hattı da hibe desteği kapsamında olup enerji nakil hattının parsel dışındaki kısmı yatırımcı tarafından aynı katkı olarak karşılanmalıdır.

- Yenilenebilir enerji içermeyen sera yapımına yönelik yatırım proje başvuruları kabul edilmez.

-Ancak, mevcut seralar için sadece yenilenebilir enerji kullanımına yönelik başvuru yapılabilir ve bu başvurular kapasite artırımı -teknoloji yenileme konusu olarak değerlendirilir.

- Yenilenebilir enerji kaynaklı sera başvurularında yenilenebilir enerji kaynağı eğer jeotermal veya biyogaz ise seranın sadece ısı ihtiyacını karşılaması yeterlidir.

-Mevcut seraların enerji ihtiyacının yenilenebilir enerji kaynağından karşılanmasına yönelik başvuruda bulunulması halinde; hibe başvuru formunda yatırımın niteliği **kapasite artırımı-teknoloji yenileme**, projenin konusu kodu ise **YEÜ** (yenilenebilir enerji üretim tesisi) olmalıdır. Aksi takdirde, örneğin projenin konusu kodu **SER** (yenilenebilir enerji kullanan seralar) olarak belirtilmiş ise başvuru iptal edilir.

-Daha önce yenilenebilir enerji kaynaklı sera ile ilgili olarak hibe desteğinden yararlanan yatırımcılar aynı sera ile ilgili başvuru yapamazlar.

- Yenilenebilir enerji kaynaklı yeni sera başvurularında dekara maliyet;

- Topraklı seralarda en fazla 110.000 TL/da,

- Topraksız seralarda en fazla 145.000 TL/da,

- Topraksız sislemeli cam seralarda en fazla 180.000 TL/da,

-Topraksız, sislemeli ve su kültürü (Hidroponik) kullanan seralarda örtü malzemesine bakılmaksızın en fazla 180.000 TL/da olmalıdır.

d) Bu Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış tesisler ile bu tebliğ kapsamında yapılacak tesislerde, ayrıca üç dekadardan küçük olmaması şartıyla örtü altı kayıt sistemine kayıtlı mevcut modern seralarda kullanılmak üzere; yenilenebilir

enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımı,

Yenilenebilir enerji kaynaklarından jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgar enerjisi üretim tesisleri;

- Tebliğde yer alan yatırım konularıyla ilgili yeni tesis başvurularında projenin bir unsuru olması halinde hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

- Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış ya da yapılacak tesislerin enerji ihtiyacını karşılamak üzere birden fazla yenilenebilir enerji kaynağı kullanılabilir.

- Tebliğde yer alan yatırım konularıyla ilgili mevcut bir tesisin (mevcut tesisin program kapsamında gerçekleştirilmiş olması şartı aranmaz) enerji ihtiyacını karşılamaya yönelik başvuru olması halinde; hibe başvuru formunda yatırımın niteliği kapasite artırımı -teknoloji yenileme, projenin konusu YEÜ (yenilenebilir enerji üretim tesisi) olarak belirtilmelidir.

- Yenilenebilir enerji olarak jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgar enerjisi kullanacak bütün yatırım konularında yenilenebilir enerji üretimi mevcut veya bu Tebliğ kapsamında kurulacak tesisin kurulu güç üzerinden hesaplanan yıllık enerji ihtiyacının en az % 51 ini en fazla %110unu karşılayacak şekilde projelendirilmesi halinde hibe desteğinden faydalandırılır. Elde edilen enerji; mevcut veya bu Tebliğ kapsamında kurulacak tesisteki enerji ihtiyacının % 110 unu aşması durumunda elde edilen toplam enerji ile tesiste ihtiyaç duyulan enerji oranlanarak hibe ödemesi yapılır. Bu oranların dışında kalan kısımlar aynı katkı olarak karşılanmalıdır.

Örneğin: Tesisin onaylı elektrik projesinde belirtilen toplam kurulu gücü 15 kW/h ve yıllık enerji ihtiyacı ise 15 kW/h X 24 saat X 360 gün = 129.600 kW/yıl olsun. Bu tesise rüzgar santrali kurulmak istenmesi durumunda santralin gücünü belirlemek için meteorolojiden rüzgar santralini çalıştıracak kuvvetdeki yıllık rüzgarlı saat miktarı alınacak 66.096 kW/yıl- 142.560 kW/yıl arasında üretim yapacak kapasitede rüzgar santrali seçimi yapılmalıdır. yenilenebilir enerji üretim tesisinin kapasitesi yıllık enerji ihtiyacının % 51'i olan 66.096 kW/yılın altında kalıyor ise bu tesis veya ünite için hibe desteği verilmez. Yapılacak yenilenebilir enerji üretimi tesisine ait yıllık enerji üretiminin % 110'u olan 142.560 kW/yıl dan fazla olması halinde aşan kısım aynı katkı olarak projelendirilmelidir. Yatırımcının projelendirdiği yenilenebilir enerji üretim tesisinin veya ünitesinin yıllık enerji üretimi 200.000 kW/yıl ve maliyeti 1.000.000 TL olsun. Bu durumda yatırımcı proje başvurusunu yaparken (142.560 kW/yıl / 200.000 kW/yıl) X 1.000.000 TL = 712.800 TL'lik kısmı hibeye esas proje tutarı kapsamında, bu miktarın dışında kalan 287.200 TL ise aynı katkı olarak bütçelendirilmelidir.

- Elektrik piyasasında lisanssız elektrik üretimine ilişkin yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine göre projelendirilmelidir.(Ruhsat işlemlerinin uzun zaman alabileceği öngörüsü üzerine yatırımcıların mağduriyet yaşamamaları için işlemlere hibe sözleşmesi öncesi başlaması kendi menfaatlerine olacaktır.)

- Jeotermal enerji kaynağı için kiralama yapılabilir. Ancak kiralama süresi tebliğ yayım tarihinden itibaren en az 7 (yedi) yıl olmalıdır. Kiralama bedeli ise hibe desteği kapsamında değerlendirilmez. Tesisin bulunduğu parselde yer alan jeotermal nakil hattı hibe desteği kapsamında olup parsel dışındaki nakil hattı hibe desteği kapsamı dışındadır.

- Jeotermal kuyu ile ilgili hibe ödemesi yapılabilmesi için sondaj neticesinde pompa tecrübesi sonucu yeterli suyun çıkarılması ve işletme ruhsatının alınmış olması gerekmektedir.

- Ürün atıkları, katı yakıtlar, doğal gaz, likit gaz gibi maddelerin yakılması sonucu elde edilecek enerji yenilenebilir enerji olarak değerlendirilmez.

e) Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar,

I- Büyükbaş için sabit yatırımlar

a) Et (Sığır)

b) Süt (Manda/Sığır)

II- Küçükbaş için sabit yatırımlar

a) Et (Koyun/Keçi)

b) Süt (Koyun/Keçi)

III- Kültür Balıkçılığına yönelik sabit yatırımlar

IV- Kültür Mantarılığine yönelik sabit yatırımlar

Tarımsal üretime yönelik sabit yatırım projelerinin kapasiteleri en az aşağıdaki büyüklükte olacaktır;

Süt sığırcılığı: en az **10 baş** süt ineği kapasiteli tesis, **10 baştan çok 500 baştan az** olmalıdır.

Besi sığırcılığı: en az **30 baş** sığır kapasiteli tesis, **30 baştan çok 500 baştan az** olmalıdır.

Manda yetiştiriciliği: en az **10 baş** süt mandası kapasiteli tesis,

Et /Süt koyunculugu: en az **100 baş** et/süt koyunu kapasiteli tesis,

Et /Süt keçiciliği: en az **100 baş** et /süt keçisi kapasiteli tesis,

Kültür balıkçılığı: en az **10 ton** kurulu üretim kapasiteli tesis.

Süt üretimine yönelik küçükbaş (koyun/keçi) ve büyükbaş (manda/sığır) konusunda yapılacak başvurularda aşağıdaki kriterler dikkate alınacaktır.

- Kapasitesine uygun planlanmış ahır/ağıl yapımı ile süt sağım ünitelerini içeren yeni tesis/tamamlama/kapasite artırımı-teknoloji yenileme başvuruları hibe kapsamında değerlendirilir.

- Sunulacak projede sürü projeksiyonu yer alacaktır.

- Büyükbaş süt üretimi için yapılan sabit yatırım proje başvurularında; başvuru sahibinin kendisine ait olan veya taahhüt edeceği hayvan varlığı proje kapasitesinin % 60'ından az olamaz. Örneğin sunulacak projenin kapasitesi 50 baş ise başvuru sahibinin en az 30 baş süt ineği veya süt mandasına sahip olması veya nihai rapordan önce hayvan varlığını karşılayacağını (30 baş) taahhüt etmesi gerekmektedir.

- Koyun ve/veya keçi için sabit yatırım proje başvurularında; başvuru sahibinin kendisine ait olan veya taahhüt edeceği hayvan varlığı proje kapasitesinin % 40'ından az olamaz. Örneğin sunulacak projenin kapasitesi 500 baş ise başvuru sahibinin en az 200 baş koyun-keçiye sahip olması veya taahhüt etmesi gerekmektedir. Süt sağım ünitesi, yem kırma makinesi, yem deposu, süt soğutma tankı, kuzu/oğlak bakım ünitesi ve padok gibi unsurları bulundurması zorunludur.

- Büyükbaş süt üretimi için yapılacak yeni tesis başvurularında, ahır ve sabit süt sağım ünitesi birlikte projelendirilecektir. Bilgisayarlı sürü yönetimine sahip sağım ünitesi veya komple sistem süt sağım ünitesi, gübre sıyırıcı, gübre çukuru, yem karma makinesi (sabit/hareketli), yem deposu, süt soğutma tankı, buzağı kulübeleri, hayvan bakım sehpası, silaj çukuru, doğumhane, buzağı bakım ünitesi ve padok gibi unsurlar hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

- Koyun-keçi yatırımlarında et ve süt üretimi ayrımı yapılmamaktadır. Bu nedenle koyun-keçi için yapılacak yeni tesis başvurularında, ağıl ve süt sağım ünitesi birlikte projelendirilecektir. Süt sağım ünitesinin mobil olması durumunda süt sağım ünitesine destek verilmez. Bu durumda yatırımcı mobil süt sağım ünitesini aynı katkı ile karşılamak zorundadır.

- Mevcut ahır/ağılın kapasitesini artırmaya yönelik olarak kapasite artırımı - teknoloji yenileme konusunda hibe başvurusu yapılabilir. Örneğin mevcut ahır/ağılın kapasitesi 200 baş iken 400 başa çıkarılması gibi.

- Mevcut ahır/ağılda yukarıda açıklanan unsurların mevcut olması şartıyla, sadece sabit süt sağım ünitesi için de kapasite artırımı - teknoloji yenileme konusunda hibe başvurusu yapılabilir.

- Canlı hayvan alımı hibe kapsamında değildir.

- Ayrı bölümlerde yer alması şartıyla, koyun ve keçi aynı proje kapsamında yer alabilir.

- Hayvan alacağını taahhüt ederek proje sunanlara bu taahhüdünü yerine getirmediği sürece hibe ödemesi yapılmaz. Yatırımcının hayvan alımı ile ilgili taahhüdünü yatırım süresi içerisinde yerine getirmesi ve hayvan varlığının il müdürlüğüne yerinde tespit edilerek kayıt altına alınması ve yatırımın tamamlanmasından sonra hibe ödemesi yapılır.

- Hayvan varlığı mevcut olan yatırımcılar için yatırımın tamamlanmasından sonra hibe ödemesi yapılır.

- Et ve/veya süt için damızlık sığır yetiştiriciliği başvuruları et (besi)sığırcılığı kapsamında değerlendirilir.

Büyükbaş besi (sığır) konusunda yapılacak başvurularda aşağıdaki kriterler dikkate alınacaktır.

- Yeni tesis/tamamlama/kapasite artırımı-teknoloji yenileme başvuruları hibe kapsamında değerlendirilir.

- Büyükbaş besi için yapılacak yeni tesis başvurularında, projede belirtilen tesis kapasitesindeki hayvan varlığının en az % 70'i karşılanacaktır. Örneğin, besi ahır kapasitesi 100 baş ise, en az 70 baş besi hayvanı alması gereklidir. Hibe ödemesi bu koşul yerine getirilmeden yapılmaz. Gübre sıyırıcı, gübre çukuru, yem karma makinesi (sabit/hareketli), yem deposu, silaj çukuru gibi unsurlar hibe desteği kapsamında değerlendirilir. Kesimhane hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

- Büyükbaş süt üretimi için yapılan sabit yatırım proje başvurularında sürü projeksiyonu taahhüt sayılır. Büyükbaş besi için yapılan sabit yatırım proje başvurularında faaliyete başlamak için edinilen canlı hayvan sayısı için taahhüt ayrıca verilebilir, ya da başvuruda belirtilir.

- Canlı hayvan alımı hibe kapsamında değildir.

- Hayvan alacağını taahhüt ederek proje sunanlara bu taahhüdünü yerine getirmediği sürece hibe ödemesi yapılmaz. Yatırımcının hayvan alımı ile ilgili taahhüdünü yatırım süresi içerisinde yerine getirmesi ve hayvan varlığının il müdürlüğüne yerinde tespit edilerek kayıt altına alınması ve yatırımın tamamlanmasından sonra hibe ödemesi yapılır.

- Hayvan varlığı mevcut olan yatırımcılar için yatırımın tamamlanmasından sonra hibe ödemesi yapılır.

Et ve Süt üretimine yönelik büyükbaş ve küçükbaş yetiştiriciliğine yönelik sabit yatırım projeleri;

- Bakanlığımızın yürürlükte olan Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Yönetmelik hükümleriyle uyumlu olmalıdır.

-Maliyetleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birim fiyatlarını aşamaz.

Kültür Balıkçılığına yönelik modern sabit yatırımlar;

- İç sularda üretim ve yetiştirme amacıyla yapılan modern sabit yatırımları kapsar.

- Destekleme kapsamında üretim ve yetiştirme amacıyla yapılan havuzların betonarme olması zorunludur.

- Ağ havuz (ağ kafes), plastik ve benzeri malzemeden yapılan tank ve benzeri üniteler hibe desteği kapsamında değildir.

- Sadece kuluçkahaneye yönelik başvurular da hibe kapsamında değerlendirilir.

Kültür Mantarcılığına yönelik modern sabit yatırımlar;

- Kültür mantarcılığına yönelik modern sabit yatırımlar; mantar üretim tesisi ve bu tesisin kapasitesine uygun kompost hazırlama ünitesi ile birlikte projelendirilebileceği gibi sadece mantar üretim tesisi olarak da projelendirilebilir.

- Yeni tesis olarak tek başına kompost hazırlama ünitesine hibe desteği verilmez. Ancak mevcut bir mantar üretim tesisi için yapılacak kompost hazırlama ünitesi için kapasite artırımı - teknoloji yenileme olarak başvuruda bulunulabilir.

- Sabit raflar ve paketleme ünitesi de hibe desteği kapsamındadır.

f) Hayvansal ve bitkisel orijinli gübrelerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

- Hayvansal orijinli gübreler, hayvanların dışkıları ile yataklıklarının artıklarından oluşan ürün (Ahır gübresi veya çiftlik gübresi)

- Bitkisel orijinli gübreler, tarımsal amaçlı yetiştirilen bitkilerin kendisinden yada işlenmesi sonrası elde edilen yan ürünlerinden oluşan ürün. (örnek sera veya budama atıkları v.b.)

- Hayvansal ve bitkisel orijinli gübrelerin işlenmesi ve paketlenmesine yönelik yeni tesis, kapasite artırımı - teknoloji yenileme ile tamamlama proje başvurularına hibe desteği verilmektedir. Ancak yeni tesis veya tamamlama hibe başvurularında sunulan projede mutlaka

işleme ve paketleme üniteleri birlikte yer almalıdır. Hayvansal ve bitkisel orijinli gübrelerin her biri için tek başvuru yapılabileceği gibi iki konuyu birlikte içeren başvuru da yapılabilir.

- Yeni tesis veya tamamlama kapsamında sadece işleme veya sadece paketleme tesisi başvurularına hibe desteği verilmez.

- Gübre toplayıcı ve taşıyıcı işlevi yapan kendinden hareketli ya da çekilir tip makine ve ekipman hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

2) Kırsal ekonomik altyapı yatırım konularından;

a) Kırsal turizm yatırımları,

b) Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri,

c) El sanatları ve katma değerli ürünler,

ç) Bilişim sistemleri ve eğitimi,

hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

a) Kırsal turizm: 39 ilde; Sadece yeni tesis başvuruları için kırsal alanda en fazla 25 oda kapasiteli konaklama tesislerine, verilecektir. Alınacak makine ekipman ve malzemeler tesisin kapasitesiyle orantılı olmalıdır.

b) Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri: 81 ilde “çiftlik muhasebe veri ağı” sistemine kayıtlı tarımsal işletmelerin kapasite ve üretimleriyle orantılı olarak;

1- Balıkçı barınaklarının modernizasyonu, buzlama makinesi, balık nakil tankı, kafes ve kafes ağı, balık boylama makinası, fish pump, tambur filtre,

2- Çiftlik gübresi depolama ve/veya işleme ve dağıtma sistemleri, çiftlik gübresi depolama ve/veya işleme tesisi olanlara çiftlik gübresi dağıtma sistemleri,(tüm imalatlar TSE, yürürlükteki teknik mevzuata, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yapı işleri genel teknik şartnamesine uymalıdır, kullanılacak yapı malzemesi sızdırmaz ve sülfata dayanıklı olmalıdır)

3- Yaylacılar ve arıcılar için çekilir tip güneş paneli, çadır ahır ve ağıl,

4- Bitkisel üretime yönelik yüksek plastik tünel, meyve bahçelerinde don zararını engellemeye yönelik sistemler, mantar yetiştiriciliğine yönelik sera, faal durumda olup yenilenebilir enerji kullanacak seraların modernizasyonu için ısıtma sistemi, ısı perdesi, polikarbon sera örtüsü.

5- Tarımsal üretilen ürünlerin işlenmesine yönelik işleme tesisleri, soğuk hava deposu, soğuk oda, şoklama ünitesi, çelik silo,

6- Hayvansal üretime yönelik en fazla 1000 adet kapasiteli taşınabilir kanatlı kümesi, süt soğutma tankları, süt sağım sistemleri, yem karma, yem kırma/ezme, büyükbaş yemlik ve suluk küçükbaş yemlik ve suluk, hayvan padok sistemleri, üstü kapalı kaba yem deposu,

* Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik olarak yukarıda belirtilen gruplardan sadece bir tanesi için başvuru yapılabilir.

c) El sanatları ve katma değerli ürünler: 39 ilde; Kırsal alanda bulunan tesislerde illerce belirlenecek çeşitli el sanatları

UYGUN EL SANATLARI LİSTESİ EL SANATININ ADI		TANIM
1	Ahşap işi	Ahşap işi mimariyle ilişkili olarak ahşap işi iki gruba ayrılır. Ahşap, sehpa, çekmeceler, sandıklar, kaşıklar, bastonlar, kürsüler, Kuran muhafazaları, beşik, sedir gibi ev eşyaları ve minberler ve cami işlemleri, tavanlar, sütun başları, pencereler, kapılar, konsollar, kirişler gibi mimari parçalar için kullanılır. Ceviz, elma, sedir, abanoz ve gül ağacı, boyama, kabartma, oyma, dekorlama gibi farklı tekniklerle işlendiğinde özellikle popüler olmaktadır.

2	Metal işi	<p>Metal işleri: metal işi farklı alet ve gereçlerle ham metali işlenmiş metal yapmaktır. Atölyenin koşulları ve uygulanan teknik, metalin sertliğine ve ürün tipine göre değişmektedir.</p> <p>Altın işleri altına şekil verme çalışmasıdır. Özellikle değerli ve yarı değerli taşlarla takımlar için farklı teknikler kullanılmaktadır.</p> <p>Bakır Anadolu sanatında önemli bir yer tutar ve kolayca elde edilir. Bakır kapıları dekore etmek için ve kapı tokmakları, başlıklar, mücevher, kaplar için günlük yaşamda kullanılır. Şekil vermek için gümüşle çalışma. Özellikle takılar, süsler, v.b. üretme için farklı teknikler kullanılır.</p> <p>Demir işleri (demir-çelik) bıçaklar, bahçe gereçleri (balta, kürek, keser, kazma, v.b.) el aletleri ve kaplar, tencereler, setler, başlıklar ve kapılar için kullanılır.</p>
3	Cam eşya	<p>Ham madde olarak camı kullanarak mavi boncuk ve gaz lambası, lale vazosu, şeker kaseleri, mozaik cam panolar, kadehler gibi aksesuarlar ve aletlerin üretimi</p> <p>Üflemeli cam eşya, kakmacılık, boyalı ve mozaik cam kullanılan tekniklerden bazısıdır.</p>
4	Seramiklerin Üretimi	<p>Seramik çeşitli araçlarla inorganik malzemelerin pişirilmesi ve oluşumu demektir. Seramiğin ana bileşeni, bir fırında pişirilen ve bir torna veya kalıpta şekil verilebilen kildir.</p>
5	Çanak çömlek (toprak eşya, çömlek yapma)	<p>Toprak kaplar ve çömlekler kil ve suyu karıştırarak veya torna veya kalıpta şekillendirip bir fırında pişirerek yapılır. pişirme aşamasından sonra, nesnelere sertleşir ve şekil alır.</p>
6	Çinicilik	<p>Çini ana malzemesi kuvars olan nesne veya bir pişmiş bisküvi panelle kullanılır ve bir yanı dekorasyonda sirlanır. Çiniler mimaride kullanılıp kullanılmamalarına göre iki gruba ayrılır.</p>
7	Dokumacılık	<p>Mendil, puşu, Trabzon giysisi, peştamal, el yazmalı başörtüsü, Vezirköprü giysisi gibi yün, pamuk ve ipek iplikleri kullanarak bir tesgahta kumaşın yaratılması</p>
8	Hasır işi	<p>Saz ve mısır kapçığından kullanarak yapılır. (Karadeniz bölgesi). Sazlar ve kapçıklar bir tezgahın üzerine yerleştirilir. Dokuma aynı malzemenin birbirine sarılmasıyla yapılır. Bu teknik duvar kaplaması, zemin kaplaması, tabanlıklar, seccase, kova olarak kullanılmaktadır, günümüzde asıl olarak dekorasyon için kullanılmaktadır.</p>
9	Sepet dokuma	<p>Bir sepet, plastik mazlemeler ve ince ağaç dalları, sazlardan yapılır ve farklı eşyaları taşımak için kullanılan el kabıdır. İnce, sağlam sepetler bambu veya söğüt ağacı, kestane, ceviz, hasır, palmiye gibi farklı ham maddelerden üretilir. Nemli malzeme, sepetin istenen boyutunu yansıtan bir + şeklindeki zemine yerleştirilir. Aynı malzemenin farklı miktarları daha sonra eklenir ve örülür.</p>
10	Müzik aletleri yapımı	<p>Bu aletler ahşap, bitkiler, hayvan bağırsağı, hayvan kılı, kemik ve boynuz kullanarak yapılır. Nefesli, perküsyon, telli çalgılar olarak sınıflandırılır.</p>
11	Keçe yapımı	<p>Keçe, sabun, yağlar ve asitle ısı, nem ve basınç altında özellikle yün gibi hayvansal dokuları katarak elde edilir. Keçe fabrikalarda veya baskı yöntemiyle üretilir. Kuzu yününün yanı sıra, tavşan, deve, tiftik ve keçi tüylerinin tümü kullanılır. Doğal renkler (siyah, beyaz, kahverengi) yüzey için kullanılır ve genelde sentetik boyalarla renklendirilen keçeli tasarımlar uygulanır. Tasarımların çoğu geometrik şekillere sahiptir ancak doğadan şekiller de görülebilir.</p>
12	Kilimcilik	<p>Bu örgü yüzeyli dokumadır, örgü iplikleri, çözümlü ipliği boyunca biri öne biri arakaya geçirilir ve çözümlü iplikleri sıkılaştırılıp gizlenir. Tasarımın olduğu özel alanlardaki kilimlerde, renkli çözümlü iplikleri, diğer tasarımın sınırına erişip dönene kadar devam eder. Bu şekilde tasarımlar aynı renkli örgüler çözümlü arasında gidip geliyor şeklinde görünür. Kilim, çanta, zemin örtüsü, seccade bu teknikle üretilen bazı ürün örnekleridir.</p>
13	Halıcılık	<p>Yan yana pamuk, ipek, tiftik ve yün iplikleri yerleştirilerek bir çözümlü iskeleti oluşturulur. İskeletteki her çift iplik çapıtli teknikler aracılığıyla ipek veya floşla bağlanır ve çözümlü ipliğiyle sağlamlaştırılır. Halı üretiminde iki veya üç çözümlü olabilir. Bir kaç sırayı tamamladıktan sonra, dokuma halı makaslarının yardımıyla istenilen uzunlukta kesilir.</p>
14	Semer yapımı	<p>Eşek, katır veya beygirlere binme için kullanılan hayvanların sırtına yerleştirilen ahşap yastık semer olarak adlandırılır. Ahşap, netal, deri, hasırotu veya dokunmuş kumaştan yapılabilir. Güçlü ipler semeri bağlamak için kullanılır.</p>
15	Taş işleme	<p>Taş işleme sanatından kullanılan taş, oyma, rölyef ve kazıma gibi farklı inşaat tekniklerine göre sınıflandırılabilir. Süsleme unsurları genelde bitkiler, geometrik tasarımlar ve yazıdır. Geleneksel mimaride, taş işleme iç ve dış duvarların inşaat ve dekorasyonunda önemli rol oynar. Diğer yaygın kullanım mezar taşları, el değirmeni ve mozaik taş sanatıdır.</p>
16	Dekoratif taş işi	<p>Zümrüt, yakut, ametist, yeşim, kehribar, mercan gibi doğal dekoratif taşları kullanarak mücevher, çelenk, sigara kutusu ve baston gibi ürünlerin üretimi</p>
17	Sedef döşeme	<p>Sedef yerleştirilerek farklı motifler yaratmak için abanoz, maun ve ceviz gibi pahalı ahşaplar üzerinde dekorasyon yapma. Kapı, pencere, bardak, sandalye, çekmece, Kuran kabı, masa, koltuk, silah, kahve takımı, v.b.de kullanılır.</p>

18	Kağıt sanatları (hattatlık (kaligrafi),ebru sanatı, tezhip)	Kaligrafi, arap harfleriyle yapılan yazı sanatı türüdür. Bu sanat Arap harflerinin ilerleme yaptığı dönemden sonra 6. ve 10. Yüzyıllarda çıkmıştır. Kaligrafi, Arapça hat demektir. Ebru sanatı, renklerin ve çizimlerin birbirine girmeden yapılması ve bakışla seçilebilmesi demektir. Kağıt üzerine aktarılan bu şekillerle yapılan resimler ve su içinde sıvı boyayla rasgele çıkan şekiller sanatıdır. Tezhip, altın kaplamayı kasteder. Altın ve boyanın kullanımıyla yapılan dekorasyon sanatıdır. Kitaplar, hat panoları, harfler, deri ve ahşap işleri üzerine yapılan geleneksel şekillerle yapılan dekorasyondur.
19	Saraçlık	Saraçlık, kalın deri ve ince deri kullanarak koşum takımı, kemer, silah kılıfı, çanta, dekorasyon malzemeleri, ayakkabı gibi eşyaları üretme sanatıdır. Kürkçülük deri
20	Folklorik bebek ve giysi yapımı	Orijinalinin aynısının minyatür boyutunda veya bire bir aksesuarlar ve geleneksel giysilerin üretimidir. Geleneksel giysiler her ilde farklıdır. Bu giysilerin üretiminde farklı giysiler, boncuklar ve farklı metaller kullanılır.
21	Yorgancılık	Farklı dikiş teknikleri kullanarak farklı giysilerle yapılan kılıfa konan yüü veya yün, pamukla yapılan şilte dekorasyondur.
22	Tarak yapımı	Modern tekniklerden önce metaller ve bazı hayvanların kabuğu, kemiği kullanılarak geleneksel yöntemlerle ayna ve tarakların üretimidir.
23	Alçı işleri/tandır yapımı	Alçıyla yapılan dekorasyonlara mala kari denir. Alçı işleri taş işi ve seramik tekniklerinin bir karışımıdır. Mimari dekorasyonların bazı örnekleri, trabzan, tavan, kubbe, mihrap, kürsü, tandır v.ddir.
24	Dikişçilik, giysi dekorasyonu, nakış işleme, örgü	İğne, mekik, tığ, firkete kullanılarak yapılır. Teknikler birbirine bağlı zincir, örme ve bazen pullar, boncuklar ve payetler kullanılarak yapıma kadar uzanır. İğne, tığ, firkete, yün, boncuk, koza gibi tipler vardır. İğne işleri: çin iğnesi, çapraz iğne, şahmerdan, iri iğne işleri, meşhur bazı iğne işlerinin örnekleridir. Dikişçilik, makine kullanarak veya elle ev tekstili veya giysileri üretmek için dokumayı birleştirme. Dekoratif amaçlı dikişçilik çerçeve veya diğer el aletlerini kullanarak mendil, başörtüsü, seccade, bohça ve peçete yapmak için farklı renkler ve şekillerde yapılır. Kumaş boyama boya ve fırça kullanarak bir kumaş üzerine her çeşit şekli aktarmadır. Genellikle ana malzemesi kumaş olan çeyiz malzemeleri, perdeler, giysiler, çanta ve diğer eşyalar için kullanılır. Örgü, süeter, çorap, patik, eldiven, başörtüsü, başlık v.b.de kullanılır.
25	Süpürge yapımı	Araziden toplanan süpürge out, süpürge yapmak için kesilir ve demet yapılıp sulanır. Sulanan süpürge otu kükürtle beyazlatılır. Ve beyazlatılan süpürge çıkırla temizlenir ve demetler olarak toplanır ve iple bağlanır ve süpürge yapılır.

ç) Bilişim sistemleri ve eğitimi: 81 ilde; Sürü yönetim sistemi ve sadece tarımsal kooperatiflere yönelik yürürlükteki mevzuatlara uygun çalışacak su ürünleri mezat sistemi.

3) Tarımsal ürünlerin işlenmesi kapsamında, başka bir yatırım tesisinde ilk işlemesi yapılan mamul ürünün ikincil işlemesine ve paketlenmesine yönelik yatırım teklifleri hibe desteği kapsamında değerlendirilmez. (Sert kabuklu meyveler bu madde kapsamında değildir.)

Örneğin çay, zeytinyağı, un vb. gibi başka bir yatırım tesisinde işlenmiş, mamul haline getirilmiş ürünlerin işlenmesi, paketlenmesine yönelik başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

- İlk ürünün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlara hibe desteği verilir.

- Kanatlı, büyükbaş ve küçükbaş hayvanların etlerinin işlenmesinde **karkas et birinci ürün** olup tanımları aşağıdaki gibidir.

Kanatlı Karkası: Tekniğine uygun olarak kesilmiş, tüyleri yolunmuş, içi boşaltılmış, baş ve ayakları kesilmiş, yıkama ve soğutma işlemi görmüş, suyu sızdırılmış bir bütün halindeki kasaplık kanatlı hayvan gövdesidir.

Büyük ve Küçük Baş Karkası: Kasaplık hayvanın kanının akıtılıp yüzüldükten, iç organları boşaltılıp, baş ve ayaklarından ayrıldıktan sonra elde edilen gövdesidir.

- Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların derilerinin işlenmesinde ham deri birinci ürün olup tanımı aşağıdaki gibidir.

Ham Deri: Hayvanlardan yüzülmüş ve koruma işlemleri dışında işlem görmemiş derilerin tamamını kapsamaktadır.

- Hayvansal ürün olarak derinin işlenmesine yönelik yatırım tesislerinde birinci ürün olarak pikle deri ve kromlu deri hariç sadece tuzlu yaş veya kuru (Hava kurusu, tuzlu kuru, don kurusu) ham derinin işlendiği tesisler hibe desteği kapsamındadır.

- Deri işleme tesisine yönelik hibe başvuruları yatırım yerinin organize sanayi bölgesi olması şartıyla kabul edilir.

4) Un ve karma yem konularında yeni yatırım tesisi başvuruları kabul edilmez. Kütlü pamuk konusunda kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme dışındaki başvurular kabul edilmez. Çay konusunda sadece yaş çay üretiminin yapıldığı illerdeki başvurular kabul edilir. (Yaş çay üretiminin yapıldığı iller: Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin.)

5) Tarımsal ürünlerin depolanmasına yönelik yeni tesis başvurularında sadece çelik silo ve soğuk hava deposu hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

- Doğal yapılar için depolama başvurusu kabul edilmez.

- Çelik silo başvurusu mevcut bir tesisin (un fabrikası, yem fabrikası vb.) bir ünitesi olarak yapılıyor ise yatırımın niteliği kapasite artırımı -teknoloji yenileme, proje konusu kodu ise BÜİ olmalıdır. Çelik silo başvurusu bağımsız bir tesis olarak yapılıyor ise niteliği yeni tesis, kodu ise ÇES olmalıdır.

- Mevcut bir tesisin ünitesi olarak yapılacak silo başvurularında mevcut tesise ait yapı kullanma izin belgesinin de başvuru ekinde sunulması gerekmektedir. Bu silo inşaatı yapı ruhsatına tabi ise yapı ruhsatının ilk ödeme talebi ekinde sunulması gerekmektedir.

- Soğuk hava deposu başvurusu mevcut bir tesisin (süt işleme, et işleme vb.) bir ünitesi olarak yapılıyor ise yatırımın niteliği kapasite artırımı - teknoloji yenileme, proje konusu kodu ise BÜİ/HÜİ/SÜİ olmalıdır. Soğuk hava deposu başvurusu bağımsız bir tesis olarak yapılıyor ise niteliği yeni tesis, kodu ise SHD olmalıdır.

- Soğuk hava deposu (SHD) için yapılan yeni tesis başvurularında hayvansal ürünler ve/veya su ürünleri ve/veya bitkisel ürünler depolanabilir.

- Mevcut bir tesisin ünitesi olarak yapılacak soğuk hava deposu başvurularında mevcut tesise ait yapı kullanma izin belgesinin de başvuru ekinde sunulması gerekmektedir. Bu soğuk hava deposu inşaatı yapı ruhsatına tabi ise yapı ruhsatının ilk ödeme talebi ekinde sunulması gerekmektedir.

- Soğuk hava depolarında depolama alanı 750 m² den veya depolama hacmi 4500 m³ den düşük olamaz. (**Gerçek kişi başvuruları ve tarımsal amaçlı kooperatif başvuruları hariç.**)

- Çelik silo ve soğuk hava deposu tesislerine yönelik **tamamlama ve kapasite artırımı-teknoloji yenileme** başvuruları hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

6) Yatırımcılar bu Tebliğ kapsamında tüm yatırım konularında ülke genelinde sadece bir adet proje başvurusunda bulunabilir.

7) Kırsal ekonomik altyapı yatırımlarından kırsal turizm için yeni tesis, diğer yatırımlar için kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konusunda başvuru yapılabilir. Ayrıca, kırsal turizm ve el sanatları ve katma değerli ürünler konularına sadece kırsal alanda başvuru yapılabilir.

- Yatırım konuları tebliğ gereği illere göre farklılık göstermektedir. Bu nedenle tarımsal amaçlı kooperatif, birlik ve bunların üst birlikleri; hangi ilde yatırım yapacaklarsa o il için tebliğde belirtilen yatırım konularından birine başvurabilirler.

8) Kırsal ekonomik altyapı yatırımlarından çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri hariç, bütün başvurularda başvuruya esas yatırım konusunun hibe desteği kapsamında değerlendirilebilmesi ve hibe desteğinden yararlanabilmesi için, alınmış veya alınacak olan yapı ruhsatı ve yapı kullanım izin belgelerinin mutlaka başvuru konusu ile uyumlu olması gerekir.

- Kısmen yapılmış tesislerin tamamlanmasına veya kapasite artırımı- teknoloji yenilemeye yönelik başvurularda; yatırım yeri organize sanayi bölgesi, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi veya küçük ihtisas sanayi sitesinde ise, işletmenin uygulayacağı yatırım konusu ile uyumlu olduğunu gösteren belgenin yukarıda belirtilen yatırım yerleriyle ilgili yönetim kurulundan alınması gerekir.

9) Bütün başvurularda yatırım yerinin; başvuru sahibi adına olması veya Hazine, belediye, il özel idaresi, ticaret odası, sanayi odası, ziraat odası, ticaret borsası, Vakıflar Genel Müdürlüğü, organize sanayi bölgesi, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi ve küçük ihtisas sanayi sitesinden başvuru sahibi adına bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren en az yedi yıl tahsis/irtifak tesis edilmiş olması veya Hazine, belediye, il özel idaresi, ticaret odası, sanayi odası, ziraat odası, ticaret borsası, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile bunlar dışında kalan tüzel ve gerçek kişilerden bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren en az yedi yıl kiralanmış olması gerekir. Tarımsal amaçlı kooperatiflerce balıkçı barınaklarına yapılacak olan soğuk hava deposu başvurularında yedi yıl kira süresi şartı aranmaz.

✓ *Tarımsal kalkınma kooperatifleri (TKK) ile su ürünleri kooperatifleri (SÜK).*

10) Yatırım, mülkiyeti veya kullanım hakkı başvuru sahibine ait olmak üzere bitişik birden fazla parselde yer alabilir. Mevcut seralarda kullanılmak üzere yenilenebilir enerji üretim tesisi konulu başvurularda güneş enerjisi kullanılması halinde teknik gerekçelerinin açıklanması ve ilgili mevzuata aykırı olmaması durumunda paneller komşu parsellerde yer alabilir.

- **Bütün başvuruları için yatırım yerinin mülkiyeti ;**

1) *Başvuru sahibi adına olabilir.*

2) *Hazine, belediye, il özel idaresi, ticaret odası, sanayi odası, ziraat odası, ticaret borsası, Vakıflar Genel Müdürlüğü, organize sanayi bölgesi, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi ve küçük ihtisas sanayi sitesinden başvuru sahibi adına tahsis/irtifak tesis edilmiş olabilir.*

3) *Hazine, belediye, il özel idaresi, ticaret odası, sanayi odası, ziraat odası, ticaret borsası ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nden kiralanmış olabilir.*

4) *Yukarıda sayılanlar dışında kalan diğer tüzel kişiler ile gerçek kişilerden kiralanmış olabilir.*

5) *Yatırım yeri kamu kurum ve kuruluşları dışında gerçek ya da tüzel kişilerden kiralanmış ise kira sözleşmesinin noter tasdikli olması şarttır.*

- **Yeni tesis, tamamlama ve kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvurularında ;**

1) *Tahsis / irtifak / kiralama süresi Tebliğin (2016/37 numaralı Tebliğ) yayım tarihinden itibaren en az 7 (yedi) yıl olacaktır.*

2) *Köy tüzel kişiliğine ait yerlerde mutlaka Kaymakamlık onayının alınması gerekir.*

3) *Organize sanayi bölgesi, tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi ve ihtisas küçük sanayi sitesinde yapılacak yatırımlar için alınan arsa tahsis/irtifak belgesi bağlı oldukları mevzuata göre alınır.*

4) *3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanununa göre kurulmuş serbest bölgelerde yapılacak yatırımlar için başvuru kabul edilmez.*

- *Yatırımın yapılacağı yerin hisseli olması halinde;*

a) *Hissedarlardan birisinin başvurusu halinde diğer hissedarlardan muvafakat alınmalıdır.*

b) *Ulusal mevzuat gereği alınması gereken tüm yasal izin ve ruhsatlardan başvuru sahipleri sorumludur.*

- **Aynı parselin birden fazla kişi tarafından kiralanarak başvuru yapılması halinde;**

a) *Kiralanılan alan sunulan yatırım projesi için yeterli olmalıdır.*

b) *Kiralama, başvuru yılı itibariyle en az 7 (yedi) yıl süreli ve noter tasdikli olmalıdır.*

c) *Ulusal mevzuat gereği alınması gereken tüm yasal izin ve ruhsatlardan başvuru sahipleri sorumludur.*

YATIRIM KONULARINA İLİŞKİN DİĞER AÇIKLAMALAR

- *Aynı proje kapsamında farklı ürün ya da ürün gruplarının işlenmesi ve paketlenmesine yönelik proje teklifi yapılamaz.*

Örneğin, *sütün işlenmesine yönelik faaliyette bulunan bir işletmede meyve, sebze gibi başka bir ürünün işlenmesi ya da paketlenmesi gibi bir proje başvurusu yapılamaz. Ancak, ilgili*

mevzuatına uygun olması koşuluyla soğuk hava depolarında farklı ürün ya da ürün gruplarının depolanmasına yönelik projeler kabul edilir.

- Üretim kapasitesine uygun soğuk hava ve/veya şoklama ünitesi bulunmayan büyük baş, küçük baş ve kanatlı hayvan kesimhaneleri, su ürünleri, et ve süt işleme tesisi projeleri hibe desteği kapsamında değerlendirilmez. Yasal mevzuata uygun bir soğuk hava ve/veya şoklama deposuna sahip olduğu belgelenen başvurular ise söz konusu soğuk hava deposunun, tesisin yapılacağı parselde yer alması ve tesis ile bir bütünlük arz etmesi halinde hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Örneğin faal olan bir soğuk hava deposu işleten yatırımcı et işleme tesisi için başvuruda bulunduğu soğuk hava deposunun tesis ile aynı parselde yer alması halinde projede soğuk hava deposu bulunması şartı aranmaz ve bu başvurular yeni tesis olarak yapılır.

- Kapasite artırımı - teknoloji yenileme başvurularında yapılacak ünite mevcut tesisle aynı parselde yer almalıdır. Ancak seralarda kullanılmak üzere yenilenebilir enerji ünitesi konulu başvurularda güneş enerjisi kullanılması halinde teknik gerekçelerin açıklanması ve ilgili mevzuata aykırı olmaması durumunda paneller başka parselde yer alabilir.

- Kapasite artırımı - teknoloji yenileme başvurularında işleme, paketleme ve depolama tesislerinde depolama ünitesi ek ünite olarak yapılacak ise kapasitesinin tesisin kapasitesi ile uyumlu olması gerekmektedir.

Örneğin tohum işleme, paketleme ve depolama tesisinde tesisin depolama kapasitesi yetersiz ise bu durumda tesis kapasitesi ile uyumlu olması şartıyla çelik silo dışındaki depolama yapısı da hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Zeytinyağı konusunda;

- Yeni tesis proje başvurularında iki fazlı sistem olması koşulu aranmaz.
- Tamamlama projesi başvurularında sunulan projelerin iki fazlı sistem olması koşulu aranmaz.
- Kapasite artırımı-teknoloji yenileme projesi başvurularında iki fazlı tesisler ile üç fazlı tesislerin iki fazlı sisteme dönüştürülmesine yönelik projeler değerlendirilir.
- Meyve ve/veya sebze (kayısı, incir, domates, biber vb.) kurutma tesisi projelerinin iklimlendirme unsurlarını içermesi şarttır.

B. Uygulama illeri

1) Program çerçevesinde Afyonkarahisar, Ağrı, Amasya, Ankara, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Mersin, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Tokat, Trabzon, Şanlıurfa, Uşak, Van, Yozgat, Aksaray, Karaman, Ardahan illerinde;

- a) *Yaş meyve sebze tasnif, paketleme ve depolama yatırımları hariç bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (BÜİ),
- b) Hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması konusunda sadece ham derinin işlenmesi (HÜİ),
- c) Soğuk hava deposu (SHD),
- ç) Çelik silo (ÇES),
- d) Hayvansal ve bitkisel orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (HOG),
- e) Yenilenebilir enerji kullanan yeni sera (SER),
- f) Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konularından; çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri, bilişim sistemleri ve eğitimi yatırımları,

*Yaş meyve sebze tasnif, paketleme ve depolama yatırımları: Yaş meyve sebzelerin tasnifi (boy, renk vb.) paketlenmesi (yikanmış, yikanmamış, dondurulmuş, dondurulmamış) ve soğuk hava deposunda depolanması proseslerinin tamamını sağlayan yatırımı ifade eder. Örneğin, domatesin boylanarak paketlenip soğuk hava deposunda saklanmasını sağlayan tesis bu yatırım adı altında ifade edilir. Ancak, domatesin suyunun çıkartılması, kurutulması, salça yapılması,

doğranması gibi işlemlere tabi tutulması halinde bu kapsamda değerdendirilmez, BÜİ kapsamında değerdendirilir.

2) Adana, Adıyaman, Antalya, Artvin, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkari, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Muğla, Niğde, Rize, Sakarya, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Tunceli, Zonguldak, Bayburt, Kırıkkale, Batman, Şırnak, Bartın, Iğdır, Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce illerinde ise;

a) Bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (BÜİ),

b) Hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (HÜİ),

c) Su ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (SÜİ),

ç) Soğuk hava deposu (SHD),

d) Çelik silo (ÇES),

e) Hayvansal ve bitkisel orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması (HOG),

f) Yenilenebilir enerji kullanan yeni sera (SER),

g) Yenilenebilir enerji üretim tesisleri (YEÜ),

ğ) Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar (TÜY),

h) Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konularından; kırsal turizm, çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri, el sanatları ve katma değerderi ürünler, bilişim sistemleri ve eğitimi yatırımları, hibe desteği kapsamında değerdendirilir.

C. Yatırım süresi

- Yatırım projelerinin tamamlanma tarihi 1/12/2017'dir. Bu tarih itibariyle kadar tamamlanamayan projeler yatırımcıların talebi ve il müdürlüğünün uygun görmesi halinde kendi kaynakları ile doksan günü aşmamak üzere verilecek süre içinde tamamlanır.

2016/37 sayılı Tebliğ kapsamında imzalanacak bütün hibe sözleşmelerinde işin bitim tarihi 1/12/2017 olarak belirtilecektir. Taslak hibe sözleşmesinde de yazılmış olan bu tarih kesinlikle değerdendirilmeyecektir.

- Mücbir sebepler dışında, yatırımın süresi içerisinde fiziki olarak tamamlanamaması halinde yatırımcının gerekçeleriyle birlikte **1/12/2017** tarihinden en az bir ay öncesinden talep etmesi ve idarece de uygun görülmesi halinde projenin kalan kısmının yatırımcı tarafından kendi kaynakları ile tamamlaması şartıyla il müdürlüğünce en fazla doksan gün süre uzatımı verilir. Bu durumda; **1/12/2017** tarihi itibariyle fiziki olarak gerçekleştirilen işler mahallinde tespit edilerek bir tutanağa bağlanır. Verilen bu süre içerisinde yatırımın tamamlanması ve nihai rapora bağlanması durumunda **1/12/2017** tarihinden önce fiziki olarak gerçekleştirilen işler hibeye esas proje gideri olarak değerdendirilir. **1/12/2017** tarihinden sonra fiziki olarak gerçekleştirilen işler aynı katkıyla karşılanır ve ödeme talebi bu çerçevede düzenlenir. Verilen süre uzatımı sonunda da yatırım tamamlanamaz ise Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda il müdürlüğünce hibe sözleşmesi feshedilir ve teminat Hazineye irat kaydedilir. Ayrıca yapılan hibe ödemeleri 21/7/1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre hesaplanarak geri alınır. Sözleşmenin feshi nedeniyle yatırımcı Bakanlıktan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

- Projenin fiziki olarak **1/12/2017** tarihi itibari ile gerçekleştirildiğinin faturalar ile belgelendirilmesi ve il müdürlüğünce de yerinde tespit edilerek tutanağa bağlanması halinde söz konusu yasal izinlerin alınabilmesi ve nihai raporun düzenlenebilmesi için, yatırımcının talebi, il müdürlüğünün uygun görmesi şartıyla doksan güne kadar süre uzatımı verilir. Verilen süre uzatımı sonunda da **yatırım tamamlanamaz** ise Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda il müdürlüğünce hibe sözleşmesi feshedilir ve teminat Hazineye irat kaydedilir. Ayrıca yapılan hibe ödemeleri 21/7/1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre hesaplanarak geri alınır. Sözleşmenin feshi nedeniyle yatırımcı Bakanlıktan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Yatırımın tamamlanması; yatırıma ait fiziki gerçekleşmenin tamamlanması, nihai rapor ve eklerinin idareye sunulmuş olması ve idarece de kabul edilmesi halinde yatırım tamamlanmış sayılır.

- Yatırımın **1/12/2017** tarihine kadar hibe sözleşmesinde belirtilen projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya mücbir sebeplerden dolayı tamamlanamaması durumunda;

a) Yatırımcının gerekçeleriyle birlikte **bir ay** içerisinde talep etmesi ve uygun görülmesi halinde sözleşme tasfiye edilir ve yatırımcının teminatı iade edilir.

b) Yatırımcının ek süre talep etmesi halinde, yatırım süresi ne kadar kesintiye uğramış ise o kadar ek süre verilir. Bu sebepten verilen süre uzatımı içinde yapılan harcamalar hibe desteği kapsamında değerlendirilir. Bu süre içerisinde yatırımın tamamlanamaması durumunda, yatırımcının talebi ve idarenin uygun görmesi halinde en fazla doksan gün ek süre verilerek yatırımın geri kalan kısmının yatırımcının kendi kaynaklarıyla yaptırılarak, yatırımın tamamlanması sağlanmalıdır. Ancak verilen bu süreler içinde yatırımın tamamlanamaması durumunda hibe sözleşmesi fesih edilir ve teminat Hazine adına irat kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

A. Başvuru Sahiplerinde Aranacak Özellikler:

1) Tebliğin 8 inci maddesinde belirtilen yatırım konularını gerçekleştirmek üzere hazırlanacak proje başvuruları gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılır.

2) Kırsal ekonomik alt yapı konularından kırsal turizm ve el sanatları ve katma değerli ürünler hariç başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin, Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulmuş diğer kayıt sistemlerine son başvuru tarihinden önce kayıtlı olması gerekir.

- Başvuru sahibi tüzel kişiliğin Bakanlık tarafından oluşturulan Çiftçi Kayıt Sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulan diğer kayıt sistemlerine kaydı esastır. Bu nedenle tüzel kişiliği oluşturan bireylerin ayrıca kayıt olmaları gerekmemektedir.

3) Tüm yatırımlara yönelik proje konularına başvurabilecek tüzel kişilerin idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olması gerekir.

4) Tüm yatırımlar için son başvuru tarihinden önce kurulan;

a) Kollektif şirket, limited şirket ve anonim şirket şeklinde kurulmuş olan şirketler ve bunların aralarında oluşturdukları ortaklıklar,

- Kollektif şirket, limited şirket ve anonim şirket şeklinde kurulmuş olan şirketlerin aralarında oluşturulacak ortaklıklar için görev, sorumluluk, ortaklıktaki payların detaylı olarak belirlendiği noter tasdikli sözleşme yapılmalıdır. Başvurular, ortaklığı oluşturan tüzel kişiliklerden birisi adına yapılır.

- Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulan diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olmayan şirketler de, yukarıda belirtilen nitelikleri sağlayan şirketlerle ortaklık yaparak ortak üye olarak projeye katılabilir. Ancak, başvuru sahibi, mutlaka Bakanlık tarafından oluşturulan Çiftçi Kayıt Sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulan diğer kayıt sistemlerine başvuru tarihinden önce kayıtlı olmalıdır.

- Ortaklıklar oluşturularak başvuru yapılması durumunda, proje başvuru sahibi tüzel kişilik yatırımcı sıfatı ile tüm uygulamaları gerçekleştirecektir. Satın alma işlemleri ve tüm finansal işlemler (faturaların düzenlenmesi, ödemeler vb.) başvuru sahibi ortak tarafından gerçekleştirilecektir. Ortaklık sonucunda yeni bir tüzel kişiliğin oluştuğu ve bu tüzel kişiliği de başvuru sahibi ortağın temsil ettiği kabul edilmektedir. Ortaklık şeklindeki başvurularda, satın alma işlemleri, özellikle fatura düzenlenmesi ve ödemelerle ilgili konularda sonradan çıkabilecek sorunlar nedeniyle bu husus başvuru sahipleri tarafından dikkate alınmalıdır.

b) Tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ile bunların üst birlikleri ekonomik yatırım konularına tüzel kişilik olarak başvurabilirler.

✓ *Tarımsal amaçlı kooperatifler, üretici birlikleri ve bunların üst birlikleri (tüzel kişilikler)*

5) Dördüncü fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kuruluşlar, kuruluş tüzüklerinde/ ana sözleşmelerinde belirtilen faaliyet alanları ile ilgili yatırım konularına başvurabilir.

- *Başvuruya esas proje konusunun kuruluş tüzüklerinde/ana sözleşmelerinde bulunan faaliyet konuları arasında yer alması gerekmektedir.*

Örneğin *Tarımsal amaçlı kooperatiflerin, ekonomik faaliyetlere yönelik bir yatırım konusuna başvuru yapabilmesi için, Bakanlık tarafından onay verilmiş tüzüğünde, o yatırımı yapabileceği konusunda bir hüküm bulunması ve son genel kurulda gündeme alınıp karara bağlanmış olması gereklidir.*

- *Tüzel kişiler başvuruları ile birlikte, halen geçerli olan tüzük/ana sözleşmesinin yer aldığı Ticaret Sicil Gazetesi ile Tebliğin Resmi Gazete'de yayım tarihinden sonra Ticaret ve Sanayi Odasından alınmış Faaliyet Belgesini vermelidirler.*

6) Dördüncü fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kuruluşların proje başvurusu, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında yetkili kurullarından son başvuru tarihinden önce yetki almış olması ve bu yetki belgesini proje başvurularında ibraz etmiş olmaları gerekir.

- *Bu programa proje başvurusu yapılması, ortaklık kurulması, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında yetkili kurullarından son başvuru tarihinden önce yetki almış olması ve bu yetki belgesini proje başvurularında ibraz etmelidir.*

- *Başvuruda bulunacak tüzel kişilikler, yetkili kurul ve/veya organlarından; Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Programına başvuru, ortaklık yapılması, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında yetki almış olmalıdır. Bu yetki belgesi hibe başvuruları ile birlikte sunulmalıdır.*

- *Örneğin, hibe başvurusu şirket adına yapılıyorsa, başvuruyu imzalayarak sunan kişinin yetkilendirildiğine dair yetkili organ kararı, kooperatif adına kooperatif başkanı tarafından yapılan bir başvuruda ise, kooperatif başkanına yetki veren yönetim kurulu kararı (kooperatif genel kurul kararı ile yönetim kurulu bu tip yetkilendirmeler için yetki almışsa) hibe başvurusu ekinde verilmelidir.*

B. Uygun olmayan başvuru sahipleri

- *Tebliğin 11 inci maddesinde açıklanan gerçek ve tüzel kişilikler haricindekiler hibe başvurusunda bulunamazlar.*

- *Önceki tebliğler kapsamında hibe sözleşmesi imzalayan yatırımcılardan yatırımını henüz nihai rapora bağlayamayanlar hibe başvurusunda bulunamazlar.*

BEŞİNCİ BÖLÜM

A. Yatırım tutarı ve destekleme oranı:

1) Ekonomik yatırım konularında hibeye esas proje tutarı;

a) Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlardan yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama yatırımları için 2.000.000 Türk Lirası, tohum işleme, paketlenme ve depolama yatırımları için 2.000.000 Türk Lirası, bunun dışında kalan yatırımlar için 1.500.000 Türk Lirası,

b) Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar için 2.000.000 Türk Lirası,

- c) Su ürünleri işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar için 2.000.000 Türk Lirası,
- ç) Hayvansal ve bitkisel orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar için 2.000.000 Türk Lirası,
- d) Yenilenebilir enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapımına yönelik yatırımlar için 2.000.000 Türk Lirası,
- e) Soğuk hava deposu yapımına yönelik yeni yatırımlar için 1.500.000 Türk Lirası,
- f) Çelik silo yapımına yönelik yeni yatırımlar için 1.500.000 Türk Lirası,
- g) Bu Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış tesislerde kullanılmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı ve/veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgâr enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımına yönelik yatırımlar için 2.000.000 Türk Lirası,
- ğ) Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlardan mantar yetiştiriciliğine yönelik sabit yatırımlar için 1.000.000 Türk Lirası, büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine yönelik sabit yatırımlar için 1.500.000 Türk Lirası, küçükbaş ve su ürünleri yetiştiriciliğine yönelik sabit yatırımlar için 1.000.000 Türk Lirası, üst limitini geçemez.
- 2) Kırsal ekonomik alt yapı yatırım konularında hibeye esas proje gideri;
- a) Kırsal turizme yönelik yeni tesis yatırımlarına 1.500.000 Türk Lirası,
- b) Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemlerine yönelik yatırımlar için 500.000 Türk Lirası,
- c) El sanatları ve katma değerli ürünlere yönelik yatırımlar için 500.000 Türk Lirası,
- d) Bilişim sistemleri ve eğitimine yönelik yatırımlar için 500.000 Türk Lirası üst limitini geçemez,

YATIRIM KONULARI, HİBEYE ESAS PROJE TUTARLARI VE UYGULAMA İLLERİ

YATIRIM KONUSU	HİBEYE ESAS PROJE TUTARI (TL)	DESTEK VERİLECEK İLLER
I) Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paketlenmesi Ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar		
Yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama*	2.000.000	39 İL**
Tohum işleme, paketlenme ve depolama	2.000.000	81 İL
Diğer bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik yatırımlar	1.500.000	81 İL
II) Hayvansal Ürün İşlenmesi, Paketlenmesi Ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar		
Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	2.000.000	39 İL**
Ham deri işlenmesi	2.000.000	81 İL
III) Su Ürünleri İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması		
IV) Yenilenebilir enerji kaynakları kullanan yeni sera	2.000.000	81 İL
V) Yenilenebilir enerjiden ısı/ elektrik üreten tesislerin yapımına yönelik yeni tesisler	2.000.000	39 İL**
VI) Çelik silo	1.500.000	81 İL
VII) Soğuk hava deposu	1.500.000	81 İL
VIII) Hayvansal ve bitkisel orjinli gübre işlen, pak. ve dep.	2.000.000	81 İL
IX) Tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırımlar		
Büyükbaş	1.500.000	39 İL**

Küçükbaş	1.000.000	39 İL**
Su ürünleri tesisleri	1.000.000	39 İL**
Kültür mantarcılığı	1.000.000	39 İL**
Kırsal turizm yatırımları	1.500.000	39 İL**
Çiflik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri	500.000	81 İL
El sanatları ve katma değerli ürünler	500.000	39 İL**
Bilişim sistemleri ve eğitimi	500.000	81 İL

*Yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama yatırımları: Yaş meyve sebzelerin tasnifi (boy, renk vb.) paketlenmesi (yıkamış, yıkamamış, dondurulmuş, dondurulmamış) ve soğuk hava deposunda depolanması proseslerinin tamamını sağlayan yatırımı ifade eder. Örneğin, domatesin boylanarak paketlenip soğuk hava deposunda saklanmasını sağlayan tesis bu yatırım adı altında ifade edilir. Ancak, domatesin suyunun çıkartılması, kurutulması, salça yapılması, doğranması gibi işlemlere tabi tutulması halinde bu kapsamda değerlendirilmez, BÜİ kapsamında değerlendirilir.

**39 İL IPARD II Uygulamalarının Dışında Kalan İllerdir.

Bu iller;

Adana, Adıyaman, Antalya, Artvin, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkari, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Muğla, Niğde, Rize, Sakarya, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Tunceli, Zonguldak, Bayburt, Kırıkkale, Batman, Şırnak, Bartın, Iğdır, Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce.

3) Hibeye esas proje tutarı alt limiti en az 30.000. Türk Lirası'dır. Bu limitin altındaki başvurular kabul edilmez.

4) Hibeye esas proje tutarının %50'sine hibe yoluyla destek verilir. Diğer %50'si oranındaki tutarı başvuru sahipleri temin etmekle yükümlüdür.

5) Proje bütçesi KDV (Katma Değer Vergisi) hariç hazırlanır.

6) Proje toplam tutarının; Bu maddede belirlenen hibeye esas proje tutarını aşması durumunda, artan kısma ait işlerin proje sahiplerince aynı katkı olarak finanse edilmesi ve yatırım süresi içerisinde tamamlanması gerekir. Bu durumun hibe başvurusu ile beraber taahhüt edilmesi şarttır.

7) Küçük ve orta ölçekli ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım tesislerinin desteklenmesi amaçlandığından, başvuruda belirtilen proje toplam tutarı ile yatırım konusunun tam olarak gerçekleşmesi sağlanır.

- Büyük bir projenin kısmi gerçekleştirilmesi veya bölümler/üniteler şeklinde program kapsamında yapılmasına yönelik olarak hazırlanan proje başvuruları kabul edilmez.

ALTINCI BÖLÜM

A. Hibe desteği kapsamındaki proje gider esasları:

Tebliğ kapsamında hibe desteği verilecek proje giderlerinin;

- Yatırımcı ile akdedilen hibe sözleşmesinden sonra gerçekleştirilmesi,
- Hibe sözleşmesi ekinde sunulan tatbikat projesinde belirtilmiş olması ve hibe desteği verilecek proje giderleri kapsamında yer alması,
- Hibe sözleşmesi ekinde sunulan proje bütçesi tablosundaki hibeye esas proje giderlerinin, tüm başvurularda 13 üncü maddesinde belirtilen limitlerin içerisinde kalması.
- Hibe sözleşmesi ekinde sunulan iş planında öngörülen yatırım süresi içerisinde gerçekleşmesi, hibe desteği kapsamındaki giderlerin Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma kitabında belirtilen kurallara uygun olarak gerçekleştirilmesi ve belgelere dayandırılması gerekir.

B. Hibe desteği verilen proje gider kalemleri:

1) Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde; öngörülen yatırım projesinin ayrılmaz bir parçası ve projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan bu maddede giderler, ilgili bölümlerde belirtilen istisnalar geçerli olmak kaydıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

- 2) Yatırım uygulamalarına ait;
  - a) İnşaat işleri alım giderlerine,
  - b) Makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine, hibe desteği verilir.

3) Yatırımcılar tarafından, proje kapsamında satın alınacak ve hibe desteği verilecek tüm makine, ekipman, malzeme ve inşaat işleri ihale sonucunda belirlenen yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler kapsamında sağlanır.

4) Yatırımcılar ve ortakları tarafından sürekli çalıştırılan düzenli, dönüşümlü, yarı-zamanlı ve geçici olarak işe alınmış kişiler, kamu çalışanları, kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlar yüklenici olamaz.

5) Hibe esas proje tutarını oluşturan, hibe desteği verilecek proje giderleri mutlaka teknik projeye ve piyasa etütlerine dayandırılır ve proje başvurularında ayrıntılı olarak belirtilir.

6) Hibe sözleşmesine bağlanan hibeye esas proje tutarı uygulama sürecinde artırılamaz. Ancak sözleşmeye bağlanan tutarı aşmamak kaydıyla gider kalemleri arasında ilgili maddelerde belirtilen kısıt ve limitlere aykırı olmamak üzere aktarımlar yapılabilir.

7) Yatırımcı, hibeye esas proje giderlerinden inşaat ve makine ekipmanı ayrı ayrı ihale edebileceği gibi bu giderlerin tamamını tek bir ihale şeklinde de gerçekleştirebilir.

C. İnşaat işleri alım giderleri:

1) Program kapsamında hibe desteği verilecek inşaat işleri alım giderleri, projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan inşaat işlerini kapsar.

2) Yeni yatırım başvurularında hibeye esas proje gideri sadece inşaat faaliyetinden ibaret olamaz. Ancak çelik silo, soğuk hava deposu ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanan sera yatırımları sadece inşaat faaliyetinden ibaret olabilir.

3) İnşaatın yapılma yöntemi ile kullanılacak teknolojiyi açıklayan, inşaat işleriyle doğrudan ilgili malzeme, işçilik, makine, ekipman kullanım veya iş makinesi giderlerini kapsayan ve gider türü, ölçü birimi, miktar, birim fiyat ve tutar ayrıntılarını da ihtiva eden taslak yapım şartnameleri ve uygulama aşamalarını süreleriyle birlikte gösterir bir iş programı da proje başvuruları ekinde sunulur.

4) İnşaat işleriyle ilgili mimari, statik, elektrik, sıhhi tesisat ve çevre düzenlemesine ait uygulama projelerinin ve bu projelere ait metraj ile keşif özetlerinin imzalı suretleri incelenmek üzere hibe sözleşmesi ekinde sunulmuş olması gerekir. İnşaat işleriyle ilgili mimari, statik, elektrik, sıhhi tesisat ve çevre düzenlemesine ait uygulama projelerinin hazırlayan kişinin ilgili meslek odasına kayıtlı olması şarttır.

5) İdari kısımlarla ilgili harcamalar, hibeye esas inşaat giderinin % 15'ini, çevre düzenlemelerinde de hibeye esas inşaat giderinin % 15'ini aşamaz.

Örneğin: 500 bin TL inşaat giderinde %15*500 = 75 bin TL

6) İdareye ait personel odaları, yatakhane, yemekhane, bakıcı evi, teşhir ve satış reyonu, bekçi kulübesi idari kısım olarak değerlendirilir, bahçe duvarı, çit, tesis bahçesinin düzenlenmesi gibi bölüm ve bunlara ait giderler çevre düzenlenmesi olarak değerlendirilir ve bu maddenin beşinci fıkrası gereği işlem görür.

*Bakıcı evi hibeye esas proje maliyeti içinde 60 bin TL yi aşamaz.

*Çevre düzenlemesinde çim ekimi, ağaç alımı, aydınlatma, sulama sistemi gibi giderler projelendirilmesi halinde hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

7) Mesken ve benzeri yapıları kapsayan proje başvuruları hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

8) İnşaat işleri ile ilgili ulusal mevzuat gereğince alınması gerekli izin, ruhsat, denetim işleri ve uygulamalarda yapılması zorunlu olan tüm işlemlerin yerine getirilmesinden yatırımcılar sorumludur.

9) Çelik silo, sera ve soğuk hava deposu yatırımları hariç, yeni tesis ve tamamlama yatırımlarında inşaat gideri hibeye esas proje tutarının % 80'inden fazla olamaz. Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenilemeye yönelik yatırımlarda ise inşaat gideri hibeye esas proje tutarının %20 'sinden fazla olamaz.

Örneğin;

- Hibeye esas proje tutarı 1.000.000 TL. ise bu tutarın en fazla 800.000 TL. si inşaat gideri, 200.000 TL.si makine-ekipman gideri olmalıdır. Bu tutarı aşan kısımlar ise aynı katkı olarak gösterilmelidir.

- Hibeye esas proje tutarı 600.000 TL. ise bu tutarın en fazla 480.000 TL. si inşaat gideri, 120.000 TL.si makine-ekipman gideri olmalıdır.

10) Yenilenebilir enerji olarak jeotermal kaynağın kullanılacağı yatırımlarda kuyu maliyetinin hibe desteğinden yararlanabilmesi için; elde edilen enerjinin mevcut veya bu Tebliğ kapsamında kurulacak tesiste kullanılması şarttır. Sadece jeotermal kuyu için hibe desteği verilmez.

*Jeotermal kuyu ile ilgili hibe ödemesi yapılabilmesi için sondaj neticesinde pompa tecrübesi sonucu yeterli suyun çıkarılması ve işletme ruhsatının alınmış olması gerekmektedir.

*Jeotermal kuyunun farklı parselde olması durumunda isale hattına hibe desteği ödenmez.

11) Yenilenebilir enerji olarak jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgar enerjisi kullanacak bütün yatırım konularında yenilenebilir enerji üretimi mevcut veya bu Tebliğ kapsamında kurulacak tesisin kurulu güç üzerinden hesaplanan yıllık enerji ihtiyacının en az % 51 ini en fazla % 110unu karşılayacak şekilde projelendirilmesi halinde hibe desteğinden faydalandırılır. Elde edilen enerji; mevcut veya bu Tebliğ kapsamında kurulacak tesisteki enerji ihtiyacının % 110 unu aşması durumunda elde edilen toplam enerji ile tesiste ihtiyaç duyulan enerji oranlanarak hibe ödemesi yapılır. Bu oranların dışında kalan kısımlar aynı katkı olarak karşılanır.

12) Yenilenebilir enerji olarak biyogaz, güneş ve rüzgar enerjisi kullanarak elektrik üretecek bütün yatırım konularında enerjinin ulusal şebekeye bağlanması şarttır. Bu maddenin on birinci fıkrasında belirtilen kriterlerin karşılanması şartı ile hibe ödemeleri bağlantı sözleşmesinde belirtilen kurulu güç üzerinden yapılır. Bağlantı sözleşmesinde belirtilen gücün, bağlantı izni ve ruhsatı veren kurumdan kaynaklanan sebeplerle, projesinde öngörülen kurulu gücün %51'in altına düşmesi ve bu durumun da resmi belgelerle tespit edilmesi halinde, yenilenebilir enerji üretim tesisi_başvurularında hibe sözleşmesi tasfiye edilerek teminat yatırımcıya iade edilir. Yenilenebilir enerji üretimi, başvuruya esas yatırım projesinin bir ünitesi ise, bu durumda projede enerji ünitesine ait giderler hibeye esas proje tutarından düşürülerek, yatırımın geri kalan kısmı hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

Yapılacak işlerle ilgili Teknik Şartnameler;

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Genel Teknik Şartnamesi ile yürürlükte olan ilgili diğer şartnamelerine uygun olarak düzenlenmeli veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Teknik Şartnamelerinin kullanılacağı yatırımcı tarafından taahhüt edilmelidir. Ayrıca hazırlanacak olan bu teknik şartnamede kullanılacak malzemelerin niteliği marka verilmeden detaylı olarak açıklanmalıdır.

- Hibe başvuru aşamasında, proje başvuru sahibi inşaat işlerine yönelik olarak avan veya uygulama/tatbikat/kati proje sunmak konusunda serbesttir. Ancak, hibe sözleşmesi aşamasında onaylanmış tatbikat/uygulama projeleri sunulması zorunludur.

- Proje başvuru sahipleri tarafından, avan projelere dayanılarak oluşturulacak hibeye esas proje tutarlarında oluşabilecek yanılmalar ve sapsmalardan proje sahipleri sorumludurlar.

Avan proje ile başvurulması halinde;

- Hazırlatılacak mimari projeye uygun makine yerleşim planı, inşaat, elektrik ve sıhhi tesisat projeleri yaklaşık maliyetleri veya toplam inşaat alanının Çevre ve Şehircilik Bakanlığının metrekaare birim fiyatları ile hesaplanan yaklaşık maliyeti başvuru dosyasında bulunmalıdır. Bu durumda projelerde onay şartı aranmaz. Hibe sözleşmesi aşamasında ise ilgili

kanun ve mevzuatlara uygun proje değişiklikleri yapılabilir, bu durumda oluşacak fiyat artışları aynı katkı olarak karşılanır.

Tatbikat projesi ile başvurulması halinde;

- Mimari, statik, elektrik, sıhhi tesisat vb. projeler ile bunların ayrıntılı metraj ve yaklaşık maliyetlerinin sunulmuş olması gerekir. Hibeye esas bu projenin; Serbest Müşavirlik Mühendislik Belgesi ve/veya Büro Tescil Belgesine sahip, gerekli meslek disiplinlerini (Ziraat Mühendisi, İnşaat Mühendisi vb.) barındıran kurum ya da kişi/kişilerce hazırlanmış ve onaylanmış olması gerekmektedir.

D. Makine, ekipman ve malzeme alım giderleri:

1) Program çerçevesinde yapılacak yeni makine, ekipman ve malzeme alımları, üretimi de içeren bir proje bütününe parçası olduğu takdirde finanse edilir.

2) Yeni yatırım başvurularında hibeye esas proje gideri sadece makine ve ekipman alım giderinden ibaret olamaz.

- Çelik silo ve soğuk hava deposuna ait giderlerin tamamı yeni tesis başvurularında inşaat gideri olarak bütçelendirilebilir.

- Mevcut tesisin (örneğin BÜİ/HÜİ/SÜİ) bir unsuru olarak yapılacak çelik silo ya da soğuk hava deposuna ait kapasite artırımı - teknoloji yenilenmesine yönelik başvurularda da giderlerin tamamı inşaat gideri olarak bütçelendirilebilir.

3) Tamamlama ve kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenilenmesine yönelik proje tekliflerinde hibeye esas proje tutarının tamamı makine ve ekipman alım giderinden ibaret olabilir.

4) Makine ve ekipman alımlarında, alım bedeli ile proje sahasına teslim giderleri, montaj giderleri tek bir alım faturası şeklinde düzenlenmesi durumunda hibe desteği verilir. Aynı faturalandırılması durumunda sadece mal alım bedeline hibe desteği verilir.

5) Makine ve ekipman ile ilgili taslak teknik şartname proje başvuruları ekinde sunulur ve projede kullanım amacı belirtilir.

6) Makine, ekipman ve malzeme alım giderleri kapsamında, demirbaş eşya, mobilya, mefruşat alımı gibi giderler ve tesis tamamlandıktan sonra tesisin işletilmesine yönelik hammadde veya malzeme giderlerine hibe desteği verilmez. Ancak kırsal ekonomik altyapı yatırımlarından kırsal turizm konusunda yapılan başvurularda demirbaş eşya, mobilya, mefruşat alım giderleri hibe kapsamında değerlendirilir.

7) Trafo satın alımları hibe desteği kapsamında değildir.

8) Yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üreten tesisler hariç enerji nakil hattı satın alımları hibe desteği kapsamında değildir.

9) Yeni tesis ve tamamlama konusu dışında jeneratör satın alımları hibe desteği kapsamında değildir.

10) Bilişim sistemleri ve eğitimi ile ilgili satın alımlar; makine, ekipman ve malzeme alım giderleri kapsamında değerlendirilir.

11) Ekonomik yatırım konularında makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine ait teknik şartnameyi, metraj ve keşfi, makine yerleşim planını ve bina büyüklüğü ile alınan makinelerin uyumlu olduğuna dair raporu hazırlayan ve tasdik eden kişilerin ilgili meslek odasına kayıtlı olması şarttır.

- Kırsal ekonomik alt yapı yatırımlarından çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik altyapı sistemleri hariç, kendinden hareketli/çekilebilir makine, taşınabilir depo vb. giderlere hibe desteği verilmez. Küçükbaş/Büyükbaş için modern sabit yatırımlarda kullanılacak yem karma makinesinin hibe desteğinden faydalanabilmesi için sabit olması şartı aranmaz.

E. Proje kaynaklarından karşılanamayacak giderler:

1) Tebliğin 16 ve 17 inci maddelerinde açıklanan proje giderlerine uygun olmayan ve hibe desteği kapsamı dışında kalan giderler şunlardır:

- a) Her türlü borçlanma giderleri,
- b) Faizler,
- c) Başka bir kaynaktan finanse edilen harcama ve giderler,
- ç) Kira giderleri,
- d) Kur farkı giderleri,
- e) Arazi, arsa ve bina alım bedelleri,
- f) Bina yakıt, su, elektrik ve apartman aidat giderleri,
- g) Ayrı faturalandırılmış nakliye, montaj giderleri,
- ğ) Bankacılık giderleri,
- h) Denetim giderleri,
- ı) KDV de dahil iade alınan veya alınacak vergiler,
- i) İkinci el mal alım giderleri,
- j) Proje yönetim ve danışmanlık giderleri,
- k) Makine tamir ve parça alım giderleri. (Örneğin: Kurutma fırınının içerisinde bulunan yıpranmış/arızalı fırın paletlerinin tamiri ya da değiştirilmesi.)
  - 1) Laboratuvar sarf malzemeleri.
  - 2) Program kapsamında; hibe sözleşmesi onaylanmayan projelerle ilgili yapılan hiçbir harcama karşılanmaz, bu giderlerden dolayı herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük üstlenilmez.
  - 3) Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma kitabında belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmeyen, belgelendirilmeyen ve ibraz edilmeyen her türlü satın alma giderleri, hibeye esas gider kapsamında olsa dahi hibe desteğinden karşılanmaz.

F. Ayni katkılar:

- 1) Proje sahiplerinden, ortaklarından veya işbirliği yapılan kişi ve kuruluşlardan herhangi biri tarafından hibe sözleşmesi öncesi edinilmiş arazi, bina, makine ve ekipmanlar, ayni katkı olarak proje yatırım tutarına dahil edilmez.
- 2) Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra, hibeye esas proje giderleri dışında kendi kaynaklarını kullanarak yatırımcılar tarafından bina, malzeme, makine ve ekipman ile işgücüne yönelik olarak yapılacak herhangi bir katkı, yatırım süresi içerisinde tamamlanması koşulu ile ayni katkı olarak değerlendirilir. Ancak, iş takvimleri ve uygulamalar sırasında bu katkıların, hibeye esas proje giderlerine yönelik kullanımlar yapılmadan önce veya eşzamanlı olarak yatırımcı tarafından tamamının gerçekleştirilmesi zorunludur. Başvuru sahipleri, bu hususları başvuru formlarında taahhüt ederler.
- 3) Ayni katkılar hibeye esas proje giderleri kapsamında öngörülmüş satın alımlardan ayrı bağımsız ihaleler veya gerçekleştirmeler şeklinde yapılır.

- Ancak zorunlu hallerde birlikte ihaleye çıkılması da mümkündür. Bu durumda ihale sonrası oluşacak tutarda tenzilat söz konusu ise aradaki fark hibeye esas proje tutarından düşülür.

- Örneğin, hibeye esas tutar 1.000.000 TL., ayni katkı tutarı 200.000 TL. toplam proje tutarı 1.200.000 TL, ihale sonrası oluşan toplam tutar ise 1.000.000 TL. olsun. Eğer hibeye esas ve ayni katkı (inşaat keşif metraji ile makine ekipman) cetvellerinde genel bir kıırım söz konusu ise, bu durumda ihale sonrası oluşan tenzilat tutarı $1.200.000 - 1.000.000 = 200.000$ TL olduğundan gerçekleşen bu tenzilat hibeye esas proje tutarı ile ayni katkı kalemlerinde oransal olarak (kıırım yapılarak) düşülür. Eğer sadece hibeye esas inşaat keşif metraji ile makine ekipman cetvelinde kıırım yapıldı ise; bu durumda hibeye esas proje tutarı $1.000.000 - 200.000 = 800.000$ TL. olur. Ayni katkı ise başlangıçtaki tutar olan 200.000 TL. olarak kalır.

4) Başvuru aşamasında ayni katkı olarak taahhüt edilen işlerin projede öngörülen nitelik ve nicelikte gerçekleştirilmesi şarttır.

- Bu husus il müdürlüğü tarafından mahalinde izlenir ve rapora bağlanır.

5) Bu kapsamda yapılacak ayni katkılar, yatırımcının yapmakla yükümlü olduğu katkı payının yerine ikame edilemez.

- Aynı katkıda fiziki gerçekleşme esas alınır, aynı katkıda gösterilen inşaat, makine-ekipman için ayrıca ihale yapma zorunluluğu yoktur.
- Toplam proje tutarı 1.200.000 TL olan hibe başvurusuna ait bütçe içerisinde hibeye esas proje tutarı, aynı katkı ve toplam proje tutarı dağılımı şu şekilde oluşturularak sunulabilir:

Örnek :

A-Hibe Esas Proje Tutarı

Mal alımları (18 kalem)	: 440.000 TL
<u>İnşaat İşleri (2 ünite; 88 kalem)</u>	<u>: 560.000 TL</u>
Toplam	: 1.000.000 TL

B- Aynı Katkı Tutarı

Mal alımları (4 kalem)	: 55.000 TL
<u>İnşaat İşleri (1 ünite; 14 kalem)</u>	<u>: 145.000 TL</u>
Toplam	: 200.000 TL
<u>C- Toplam Proje Tutarı (A+B)</u>	<u>: 1.200.000 TL</u>

- Proje sahipleri tarafından taahhüt edilen aynı katkı, mutlaka bir iş karşılığı olmalı ve bütçe büyüklüğü ile birlikte iş kalemi olarak hibe başvuru formları bütçe tablolarında belirtilmelidir. Aynı katkı kapsamında belirtilen işin karşılığı olan tutarın uygulama aşamasında aynı tutarda gerçekleşmesinden ziyade, taahhüt edilen işin yapılması gerekmektedir. Bu nedenle de mutlaka hibe başvuru formları ve bütçe formlarında aynı katkı bölümlerinde yapılması planlanan işler ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

- **Örneğin**, hibeye esas proje tutarı büyüklüğü limiti içerisine girmediği için, yatırımın gerekliliği olan bir makinenin ve/veya inşaatın bir bölümüne ait gider tutarının tamamının kendi kaynakları kullanılarak temin edileceği ve/veya gerçekleştirileceği proje sahibi tarafından taahhüt edilmişse, hibe sözleşmesi akdedildikten sonra inşaat işleri ile ilgili aynı katkı, inşaatın uygulama sırasına uygun olarak yatırımcı tarafından yerine getirilmelidir. Yatırımcının inşaat ile ilgili aynı katkısı gerçekleşmeden ve inşaat bir bütün olarak tamamlanmadan makine, ekipman, malzeme alımı ile ilgili hibe ödemesi talep edilemez. Makine, ekipman, malzeme alımı ile ilgili yatırımcının taahhüt ettiği aynı katkı yerine getirilmeden mal alımı ile ilgili hibe desteği talep edilemez.

YEDİNCİ BÖLÜM

A. Başvuru süresi:

- 1) Bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanan başvuru dosyasının girişi bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren kırk beş gün içerisinde elektronik ağ üzerinden yapılır.
- 2) Son başvuru tarihi bitiminde elektronik ağ başvurular için veri girişine kapatılır.
- 3) Yapılan başvurular son haliyle işleme alınır.

- Başvurunun elektronik ağdan yapılması için son tarih **4/12/2016** dir.

B. Başvuracılara sağlanacak teknik destek:

- 1) Başvuracak gerçek ve tüzel kişiler, program konusunda il proje yürütme biriminden ihtiyaç duydukları bilgiyi alabilirler.
- Genel Müdürlük de programın tanıtımını ve yatırımcıların bilgilendirilmesini sağlar.
- 2) İl proje yürütme birimlerince verilecek bilgi, proje hazırlanmasında karşılaşılabilecek sorulara cevap vermekle sınırlı olup projenin kabul edilmesi konusunda bir taahhüt niteliği taşımaz.
- 3) İl proje yürütme birimleri, yatırımcılara kesinlikle proje hazırlayamaz.
- 4) Tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak hazırlanacak, programa ait uygulama rehberi, başvuru formları ve bilgilendirici dokümanlar ile satın alma kitabı www.tarim.gov.tr internet sayfasından temin edilebilir.

5) Bakanlık tarafından düzenlenecek eğitim, çalıştay, bilgilendirme toplantılarıyla ve www.tarim.gov.tr internet adresinden ilgililere bilgi aktarılır.

C. Başvurulacak yerler:

Program ile ilgilenen gerçek ve tüzel kişiler başvurularını www.tarim.gov.tr internet adresinden yaparlar.

D. Başvuru şekli:

1) Proje başvuruları;

a) Tebliğin 8 inci maddesinde belirtilen yatırım konularını gerçekleştirmek amacıyla hazırlanır.

b) Tebliğin 11 inci maddesinde belirtilen niteliklere sahip gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılır.

c) Bu rehberine uygun olarak hazırlanır.

2) Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanan başvuru dosyasının girişi elektronik ağ üzerinden yapılır.

3) Başvurunun gerçekleşmesi için başvuru dosyasının elektronik ağ üzerinden girişinin yapılması şarttır.

4) Başvuru tarihinin bitiminden sonra başvuru dosyasında hiçbir belgede ve/veya dokümanda düzeltme yapılamaz ve 25 inci maddede belirtilen koşullar dışında hiçbir eksik belge ve/veya doküman tamamlanamaz.

Elektronik ortamdaki başvuruların;

- Tüzel kişilerin vergi numarası ve yetkilendirilen kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile yapılması zorunludur.

- Gerçek kişilerde ise başvuru sahibi ya da yetkilendirdiği kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile yapılması zorunludur.

Proje başvuru dosyaları :

a) Başvuru formu,

b) Ekleri,

c) Destekleyici belgeler

olmak üzere üç ana bölüm halinde hazırlanmalıdır. Proje başvurusuna esas belgelerin elektronik ortamda girişleri yapılır.

Hibe başvuru formu ile birlikte başvuru formu eklerinden yatırım özeti, yatırım projesi, başvuru sahibi ve başvuru sahibinin projeye katılan ortaklarına ait bilgi ve belgeler ile proje bütçe tablolarının elektronik ortamda www.tarim.gov.tr internet adresindeki ilgili alanlara veri girişleri eksiksiz olarak yapılır. Proje başvuru formu eklerine ait yatırım işletme planı, hibe sözleşmesi taslağı ve başvuru aşamasında yüklenmesi gereken "EK-I Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesi"nde belirtilen diğer destekleyici belgeler elektronik ortama yüklenir.

EK-I Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesinde Yer Alan Belgelerin Elektronik Ortamda Yüklenmesinde Dikkat Edilecek Hususlar

No	KONTROL EDİLECEK BELGELER	AÇIKLAMA
1	Gerçek kişiler için nüfus cüzdanı kopyası/nüfus kayıt örneği	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
2	Ortaklık varsa; İmzalı ortaklık bilgi formu (Proje ortaklığı)	Ortaklar tarafından imzalanmış belgeden taranmış olmalıdır.
3	Başvuru sahibi kuruluşun tüzük veya ana sözleşmesinin yer aldığı ticaret sicil gazetesi,	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
4	Başvuru sahibinin Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olduğuna dair belge. (Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik yatırımlarda çiftlik muhasebe veri kayıt ağı belgesi istenir. Kırsal turizm ve el sanatlarında Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olduğuna dair belge istenmez.)	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
5	Tüzel kişiler için Ticaret ve Sanayi Odasından Tebliğ tarihinden sonra alınmış Faaliyet Belgesi	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
6	Yatırım için yetkili kurul kararı ile yetkilendirme kararı	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
7	Yetkilendirilen kişiye ait imza sirküleri	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
8	Projesinde varsa aynı katkının karşılanacağına dair taahhütname	Başvuru sahibi tarafından

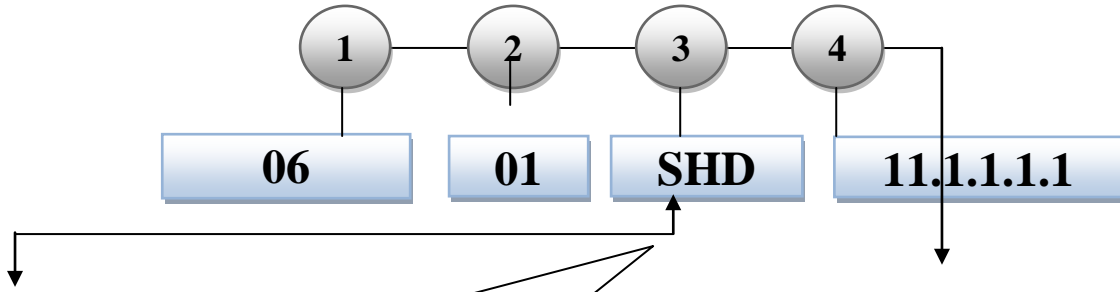
		imzalanmış belgeden taranmış olmalıdır..
9	İnşaat varsa, inşaat metrajı, keşif özeti ve teknik şartnamesi	Başvuru sahibi Hazırlayan tarafından imzalanmış belgeden taranmış olmalıdır.
10	Makine ekipman varsa, makine ekipman teknik şartnamesi	Başvuru sahibi Hazırlayan tarafından imzalanmış belgeden taranmış olmalıdır.
11	Başvuru sahibinin kâr-zarar hesabı ve son yıl bilanço hesapları (Başvuru yılında faaliyete geçenler hariç).	Asıl belgeden taranmış olmalıdır. (Yeminli mali müşavir/serbest muhasebeci mali müşavir/vergi dairesi onaylı)
12	Proje bütçesi, ek-1 tablosuna göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
13	Projesinde inşaat işleri varsa; alım giderleri ek-1.1 tablosuna göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
14	Projesinde makine-ekipman ve malzeme alımı varsa; giderleri ek-1.2 tablosuna göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
15	Projesinde aynı katkı varsa; aynı katkı ek-1.3 tablosuna göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
16	Gider gerekçeleri ek-2 tablosuna göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
17	Finansman kaynakları ek-3 tablosuna göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
18	Tahmini iş takvimi ek-4 tablosuna göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
19	Yatırım işletme planı dosyası ek-5 formatına göre hazırlanmıştır.	Başvuru formunda yer aldığından yükleme zorunluluğu yoktur.
20	Proje başvuruları için avan / tatbikat projesi	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
21	Proje başvuruları için alınması planlanan makine ve ekipmana ait ölçekli yerleşim planı	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
22	Yatırım yeri başvuru sahibine ait ise yatırım yeri mülkiyet (tapu) belgesi	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
23	Yatırım yeri başvuru sahibine ait değilse kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan kira kontratı veya tahsis/irtifak belgesi, yatırım yeri kamu kurum ve kuruluşları dışında gerçek ya da tüzel kişilerden kiralanmış ise noter tasdikli kira sözleşmesi	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
24	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konusunda yapılan başvurular için üretim izin belgesi (işletme kayıt belgesi/işletme onay belgesi)	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
25	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konusunda yapılan başvurular için kapasite raporu veya ekspertiz raporu	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
26	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konusunda yapılan başvurular için yapı kullanma izin belgesi	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
27	Tamamlama proje başvuruları için yapı ruhsatı veya yapı kullanma izin belgesi	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
28	Bütün başvurularda yatırım yerinin icralı ve davalı olmadığına ilişkin yatırımcı beyanı	Başvuru sahibi tarafından imzalanmış belgeden taranmış olmalıdır.
29	Bütün başvurularda yatırım yerinin ipotekli ve şerhli olup olmadığına ilişkin tapu müdürlüğünden alınan belge	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
30	Bütün başvurularda yatırım yerinde 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında konulan şerh varsa, ilgili kurumundan yatırım yapılmasında sakınca olmadığına dair alınan belge	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
31	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konularında; mevcut tesisin faaliyeti ile ilişkili olarak başvuru sahibi tarafından bankalardan alınan kredi nedeniyle yatırım yerinin ipotekli olması halinde, geri ödemelerinin düzenli yapıldığına dair ilgili bankadan alınan belge	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
32	Başvuruya esas proje için, bu Tebliğ kapsamında verilecek destek dışında hiçbir kamu kurum ve kuruluşun desteklerinden, faiz niteliğindeki destekler hariç, yararlanmayacağına dair taahhütname	Başvuru sahibi tarafından imzalanmış belgeden taranmış olmalıdır.
33	Organik ürünün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvuruları için organik tarım müteşebbis	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.

	sertifikası	
34	Organik ürünün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvuruları için ürün sertifikası	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.
35	Başvuru sahibinin yüklemek istediği diğer belge ve dokümanlar..	Asıl belgeden taranmış olmalıdır.

Teslim alınan başvurulara numara verilmesi :

Başvurular öncelikle elektronik ortamda yapılacağından başvuru numarası bu aşamada sistem tarafından otomatik olarak verilecektir.

BAŞVURULARDA PROJELERE VERİLECEK NUMARA SİSTEMİ

PROJE KONUSU KODLARI

Ekonomik yatırımlar;

BÜİ-Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması

HÜİ-Hayvansal ürün işl.-pak. ve dep.

SÜİ-Su ürünleri işl.-pak. ve dep.

ÇES- Çelik silo (tarımsal ürünlerin dep.)

SHD-Soğuk hava deposu

SER- Yenilenebilir enerji kullanan seralar

YEÜ-Yenilenebilir enerji üretim tesisi

HOG-Hayvansal ve bitkisel orijinli gübre işl. pak. ve dep.

TÜY-Tarımsal üretime yönelik sabit yat.

Kırsal ekonomik altyapı yatırımları;

KTY- Kırsal turizm yatırımları

ÇFG- Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesi

ELS- El sanatları ve katma değerli ürünler

BSY- Bilişim sistemi yatırımları

1 İl trafik kodu.

2 Yatırımın Niteliği Kodları

01- Yeni Tesis

02- Kapasite Artırımı ve/veya Teknoloji Yenileme

03- Kısmen Yapılmış (Tamamlama)

3 **Projenin Konusu** ; Harf kodları ile başlayan ve projenin ana konusunu gösteren kodlardan oluşmaktadır. Alt Sektörü varsa veri sistemine giriş yapılırken seçildiğinde otomatik olarak noktadan sonraki rakamla gösterilir.

ÖRNEK : Aşağıdaki örnek numaralandırmada ;

- A) **06. İl Trafik Kodu.,**
- B) **01 Yatırımın Niteliği,** Yeni Tesis
- C) **SHD Ana Sektör Bazında Projenin Konusu** Soğuk hava Deposu yapım projesini,
- D) **11.1.1.1.1 Veri sisteminin Otomatik olarak verdiği Sıralama sayıları.**

06.01.SHD.11.1.1.1.1

İl proje değerlendirme komisyonu

- Program kapsamında, başvurusu alınan projelerin incelenmesi ve ilk değerlendirmeleri bu bölümde belirtilen kriterlere göre il proje değerlendirme komisyonu tarafından yapılır. Başvuruların, bu tebliğe, uygulama ve değerlendirme rehberine uygun olarak il düzeyinde değerlendirilmesinden il proje değerlendirme komisyonu sorumludur.

- İl proje değerlendirme komisyonunun oluşturulma ve çalışma şekilleri valilik tarafından son başvuru tarihinden önce belirlenir ve taraflara duyurulur. İl proje değerlendirme komisyonu en az beş temsilciden oluşur.

- İl proje değerlendirme komisyonuna, değerlendirme sürecinde gerekli tüm teknik ve lojistik desteğin verilmesi, tabloların düzenlenmesi, proje özetlerinin hazırlanması, verilerin muhafazası gibi konularda çalıştırılması amacı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından personel görevlendirilebilir.

- Değerlendirmeye; son başvuru tarihini takiben ilk iş günü içerisinde yapılacak toplantıda belirlenecek kriterlere göre elektronik ağ üzerinden başlanır. Valilik makamının ihtiyaç duyması halinde teknik alt komisyon görevlendirilebilir. Oluşturulan alt komisyon İl proje değerlendirme komisyonu ile eş zamanlı olarak ilk 10 gün içinde projelerin incelemesini tamamlar.

- Komisyon, bu değerlendirmeleri son başvuru tarihini takiben en geç otuz beş gün içerisinde tamamlar

* Valilik makamınca teknik alt komisyon kurulması halinde, il proje yürütme biriminde ve il proje değerlendirme komisyonunda görevli kişiler bu teknik alt komisyonda görev alamaz.

B. Yatırım başvurularının idari uygunluk açısından incelenmesi :

1) İl proje değerlendirme komisyonu, ilk on gün içerisinde öncelikli olarak proje başvuru dosyalarında istenilen belgeleri ek-1’de yer alan “Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesi” ne göre “var/yok/muaf” olarak değerlendirir.

2) Belge ve dokümanları tam olan başvuru dosyalarının uygunluk yönünden incelenmesine geçilir.

3) Eksik belge ve/veya dokümanı olan başvurulara ait eksiklikler; il müdürlüğünün ilan panosunda ve il müdürlüğü internet sayfasında yedi gün süre ile ilan edilir. Bu süreyi takiben yedi gün içinde söz konusu başvuru sahipleri, sistem üzerinde eksik evrak tamamlama bölümünden belge ve/veya dokümanlarını sisteme yükleyerek tamamlar. Ancak belgeler son başvuru tarihinden sonraki bir tarihi içeremez. İlk başvuruda yüklenen hiçbir belge ve/veya dokümanda düzeltme veya değiştirme yapılamaz. Belge ve/veya doküman eksikliklerinin ilan edilmesini takiben yedinci günün sonunda sistem evrak eklemeye kapatılır ve bu tarihten sonra evrak kabul edilmez. Eksik veya hatalı evrak tamamlama sistem üzerinden yapılır.

4) Yüklenen belge ve/veya dokümanlar sonucunda ek-1’de yer alan “Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesi” ne göre eksiksiz olduğu tespit edilen başvurular uygunluk yönünden incelenir.

5) İdari Uygunluk Kontrol Listesine göre tam ve içeriği uygun olan başvurular ve ekleri, 26 ncı maddede açıklanan, başvuru sahibi ve projenin uygunluğu açısından değerlendirmeye alınır.

6) Birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen süreler 24 üncü maddenin beşinci fıkrasında belirtilen değerlendirme süresine dahildir.

Ek- 1

BAŞVURULARIN İDARİ UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

No	KONTROL EDİLECEK BELGELER	VAR/YOK	UYGUN/UYGUN DEĞİL
1	Gerçek kişiler için nüfus cüzdanı kopyası/nüfus kayıt örneği.		
2	Ortaklık varsa; İmzalı ortaklık bilgi formu.		
3	Başvuru sahibi kuruluşun tüzük veya ana sözleşmesinin yer aldığı ticaret sicil gazetesi.		
4	Başvuru sahibinin Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olduğuna dair belge. (Çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik yatırımlarda çiftlik muhasebe veri kayıt ağı belgesi istenir. Kırsal turizm ve el sanatlarında Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olduğuna dair belge istenmez.)		
5	Tüzel kişiler için Ticaret ve Sanayi Odasından Tebliğ tarihinden sonra alınmış Faaliyet Belgesi.		
6	Yatırım için yetkili kurul kararı ile yetkilendirme kararı.		
7	Yetkilendirilen kişiye ait imza sirküleri.		
8	Projesinde varsa aynı katkının karşılanacağına dair taahhütname.		
9	İnşaat varsa, inşaat metrajı, keşif özeti ve teknik şartnamesi.		
10	Makine ekipman varsa, makine ekipman teknik şartnamesi.		
11	Başvuru sahibinin kâr-zarar hesabı ve son yıl bilanço hesapları (Başvuru yılında faaliyete geçenler hariç).		
12	Proje bütçesi, ek-1 tablosuna göre hazırlanmıştır.		
13	Projesinde inşaat işleri varsa; alım giderleri ek-1.1 tablosuna göre hazırlanmıştır.		
14	Projesinde makine-ekipman ve malzeme alımı varsa; giderleri ek-1.2 tablosuna göre hazırlanmıştır.		
15	Projesinde aynı katkı varsa; aynı katkı ek-1.3 tablosuna göre hazırlanmıştır.		
16	Gider gerekçeleri ek-2 tablosuna göre hazırlanmıştır.		
17	Finansman kaynakları ek-3 tablosuna göre hazırlanmıştır.		
18	Tahmini iş takvimi ek-4 tablosuna göre hazırlanmıştır.		
19	Yatırım işletme planı dosyası ek-5 formatına göre hazırlanmıştır.		
20	Proje başvuruları için avan / tatbikat projesi		
21	Proje başvuruları için alınması planlanan makine ve ekipmana ait ölçekli yerleşim planı		
22	Yatırım yeri başvuru sahibine ait ise yatırım yeri mülkiyet (tapu) belgesi		
23	Yatırım yeri başvuru sahibine ait değilse kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan kira kontratı veya tahsis/irtifak belgesi, yatırım yeri kamu kurum ve kuruluşları dışında gerçek ya da tüzel kişilerden kiralanmış ise noter tasdikli kira sözleşmesi		
24	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konusunda yapılan başvurular için üretim izin belgesi (işletme kayıt belgesi/işletme onay belgesi)		
25	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konusunda yapılan başvurular için kapasite raporu veya ekspertiz raporu		
26	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konusunda yapılan başvurular için yapı kullanma izin belgesi		
27	Tamamlama proje başvuruları için yapı ruhsatı veya yapı kullanma izin belgesi		
28	Bütün başvurularda yatırım yerinin icralı ve davalı olmadığına ilişkin yatırımcı beyanı		
29	Bütün başvurularda yatırım yerinin ipotekli ve şerhli olup olmadığına ilişkin tapu müdürlüğünden alınan belge		

30	Bütün başvurularda yatırım yerinde 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında konulan şerh varsa, ilgili kurumundan yatırım yapılmasında sakınca olmadığına dair alınan belge		
31	Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konularında; mevcut tesisin faaliyeti ile ilişkili olarak başvuru sahibi tarafından bankalardan alınan kredi nedeniyle yatırım yerinin ipotekli olması halinde, geri ödemelerinin düzenli yapıldığına dair ilgili bankadan alınan belge		
32	Başvuruya esas proje için, bu Tebliğ kapsamında verilecek destek dışında hiçbir kamu kurum ve kuruluşun desteklerinden, faiz niteliğindeki destekler hariç, yararlanmayacağına dair taahhütname		
33	Organik ürünün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvuruları için organik tarım müteşebbis sertifikası		
34	Organik ürünün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvuruları için ürün sertifikası		

Not 1: Belgelerin tam olması bu belgelerin içeriklerinin uygun olduğu anlamına gelmez.

Not 2: 29. Maddede yer alan belgede ipotek veya şerh var ise bu Tebliğin 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasının i) ve j) bendine göre değerlendirilmelidir.

Not 3: 31. Maddede yer alan ipotek; hibe başvurusuna esas yatırımın faaliyeti gereği bankalarca başvuru sahibine kullanılmış kredi karşılığı konulmuş ipotegi ifade eder.

Not 4: 33. Maddede yer alan belge; organik ürünün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvuruları için başvuru sahibinin organik ürün işleme, paketlenme ve depolama faaliyetini yaptığını gösteren organik tarım müteşebbis sertifikasını ifade eder.

Not 5: 34. Maddede yer alan belge; organik ürünün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvuruları için başvuru sahibinin organik ürün işleme, paketlenme ve depolama faaliyetini yaptığını gösteren ürün sertifikasını ifade eder.

Not 6: Avan projede inşaat keşif, metraj şartı aranmaz. Projede üretime yönelik olarak yer alan makine ekipmanlar için ise; ölçekli makine yerleşim planı ile bu makinelere ait teknik şartname eklenmelidir.

Not 7: Projesi sadece makine ekipmandan ibaret olan başvurular tatbikat projesi olarak sunulmalıdır.

Not 8: Yaklaşık maliyetler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birim fiyatlarını aşamaz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı birim fiyatlarında bulunmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlara ait birim fiyatlar esas alınır.

Not 9: 12,13,14,15,16,17,18,19 sıralarda yer alan belgeler; başvuru formu ve işletme planı bölümlerinde yer aldığından bu belgelerin ayrıca bu tabloda yer alma zorunluluğu yoktur.

Yatırım yeri; Organize Sanayi Bölgesi, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ya da İhtisas Küçük Sanayi Sitesinde yer alıyorsa ve tahsisli ise Başvuruların İdari Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi tablosunun (Tablo-1) 29. Maddesinde istenilen belgenin, tapu idaresi yerine yukarıda anılan idarelerden alınmış olması yeterlidir.

C. Başvuruların başvuru sahibi, ortakları ve projenin uygunluğu açısından incelenmesi:

- Tebliğin, 11 inci maddede belirtilen kriterlere göre başvuru sahiplerinin, eğer varsa ilişkili kurumların ve projenin uygunluğunun incelenmesi ek-2’de yer alan “Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu” kriterlerine göre yapılır.

- Tebliğin, 25 inci madde ile bu madde uyarınca yapılan uygunluk kontrollerinde elektronik ağ üzerinde düzeltme yapılmaz, yaptırılması talep edilmez ve uygunluk kriterlerini sağlamayan proje başvuruları değerlendirme dışında tutulur. Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu kriterlerine göre uygun görülen başvurular ön değerlendirmeye alınır.

İşletme ve KOBİ tanımı; 4 Kasım 2012 tarih ve 28457 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/3834 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan “ Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile yapılmış olup başvuruya konu projelerin uygunluğunun (EK-II 8.maddesi) bu kapsamda değerlendirilmesi gerekmektedir. EK-II’nin 8. maddesi değerlendirilirken; bütün başvurularda işletmede istihdam edilen çalışan sayısı ve işletmenin yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosuna; sunulan projenin verileri ilave edilerek yapılır. Ticari faaliyete yeni başlayan ya da başlayacak olan gerçek ve tüzel kişilerde ise bilanço yerine sunulan projenin verilerine göre değerlendirme yapılır.

BAŞVURU SAHİBİ VE PROJENİN UYGUNLUK DEĞERLENDİRME TABLOSU

	KONTROL EDİLECEK KRİTERLER	EVET	HAYIR
1	Başvuru sahibi bu tebliğin ilgili maddelerine haizdir.		
2	Başvuru konusu hibe desteği verilecek yatırım konularına uygundur.		
3	Başvuru formu ve ekleri yatırım projesi, iş planı, proje bütçesi, ayrıntılı bütçe tabloları birbiri ile uyumlu ve ilişkilidir.		
4	Hibeye esas proje tutarı tebliğin 13 üncü maddesinde belirtilen hibeye esas proje tutarını aşmamaktadır.		
5	Hibe desteği tutarı hibeye esas proje tutarının %50'sini aşmamaktadır.		
6	Hibeye esas proje giderleri kapsamında sunulan harcamalar, hibe desteği verilecek uygun giderler kapsamındadır.		
7	İdari kısımlarla ilgili harcamalar; hibeye esas inşaat giderinin %15'ini aşmamaktadır.		
8	Çevre düzenlemeleri ile ilgili harcamalar hibeye esas inşaat giderinin %15'ini aşmamaktadır.		
9	Başvuru küçük veya orta ölçekli işletme yatırımı için yapılmıştır.		

(*) Yatırıma konu olan işletmenin; 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam etmesi ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi birinin 40 milyon Türk Lirasını aşmaması gerekmektedir. Örneğin işletmenin yıllık çalışan sayısının 250 kişiden fazla olması durumunda "HAYIR" işaretlenmeli ve hibe başvurusu ile ilgili değerlendirmeye son verilmelidir

D. Başvuruların ön değerlendirme kriterleri açısından değerlendirilmesi:

- Proje başvurularının yapılacak ön değerlendirmelerinde; başvuru sahibinin niteliği, yatırım yerinin karakteristiği, istihdam sayısı, yatırım konusu, yatırımın yapılacağı ilçede daha önce bu programdan yararlanan tesis sayısı, başvuru sahibinin daha önce hibeden yararlanma durumu ve Bakanlık kayıt sistemine kayıt tarihi gibi kriterler göz önüne alınır.
- Ekonomik yatırımlara ait ön değerlendirme kriterleri EK-III'de belirtilmiştir. Proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak **60 (altmış) ve üzerinde** proje puanı almış olan başvurular genel değerlendirmeye alınır. Proje ön değerlendirme kriterlerinden **60 (altmış)'ın altında puan** alan başvurular ise iptal edilir.

PROJE ÖN DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Kriterler	Puan	Referans Puan	Projenin Aldığı Puan
1- Başvuru sahibinin niteliği			
Bireysel başvurular	20	14	
<u>Genç girişimci*</u> , kadın girişimci, engelli, el sanatları konusunda eğitim merkezi belgeli, organik tarım üreticisi, kendi faaliyeti ile ilgili kooperatif ya da üretici birliğine üye bireysel başvurular**		19	
Şirket başvuruları		18	
Tarımsal amaçlı kooperatif ve birlikler		20	
2- Yatırım yerinin karakteristiği			
Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan nüfusu yirmi binden fazla olan ilçe belediye sınırları içinde olması.	20	12	
Büyükşehir belediye dışındaki illerde merkez ilçe belediye sınırları içinde olması		14	
Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan nüfusu yirmi binden az olan ilçeler ve diğer illerin merkez ilçeleri hariç, ilçe/belde belediye sınırları içinde olması		16	
Organize sanayi bölgesi veya ihtisas küçük sanayi sitesi içinde olması		16	
Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi içinde olması		20	
Köy sınırları içinde olması		20	
3- Yatırım ile istihdam edilecek personel sayısı			
5 kişiye kadar	10	8	
5 – 10 kişi		9	
10 kişiden fazla		10	
4- Yatırım Konusu			
Yeni tesis	16	12	
Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme		12	
Tamamlama		14	
Yenilenebilir enerji üretim tesisleri ***		15	
Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar ****		15	

Organik ürün işleme paketleme ve depolama yatırımları*****		16	
5- Yatırımın yapılacağı ilçe sınırları içerisinde, daha önce program kapsamında hibe desteğinden yararlanan tesis sayısı			
Yararlanan tesis sayısı 5'ten fazla ise	15	5	
Yararlanan tesis sayısı 5 ve 5'ten az ise		10	
Yararlanan tesis yok ise		15	
6-Daha önce ekonomik yatırımlar kapsamında başvurunun yapıldığı ilde hibeden yararlanma durumu			
Hibe desteğinden daha önce yararlanmış ise	12	6	
Hibe desteğinden ilk kez yararlanacak ise		12	
7- Başvuru sahibinin Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olması			
Başvuru sahibinin ilk kez 2016 yılında Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olması durumunda, kırsal ekonomik altyapı konusundaki başvurularda	7	3	
Başvuru sahibinin 2016 yılından önce de Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olması durumunda		7	
TOPLAM	100		

- * Genç girişimci: Bu Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla, yaş olarak 19'undan gün almış, 41'inden gün almamış olmak.
** Engelli, el sanatları konusunda eğitim merkezi belgeli, organik tarım üreticisi belgeli, kendi faaliyeti ile ilgili kooperatif ya da üretici birliğine üye olanların başvurularında bu durumlarını belgeleyeceklerdir.
*** Yenilenebilir enerji üretim tesisleri için: Seralar dahil mevcut tesislerin enerji ihtiyacını karşılamaya yönelik başvurularda yatırım niteliğinin teknoloji yenileme olmasına bakılmaksızın 15 puan verilir.
**** Tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar için: Yatırımın niteliğine (yeni, tamamlama veya kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme) bakılmaksızın 15 puan verilir.
*****Organik ürün işleme paketleme ve depolama yatırımları için: Yatırımın niteliğine (yeni, tamamlama veya kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme) ve proje konusuna (BÜİ, HÜİ, ÇES, SHD vs.) bakılmaksızın 16 puan verilir.

E. Başvuruların genel değerlendirme kriterleri açısından değerlendirilmesi:

- Ekonomik yatırımlarda proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak altmış ve üzerinde proje puanı almış olan proje başvuruları, değerlendirme rehberi ve EK-IV'de yer alan "Genel Değerlendirme Cetveli" kriterlerine göre puanlandırılır ve bu puanlamalarda;

- Projenin uygulandığı dönem boyunca faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve gerekirse projenin finansmanını sağlayacak istikrarlı ve yeterli mali kaynaklara sahip olmaları,
- Teklif edilen projeyi başarıyla tamamlayabilmek için gereken profesyonel yeterliliklere sahip olmaları, dikkate alınır.

- Ayrıca, projenin uygunluğu, teklif çağrısında belirtilen amaçlarla tutarlı olması, kalitesi, katma değeri, sürdürülebilirliği ve maliyet etkinliği gibi unsurlar da gözettir.

- Genel değerlendirme kriterleri puanlama amacıyla bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, aşağıdaki kurallar uyarınca 1 ve 5 arasında bir puan verilir.

1 = Çok zayıf,

2 = Zayıf,

3 = Yeterli,

4 = İyi,

5 = Çok iyi.

- Ek-4'teki "Genel Değerlendirme Cetveli'nde yer alan "Bölüm 1. Mali Yapısı ve Proje Gerçekleştirilme Kapasitesi" kriterlerinden asgari yeterli puanı **12 (oniki)** olması gerekir. Toplam **12 (oniki)'den** daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

- Ek-4'teki "Genel Değerlendirme Cetveli" nde yer alan "Bölüm 2. Uygunluk" kriterlerinden asgari yeterli puanı **18 (onsekiz)** olması gerekir. Toplam **18 (onsekiz)'den** daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

-Genel değerlendirme kriterlerinden **toplam 65 (altmışbeş) ve üzeri puan** alan ekonomik yatırım başvurularının değerlendirilmesine devam edilir. Genel değerlendirme kriterlerinden **toplam 65 (altmış beş)' in altında puan** alan proje başvuruları ise iptal edilir.

Ek-4

GENEL DEĞERLENDİRME CETVELİ

Bölüm	Azami Puan	Proje Puanı
-------	------------	-------------

1. Mali yapısı ve proje gerçekleştirebilme kapasitesi	20	
1.1 Başvuru sahibi ve ortakları proje yönetimi konusunda yeterli tecrübeye sahip midir?	5	
1.2 Başvuru sahibi ve ortakları (mevcut ise) yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (özellikle ele alınacak konulara ilişkin bilgi)	5	
1.3 Başvuru sahibi sürekli ve yeterli mali kaynaklara sahip mi?	5	
1.4 Başvuru sahibi yeterli idari kapasiteye sahip mi? (personel, donanım ve projenin bütçesini idare etme kapasitesi dahil olmak üzere)	5	
2. Uygunluk	25	
2.1 Teklif; program amaçları ve öncelikleri ile ne kadar ilişkilidir?	5	
2.2 Yatırım; yörede kırsal fakirliğin azaltılması ve gelir getirici faaliyetlerin geliştirilmesine ne ölçüde katkı sağlamaktadır?	5	
2.3 İlgili taraflar ne kadar açıklıkla tanımlanmış ve stratejik olarak seçilmişler? (aracılar, nihai faydalanıcılar ve hedef kitleler)	5	
2.4 Teklif edilen hedef kitlenin ihtiyaçları ve nihai faydalanıcılar ne kadar açıklıkla tanımlanmış? Teklif bunları uygun bir biçimde ele alıyor mu?	5	
2.5 Teklif; ne derecede yenilikçi ve katılımcı yaklaşımlar, iyi uygulama modelleri, ile beraber çevre koruma gibi, katma değer unsurlarını ihtiva etmektedir?	5	
3. Metodoloji	25	
3.1. Teklifte yer alan faaliyetler uygulanabilir ve belirlenmiş olan, hedef ve beklentiler ile uyumlu mudur?	5	
3.2. Genel olarak faaliyetlerin tasarımı ne düzeyde bütünlük arz etmektedir? Özellikle karşılaşılabilecek muhtemel sorunlar önceden incelenmiş, dış etkenler değerlendirilmiş ve faaliyetler izleme değerlendirmeye imkan verecek şekilde tasarlanmış mıdır?	5	
3.3. Hedef grupların ve faydalananların faaliyet içindeki mevcudiyeti ve katılım düzeyi yeterli midir?	5	
3.4. Faaliyet planı açık ve uygulanabilir mi?	5	
3.5. Teklifte faaliyet çıktısı ile ilgili olarak objektif değerlendirme göstergeleri mevcut mudur?	5	
4. Sürdürülebilirlik	20	
4.1. Faaliyetlerin hedef kitle üzerinde somut etkisi ne düzeydedir?	5	
4.2. Teklifin yaygın(çarpan) etkisi var mıdır? (bilginin yayılması ile faaliyet çıkarlarının tekrar edilebilirliği ve yaygınlaştırılması da dahil olmak üzere)	5	
4.3. Sunulan faaliyetin beklenen sonuçları sürdürülebilir nitelikte midir? • Mali bakımdan (mali destek çekildikten sonra da faaliyet sürdürülebilecek midir? Nasıl) • Kurumsal bakımdan (faaliyeti destekleyen yapılar faaliyetin sona ermesini takiben yerinde kalacak mıdır? Faaliyet sonuçları yerel düzeyde "sahiplenilecek" midir?)	5	
4.4. Yatırımın rekabet gücü ne düzeydedir?	5	
5. Bütçe ve maliyet etkinliği	10	
5.1. Öngörülen giderler ile ilgili beklenen sonuçların oranı tatminkâr mı?	5	
5.2. Öngörülen harcamalar faaliyetlerin uygulanabilirliği açısından gerekli mi?	5	
Toplam puan	100	

NOT: 1-Değerlendirmeye devam edilebilmesi için Bölüm 1 en az 12 puan, Bölüm 2 en az 18 puan olmalıdır

NOT: 2-Toplam 65 ve üzeri puan alanlar hibe desteğine uygun görülür. Nihai puan hesabına geçilir.

F. İl proje değerlendirme raporu :

- Proje başvurusunda bulunmuş ve değerlendirme neticesinde ön değerlendirme kriterlerinden altmış ve üzeri, genel değerlendirme kriterlerinden de altmışbeş ve üzeri puan alan başvurulara ait; ön değerlendirme puanının %50'si ve genel değerlendirme puanının %50'si toplanarak elektronik ağ üzerinde nihai puan belirlenir.

Ön değerlendirme tablosundan $60 \times 50 = 30,0$ puan,
Genel değerlendirme tablosundan $65 \times 50 = 32,5$ puan

30+32,5 = 62,5 puan

Nihai puanı en az 62,5 olan projeler uygun kabul edilir.

- Nihai puanı belirlenen başvurular, ek-5'te yer alan ekonomik yatırımlar ve kırsal ekonomik altyapı yatırımlarına ait "Sektörel Bazda Proje Konuları İl Öncelik Sıralamaları" dikkate alınarak, sektörel bazdaki proje konularına göre gruplandırılır. Başvurular nihai puanlarına göre ekonomik yatırımlar ve kırsal ekonomik altyapı yatırımları ayrı ayrı sıralanarak program teklif listeleri hazırlanır. Genel değerlendirme raporu, değerlendirme sonuç tablosu ve program teklif listelerinin elektronik ağ üzerinden alınan çıktısı komisyonca imzalanarak genel müdürlüğe gönderilir.

- Başvuru sahiplerince elektronik ağ üzerinden yapılan başvurular Bakanlığın uygun gördüğü süre boyunca muhafaza edilir.

❖ Tüm yatırım tekliflerine ait genel değerlendirme raporları ve değerlendirme sonuç tabloları da iki nüsha olarak hazırlanır ve il müdürlüğünde muhafaza edilir.

❖ Nihai puanı belirlenen başvurular internette yayımlanacak olan illerin önceliklerine göre sıralanmış (Bu sıralama kesinlikle değiştirilmeyecektir) sektörel bazdaki proje konularına göre gruplandırılır. Her grup başvuruları nihai puanı yüksek olandan başlanarak yukarıdan aşağıya doğru sıralanır. Böylece her sektörel bazdaki proje konusuna göre ayrı ayrı program teklif listesi hazırlanmış olur. İki nüsha olarak hazırlanan program teklif listesinin bir nüshası Genel Müdürlüğe gönderilir.

❖ Başvuru sahibinin hibe başvuru formunda belirtmiş olduğu yatırımın niteliği (yeni tesis/kapasite artırımı-teknoloji yenileme/kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması) ve projenin konusu (BÜİ/HÜİ/SÜİ/ÇES/SHD/SER/YEÜ/HOG/TÜY) sunmuş olduğu projenin içeriği ile uyumlu olacaktır.

PROJE KONUSUNA GÖRE YATIRIMIN NİTELİĞİ

YATIRIMIN NİTELİĞİ	PROJE KONUSU KODLARI										KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI		
	EKONOMİK YATIRIMLAR												
	BÜİ	HÜİ	SÜİ	ÇES	SHD	SER	TÜY	YEÜ	HOG	KTY	ÇFG	ELS	BSY
01 - YENİ TESİS	X	X	X	X	X	X	X	-	X	X	-	-	-
02 - KAPASİTE ARTIRIMI VE/VEYA TEKNOLOJİ YENİLEME	X	X	X	-	-	-	X	X	X	-	X	X	X
03 - TAMAMLAMA	X	X	X	-	-	-	X	-	X	-	-	-	-

X: Başvuru yapılır.

Örneğin;

1-Mevcut süt işleme tesisine ait soğuk hava deposunun kapasitesini artırmak için başvuruda bulunulması halinde; hibe başvuru formunda yatırımın niteliği **kapasite artırımı-teknoloji yenileme**, projenin konusu ise **HÜİ** (hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması) olmalıdır. Aksi takdirde, örneğin projenin konusu **SHD** (soğuk hava deposu) olarak belirtilmiş ise başvuru iptal edilir.

2-Mevcut un fabrikasına ilave çelik silo başvurusunda bulunulması halinde; **hibe** başvuru formunda yatırımın niteliği **kapasite artırımı-teknoloji yenileme**, projenin konusu ise **BÜİ** (bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması) olmalıdır. Aksi takdirde, örneğin projenin konusu **ÇES** (tarımsal ürünlerin depolanması-çelik silo) olarak belirtilmiş ise başvuru iptal edilir.

3- İşleme ve paketlenme ünitesi olmayan, sadece depolamadan ibaret olan bir tesisin (SHD veya ÇES) aynı parselde kapasitesini artırmak için başvuruda bulunulması halinde; hibe başvuru

formunda yatırımın niteliği **yeni tesis**, projenin konusu **SHD** veya **ÇES** olmalı, ayrıca bu tesisin önceki etaplarda hibe desteğinden yararlanmamış olması gerekmektedir. Aksi takdirde, örneğin tesis önceki (6-7ve 8 inci) etaplarda hibeden yararlanmış ise veya yatırımın niteliği kapasite artırımı - teknoloji yenileme veya kısmen yapılmış yatırımların tamamlanması olarak belirtilmiş ise başvuru iptal edilir.

4- Mevcut süt işleme tesisinin enerji ihtiyacının yenilenebilir enerji kaynağından karşılanmasına yönelik başvuruda bulunulması halinde; hibe başvuru formunda yatırımın niteliği **kapasite artırımı-teknoloji yenileme**, projenin konusu ise **YEÜ** (yenilenebilir enerji üretim tesisi) olmalıdır. Aksi takdirde, örneğin projenin konusu **HÜİ** olarak belirtilmiş ise başvuru iptal edilir.

EK-5a

SEKTÖREL BAZDA PROJE KONULARI İL ÖNCELİK SIRALAMASI

İLİ	*SEKTÖREL BAZDA PROJE KONUSU KODLARI								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ADANA	BÜİ	HÜİ	YEÜ	SER	TÜY	SHD	ÇES	SÜİ	HOG
ADYAMAN	TÜY	BÜİ	ÇES	YEÜ	SHD	HÜİ	SÜİ	SER	HOG
AFYONKARAHİSAR	HOG	BÜİ	SER	ÇES	SHD	HÜİ			
AĞRI	BÜİ	ÇES	SHD	SER	HOG	HÜİ			
AMASYA	SER	SHD	ÇES	BÜİ	HÜİ	HOG			
ANKARA	BÜİ	ÇES	SHD	SER	HOG	HÜİ			
ANTALYA	BÜİ	SHD	TÜY	YEÜ	SER	HÜİ	ÇES	HOG	SÜİ
ARTVİN	TÜY	HÜİ	SÜİ	BÜİ	SHD	SER	HOG	ÇES	YEÜ
AYDIN	BÜİ	SHD	SER	ÇES	HOG	HÜİ			
BALIKESİR	BÜİ	HÜİ	SER	ÇES	HOG	SHD			
BİLECİK	TÜY	BÜİ	SHD	HÜİ	SÜİ	ÇES	HOG	SER	YEÜ
BİNGÖL	TÜY	SER	YEÜ	ÇES	SÜİ	BÜİ	HÜİ	HOG	SHD
BİTLİS	TÜY	HÜİ	BÜİ	SER	SÜİ	SHD	ÇES	YEÜ	HOG
BOLU	SHD	ÇES	BÜİ	HÜİ	SÜİ	TÜY	HOG	YEÜ	SER
BURDUR	HÜİ	SER	ÇES	BÜİ	SHD	HOG			
BURSA	BÜİ	SHD	ÇES	HOG	SER	HÜİ			
ÇANAKKALE	BÜİ	SHD	ÇES	SER	HÜİ	HOG			
ÇANKIRI	ÇES	SHD	BÜİ	SER	HÜİ	HOG			
ÇORUM	BÜİ	HÜİ	ÇES	HOG	SHD	SER			
DENİZLİ	BÜİ	ÇES	SHD	SER	HOG	HÜİ			
DİYARBAKIR	BÜİ	SER	ÇES	SHD	HOG	HÜİ			
EDİRNE	TÜY	BÜİ	HÜİ	YEÜ	ÇES	SHD	HOG	SÜİ	SER
ELAZIĞ	BÜİ	ÇES	SHD	SER	HÜİ	HOG			
ERZİNCAN	SHD	ÇES	BÜİ	SER	HOG	HÜİ			
ERZURUM	BÜİ	ÇES	SHD	HOG	SER	HÜİ			
ESKİŞEHİR	TÜY	HÜİ	SER	BÜİ	ÇES	SHD	YEÜ	HOG	SÜİ
GAZİANTEP	BÜİ	ÇES	HÜİ	SHD	YEÜ	TÜY	HOG	SÜİ	SER
GİRESUN	BÜİ	SHD	HOG	SER	ÇES	HÜİ			
GÜMÜŞHANE	BÜİ	HÜİ	YÜY	HOG	SÜİ	SER	YEÜ	ÇES	SHD
HAKKARİ	TÜY	YEÜ	SER	SHD	HÜİ	HOG	ÇES	BÜİ	SÜİ
HATAY	BÜİ	HÜİ	SHD	ÇES	HOG	SER			
ISPARTA	HÜİ	BÜİ	HOG	SHD	SER	ÇES			
MERSİN	SHD	BÜİ	SER	ÇES	HÜİ	HOG			
İSTANBUL	HÜİ	SÜİ	SHD	ÇES	SER	TÜY	YEÜ	BÜİ	HOG
İZMİR	HÜİ	BÜİ	YEÜ	SÜİ	TÜY	SER	SHD	ÇES	HOG
KARS	SHD	BÜİ	HOG	HÜİ	ÇES	SER			
KASTAMONU	SHD	BÜİ	ÇES	HÜİ	HOG	SER			
KAYSERİ	BÜİ	HÜİ	SHD	TÜY	ÇES	SÜİ	SER	YEÜ	HOG
KIRKLARELİ	BÜİ	HÜİ	SHD	TÜY	ÇES	HOG	SÜİ	YEÜ	SER
KİRŞEHİR	TÜY	HÜİ	BÜİ	ÇES	SHD	SER	YEÜ	HOG	SÜİ
KOCAELİ	TÜY	HÜİ	BÜİ	YEÜ	SHD	SÜİ	HOG	ÇES	SER
KONYA	BÜİ	HÜİ	ÇES	SHD	HOG	SER			
KÜTAHYA	SER	ÇES	SHD	BÜİ	HOG	HÜİ			
MALATYA	BÜİ	SHD	ÇES	HOG	SER	HÜİ			
MANİSA	BÜİ	SHD	ÇES	HOG	SER	HÜİ			

KAHRAMANMARAŞ	BÜİ	ÇES	SHD	SER	HÜİ	HOG			
MARDİN	BÜİ	ÇES	SHD	HOG	SER	HÜİ			
MUĞLA	BÜİ	HÜİ	SHD	TÜY	SÜİ	SER	YEÜ	ÇES	HOG
MUŞ	BÜİ	HÜİ	ÇES	SHD	HOG	SER			
NEVŞEHİR	BÜİ	ÇES	SER	HOG	SHD	HÜİ			
NİĞDE	BÜİ	HÜİ	TÜY	SHD	YEÜ	ÇES	SÜİ	SER	HOG
ORDU	BÜİ	SHD	ÇES	SER	HOG	HÜİ			
RİZE	SHD	SÜİ	BÜİ	HÜİ	HOG	YEÜ	TÜY	ÇES	SER
SAKARYA	BÜİ	HÜİ	TÜY	SER	SHD	ÇES	YEÜ	HOG	SÜİ
SAMSUN	BÜİ	ÇES	SHD	SER	HOG	HÜİ			
SİİRT	BÜİ	SER	TÜY	HÜİ	SHD	YEÜ	ÇES	HOG	SÜİ
SİNOP	SÜİ	TÜY	SHD	BÜİ	SER	HÜİ	ÇES	YEÜ	HOG
SİVAS	BÜİ	ÇES	SER	SHD	HOG	HÜİ			
TEKİRDAĞ	TÜY	HÜİ	BÜİ	HOG	ÇES	SHD	YEÜ	SER	SÜİ
TOKAT	BÜİ	SHD	ÇES	SER	HOG	HÜİ			
TRABZON	BÜİ	HÜİ	ÇES	SHD	SER	HOG			
TUNCELİ	TÜY	YEÜ	SÜİ	HÜİ	BÜİ	SHD	SER	SHD	HOG
ŞANLIURFA	BÜİ	SER	ÇES	SHD	HOG	HÜİ			
UŞAK	HÜİ	ÇES	BÜİ	SHD	SER	HOG			
VAN	HÜİ	BÜİ	SER	ÇES	SHD	SÜİ			
YOZGAT	BÜİ	ÇES	HÜİ	SHD	HOG	SER			
ZONGULDAK	TÜY	SHD	SÜİ	HÜİ	SER	ÇES	HOG	BÜİ	YEÜ
AKSARAY	BÜİ	ÇES	HOG	SER	SHD	HÜİ			
BAYBURT	HÜİ	BÜİ	TÜY	ÇES	HOG	SHD	SER	SÜİ	YEÜ
KARAMAN	SHD	ÇES	BÜİ	HÜİ	HOG	SER			
KIRIKKALE	BÜİ	HÜİ	TÜY	ÇES	HOG	SHD	SER	YEÜ	SÜİ
BATMAN	BÜİ	HÜİ	TÜY	SER	YEÜ	SHD	ÇES	SÜİ	HOG
ŞIRNAK	HÜİ	BÜİ	TÜY	SHD	ÇES	SER	SÜİ	YEÜ	HOG
BARTIN	TÜY	HÜİ	SÜİ	SHD	BÜİ	HOG	YEÜ	SER	ÇES
ARDAHAN	HÜİ	HOG	SER	ÇEF	SHD	BÜİ			
IĞDIR	BÜİ	HÜİ	SHD	ÇES	TÜY	HOG	SUI	YEÜ	SER
YALOVA	SHD	BÜİ	SÜİ	HÜİ	TÜY	YEÜ	SER	HOG	ÇES
KARABÜK	TÜY	HÜİ	HOG	ÇES	BÜİ	SÜİ	SER	SHD	YEÜ
KİLİS	BÜİ	TÜY	HÜİ	HOG	SHD	YEÜ	ÇES	SER	SÜİ
OSMANİYE	BÜİ	HÜİ	ÇES	SHD	YEÜ	TÜY	HOG	SÜİ	SER
DÜZCE	BÜİ	HÜİ	SÜİ	HOG	SHD	TÜY	YEÜ	SER	ÇES

SEKTÖREL BAZDA PROJE KONUSU VE KODLARI

BÜİ	BİTKİSEL ÜRÜN İŞLENMESİ, PAKETLENMESİ VE DEPOLANMASI
HÜİ	HAYVANSAL ÜRÜN İŞLENMESİ, PAKETLENMESİ VE DEPOLANMASI
SÜİ	SU ÜRÜNLERİ İŞLENMESİ, PAKETLENMESİ VE DEPOLANMASI
ÇES	ÇELİK SİLO (TARIMSAL ÜRÜNLERİN DEPOLANMASI)
SHD	SOĞUK HAVA DEPOSU
SER	YENİLENEBİLİR ENERJİ KULLANAN SERALAR
YEÜ	YENİLENEBİLİR ENERJİ ÜRETİM TESİSLERİ
HOG	HAYVANSAL VE BİTKİSEL ORJİNİLİ GÜBRE İŞLENMESİ PAKETLENMESİ VE DEPOLANMASI
TÜY	TARIMSAL ÜRETİME YÖNELİK SABİT YATIRIMLAR

EK-5b

KIRSAL EKONOMİK ALT YAPI YATIRIMLARI

SEKTÖREL BAZDA PROJE KONULARI İL ÖNCELİK SIRALAMASI

İli	KIRSAL EKONOMİK ALT YAPI YATIRIMLARI SEKTÖREL BAZDA PROJE KONUSU KODLARI						
	1	2	3	4	5	6	7
ADANA	CFG	BSY	KTY	YES			
ADIYAMAN	CFG	KTY	BSY	YES			
AFYONKARAHİSAR	CFG	BSY					

AĞRI	ÇFG	BSY					
AMASYA	ÇFG	BSY					
ANKARA	ÇFG	BSY					
ANTALYA	BSY	KTY	ÇFG	YES			
ARTVİN	KTY	ÇFG	YES	BSY			
AYDIN	ÇFG	BSY					
BALIKESİR	ÇFG	BSY					
BİLECİK	ÇFG	YES	KTY	BSY			
BİNGÖL	KTY	BSY	ÇFG	YES			
BİTLİS	YES	ÇFG	KTY	BSY			
BOLU	KTY	YES	BSY	ÇFG			
BURDUR	ÇFG	BSY					
BURSA	ÇFG	BSY					
ÇANAKKALE	ÇFG	BSY					
ÇANKIRI	ÇFG	BSY					
ÇORUM	ÇFG	BSY					
DENİZLİ	ÇFG	BSY					
DİYARBAKIR	ÇFG	BSY					
EDİRNE	YES	ÇFG	KTY	BSY			
ELAZIĞ	ÇFG	BSY					
ERZİNCAN	ÇFG	BSY					
ERZURUM	ÇFG	BSY					
ESKİŞEHİR	KTY	ÇFG	BSY	YES			
GAZİANTEP	ÇFG	YES	KTY	BSY			
GİRESUN	ÇFG	BSY					
GÜMÜŞHANE	ÇFG	YES	KTY	BSY			
HAKKARİ	KTY	YES	BSY	ÇFG			
HATAY	ÇFG	BSY					
ISPARTA	ÇFG	BSY					
MERSİN	ÇFG	BSY					
İSTANBUL	YES	KTY	ÇFG	BSY			
İZMİR	ÇFG	KTY	YES	BSY			
KARS	ÇFG	BSY					
KASTAMONU	ÇFG	BSY					
KAYSERİ	KTY	ÇFG	YES	BSY			
KIRKLARELİ	ÇFG	KTY	YES	BSY			
KIRŞEHİR	ÇFG	YES	BSY	KTY			
KOCAELİ	KTY	ÇFG	BSY	YES			
KONYA	ÇFG	BSY					
KÜTAHYA	BSY	ÇFG					
MALATYA	ÇFG	BSY					
MANİSA	ÇFG	BSY					
KAHRAMANMARAŞ	ÇFG	BSY					
MARDİN	BSY	ÇFG					
MUĞLA	ÇFG	KTY	BSY	YES			
MUŞ	ÇFG	BSY					
NEVŞEHİR	ÇFG	BSY					
NİĞDE	KTY	ÇFG	YES	BSY			
ORDU	ÇFG	BYS					
RİZE	KTY	YES	BSY	ÇFG			
SAKARYA	KTY	ÇFG	BSY	YES			
SAMSUN	ÇFG	BSY					
SİİRT	YES	ÇFG	KTY	BSY			
SİNOP	KYT	YES	ÇFG	BYS			
SİVAS	ÇFG	BSY					
TEKİRDAĞ	KTY	ÇFG	YES	BSY			
TOKAT	ÇFG	BSY					
TRABZON	BSY	ÇFG					
TUNCELİ	ÇFG	KTY	YES	BSY			
ŞANLIURFA	ÇFG	BSY					
UŞAK	ÇFG	BSY					
VAN	ÇFG	BSY					
YOZGAT	ÇFG	BSY					
ZONGULDAK	KTY	ÇFG	BSY	YES			
AKSARAY	ÇFG	BSY					
BAYBURT	ÇFG	KTY	YES	BSY			

KARAMAN	ÇFG	BSY					
KIRIKKALE	ÇFG	YES	BSY	KTY			
BATMAN	ÇFG	YES	KTY	BSY			
ŞIRNAK	KYT	YES	ÇFG	BSY			
BARTIN	KTY	YES	ÇFG	BSY			
ARDAHAN	ÇFG	BSY					
İĞDIR	ÇFG	KTY	YES	BSY			
YALOVA	KTY	BSY	ÇFG	YES			
KARABÜK	ÇFG	KTY	YES	BSY			
KİLİS	ÇFK	KTY	YES	BSY			
OSMANIYE	ÇFG	KTY	YES	BSY			
DÜZCE	KTY	ÇFG	YES	BSY			

**KIRSAL EKONOMİK ALT YAPI YATIRIMLARI
SEKTÖREL BAZDA PROJE KONUSU VE KODLARI**

KTY	KIRSAL TURİZM YATIRIMLARI
ÇFG	ÇİFTLİK FAALİYETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ
ELS	EL SANATLARI VE KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLER
BSY	BİLİŞİM SİSTEMİ YATIRIMLARI

* El sanatları ve katma değerli ürünler konusundaki başvurularının değerlendirilmesinde illerden Bakanlığımıza gönderilen kaybolmaya yüz tutmuş listeye göre öncelik sıralaması dikkate alınarak ilgili program oluşturulması gerekir.

G. Hibe başvurusunun reddedilme nedenleri :

- İl proje değerlendirme komisyonu tarafından değerlendirme kriterlerine göre yapılan inceleme sonucu alınan proje başvurularının reddedilme kararı, tüm projelerle ilgili Genel Müdürlük onayı tamamlandıktan sonra il müdürlüğü tarafından proje sahiplerine bildirilir.

- Başvuruyu reddetme kararının bu maddedeki gerekçelere dayanması zorunludur:

- a) Başvurunun müracaat tarihinden sonra alınması.
- b) Başvuru sahibinin ve ortaklarının bu tebliğde belirtilen şartlara sahip olmaması.
- c) Başvuruya konu faaliyetin program kapsamında olmaması.
- ç) Sera, çelik silo ve soğuk hava depolarında tamamlama, kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme için hibe başvurusu yapılması.
- d) Başvurunun uygulama için öngörülen azami süreyi aşması.
- e) Hibeye esas proje tutarının ve talep edilen katkının duyurulmuş olan azami miktarı aşması.
- f) Projenin teknik yapılabilirlik, yatırım faaliyetine uygunluk, maliyetlerin piyasa fiyatlarına uygun olmaması ve/veya yetersiz olması.
- g) Başvuru formu ve ekleri içindeki bütçe rakamlarının birbirleri ile tutarsız olması.
- ğ) Yatırımla ilgili başvuruda sunulan bilgi ve belgelerle yatırım konusu veya yatırım yerinin uyumsuz olması.
- h) Başvurunun, ön değerlendirme kriterlerine göre belirlenmiş minimum puanın altında kalması.
- ı) Başvurunun, ön değerlendirme kriterlerine göre belirlenmiş minimum puanın üzerinde olmasına rağmen genel değerlendirme kriterlerine göre belirlenmiş minimum puanın altında kalması.

i) Bütün yatırım konularında; 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında konulan şerh için ilgili kurumdan yatırım yapılmasında sakınca olmadığına dair belge alınmış yatırım yerleri ile Organize Sanayi Bölgesi, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve İhtisas Küçük Sanayi Sitesi tarafından yatırım yerlerine konulan ipotek veya şerhler, organize sanayi bölgelerinin kuruluşunda kullanılan krediler nedeniyle konulan ipotek ve şerhler ile bu Tebliğ kapsamında yapılacak başvurular için yatırım yerinin kiralanmış olması durumunda kira sözleşmeleri

nedeniyle yatırım yerlerine konulan şerhler hariç yatırım yerinin ipotekli, şerhli, icraya verilmiş ve mahkemelik olması.

j) Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konularında; mevcut tesisin faaliyeti ile ilişkili olarak bankalarca başvuru sahibi adına daha önce kullanılan kredi nedeniyle konulan ipotek için ilgili bankadan geri ödemelerin düzenli ödendiğine dair belge alınmış olanlar ile program kapsamında daha önce hibe desteğinden yararlanmış olan tesisler için sözleşmeleri gereği konulan şerhler hariç yatırım yerinin ipotekli, şerhli, icraya verilmiş ve mahkemelik olması.

k) Başvurunun elektronik ağ üzerinden yapılmamış olması.

l) Başvurunun bu Tebliğ ve uygulama rehberinde belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanmaması.

m) Hibeye esas proje tutarının 30.000 Türk Lirası' nın altında olması.

Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme konularında; mevcut tesisin faaliyeti ile ilişkili olarak başvuru sahibi tarafından bankalardan alınan kredi nedeniyle yatırım yerinin ipotekli olması halinde, geri ödemelerinin düzenli yapıldığına dair ilgili bankadan resmi yazı alınır. Şayet tesisi kiraya veren kişinin kiraya vermeden önce kullandığı kredi nedeniyle tesis ya da parsel üzerine konulan ipotek var ise başvuru kabul edilmez.

DOKUZUNCU BÖLÜM

A. Nihai değerlendirme kararı:

- Nihai değerlendirme, bu maddede belirtilen hususlar dikkate alınarak merkez proje değerlendirme komisyonunca yapılır.

- Bu Tebliğin bütçesi Bakanlıkça belirlenir.

a) Komisyonca; kırsal ekonomik alt yapı ile ekonomik yatırımların bütçeleri, Bakanlığın destekleme politikalarına göre belirlenir. Ancak her biri için ayrılan bütçe toplam bütçenin % 25'inden az olmamak üzere düzenlenir. Türkiye İstatistik Kurumu ve Kalkınma Bakanlığının belirlemiş olduğu illerin tarım alanı, kırsal nüfus, tarımsal üretim değeri, işletme sayısı ve sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi dikkate alınarak illerin katsayısı hesaplanır. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu IPARD II Programı kapsamındaki illerin dışında kalan illerin katsayısı ayrıca üç ile çarpılmak suretiyle nihai katsayı bulunur. Bu nihai katsayılara göre de illerin yaklaşık bütçesi belirlenir.

b) İlin bütçesinin yeterli olması durumunda program teklif listesinde yer alan tüm başvurular yatırım programına alınır.

c) Ekonomik yatırımlar için bütçe yetersiz ise; sektörel bazda ilin birinci öncelikli proje konusunda en yüksek puan alan başvurudan başlanarak, o il için belirlenen bütçe kapsamında sırası ile diğer sektörlerin en yüksek puan alan projeleri programa alınır. Tüm sektörlerdeki birinci sırada yer alan projeler programa alındıktan sonra bütçe imkanları dahilinde aynı yöntem ile diğer projeler de programa alınmaya devam edilir.

ç) Kırsal ekonomik alt yapı yatırımları için bütçe yetersiz ise; sektörel bazda ilin birinci öncelikli proje konusunda en yüksek puan alan başvurudan başlanarak, o il için belirlenen bütçe kapsamında sırası ile diğer sektörlerin en yüksek puan alan projeleri programa alınır. Tüm sektörlerdeki birinci sırada yer alan projeler programa alındıktan sonra bütçe imkanları dâhilinde aynı yöntem ile diğer projeler de programa alınmaya devam edilir.

d) İl düzeyinde ekonomik yatırım ile kırsal ekonomik alt yapı yatırım konularından herhangi biri için ayrılan bütçenin artması durumunda yatırım konuları arasında bütçe aktarımı yapılır.

e) İllerin varsa artan bütçeleri toplanır ve bütçesi yetersiz olan illere katsayısı oranında dağıtılır. Bu işleme programa ayrılan bütçe bitinceye kadar devam edilerek illerin yatırım programı oluşturulur ve nihai değerlendirme kararı düzenlenir.

- Nihai değerlendirme kararı Genel Müdürlüğün onayı ile kesinleşir.

- Bakanlığın bir başvuruyu reddetme ya da hibe vermeme kararı kesindir.

B. Değerlendirme sonuçlarının açıklanması :

- Kesinleşen değerlendirme sonuçları Genel Müdürlükçe il müdürlüklerine yazılı olarak bildirilir.

Ayrıca hibe desteğine hak kazanan başvuru sahiplerine ait proje numaraları www.tarim.gov.tr internet sitesinde yayımlanarak ilan edilir.

- İl müdürlükleri kendilerine iletilen sonuçları, başvuru sahiplerine on gün içerisinde tebliğ eder.

C. Tatbikat projeleri ve kesin bütçelerin hazırlanması:

- Başvuru aşamasında, tatbikat projelerini hazırlamamış olan proje sahipleri hibe sözleşmesi imzalamadan önce mutlaka başvuru konusu ve amacına uygun tatbikat projelerini ve kesin bütçelerini hazırlamak, ilgili yasalar gereğince alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamak zorundadırlar.

- Başvuru son tarihi ve nihai değerlendirme kararının bildirimini arasında geçen sürede oluşacak girdi fiyatlarındaki değişimlerden dolayı ve/veya tatbikat projelerinin hazırlanması aşamasında proje sahipleri hibe sözleşmesi öncesi bütçe revizyonu talebinde bulunabilirler;

a) Bütçe değişiklik talepleri kesinlikle hibeye esas proje tutarında bir artırıma neden olamaz. Ancak, hibeye esas proje tutarında artırım yapmamak şartıyla toplamı oluşturan gider kalemleri arasındaki değişiklikleri içerebilir.

Örnek: Bakanlıkça programa alınan projelerde başvuru sahibinin bütçe değişikliği talebi olması halinde;

1) Başvuruda sunulan bütçe tablolarında proje toplam tutarı ve hibeye esas proje tutarı 600.000 TL olarak belirlenmiş ancak girdi fiyatlarındaki artış nedeniyle projenin toplam tutarı 800.000 TL olmuş ise, bu durumda hibeye esas proje tutarı değişmeyerek 600.000 TL olarak kalacak, aradaki $800.000 - 600.000 = 200.000$ TL yatırımcı tarafından aynı katkı olarak karşılanacaktır.

2) Başvuruda sunulan bütçe tablolarında proje toplam tutarı 1.250.000 TL ve aynı katkı 250.000 TL olarak belirlenmiş ancak girdi fiyatlarındaki artış nedeniyle projenin toplam tutarı 1.400.000 TL olmuş ise, bu durumda hibeye esas proje tutarı değişmeyerek 1.000.000 TL olarak kalacak, aradaki $1.400.000 - 1.000.000 = 400.000$ TL yatırımcı tarafından aynı katkı olarak karşılanacaktır.

3) Teknik zorunluluk hallerinde başvuruda sunulan inşaat keşif metrajı ile makine ekipman bütçe tablolarında 800.000 TL hibeye esas, 200.000 TL aynı katkı olmak üzere başvuruda proje toplam tutarı 1.000.000 TL olarak belirlenmiş bir projede hibe sözleşmesi öncesi bütçe değişikliğinde azaltmaya gidilmesi söz konusu ise; aynı katkı ve hibeye esas tutarın miktarıyla oransal olarak uyumlu olmalıdır. Bütçedeki azalış nedeniyle projenin toplam tutarı 800.000 TL olmuş ise, bu durumda (projenin toplam tutarı $200.000/1.000.000=0,20$ azaldığından) hibeye esas proje tutarı ($800*0,80=640$) 640.000 TL, aynı katkı ($200*0,80=160$) 160.000 TL olmak üzere proje toplam tutarı 800.000 TL olacaktır. Sadece aynı katkıda azaltmaya yönelik değişiklik olamaz.

4) Bütçe değişikliği kısıtlarına uymak koşuluyla;

Avan projeyi tatbikat projesine uyarlarken ya da uygun görülen tatbikat projesinde değişiklik istenirken, inşaat ve makine ekipman giderlerinde piyasa fiyatlarının uygunluğuna ilişkin "piyasa araştırması" ya da kurumsal kriterlerinin olup olmadığı hususunda il müdürlüğünün görüşü alınmalıdır.

Makine ekipman tablosunda çıkarılacak veya yerine ikame edilecek makine ekipmanlarda değişiklik talebinde, projenin öngörülen iş akışı şeması, amaç ve faaliyetleriyle uyumlu olduğuna ilişkin makine mühendisi imzalı teknik rapor istenmelidir. Proje konularına göre makine ekipman listesinde uygun harcamalar için "IPARD II Programı" listeleri referans alınabilir.

Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra yapılan bütçe değişikliğinde aynı katkı değiştirilemez.

b) Hibeye esas proje tutarının üzerinde bütçe artırım talepleri ancak proje başvuru sahibinin bu miktar işi aynı olarak hibe desteği dışında % 100 kendisinin gerçekleştirmesi koşuluyla kabul edilebilir.

- ❖ *Başvuru aşamasında tatbikat projelerini sunmuş, ilgili yasalar gereği alınması gerekli izin, ruhsat gibi belgelerini tamamlamış ve bütçe revizyon talebinde bulunmayan başvuru sahipleri nihai değerlendirme kararı bildirimini takiben il müdürlükleri ile hibe sözleşmesi imzalar.*
- ❖ *Yatırım tesisinin inşasına yönelik tatbikat projelerini hazırlanmamış ve ilgili yasalar gereği alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamamış potansiyel yatırım sahipleri ile kesinlikle hibe sözleşmesi imzalanmayacaktır. Bu yatırımcılar tarafından sunulmuş olan ve hibe desteği kapsamında değerlendirilerek uygun bulunmuş proje teklifleri hibe desteği kapsamı dışına çıkarılacaktır.*

-Hibe sözleşmesi öncesi yatırım yeri değişikliği de dahil başvuruya esas projede yapılacak değişikliklerin onaylanması il müdürlüğünün yetkisindedir.

-Yapılacak değişiklikler projenin konusunda, amacında ve niteliğinde bir değişikliğe neden olamayacağı gibi değerlendirme kriterleri yönünden de herhangi bir puan azalmasına neden olamaz.

Örneğin; köy sınırları içerisinde yapılması planlanan bir tesisin, hibe sözleşmesi öncesi veya sonrasında organize sanayi bölgesinde yapılması gibi, değerlendirme kriterleri açısından puan azalmasına neden olan durumlarda değişikliğe izin verilmez. Ancak tarıma dayalı organize sanayi bölgesinde yapılması halinde iki yere de aynı puan verildiği için izin verilir.

D. Hibe sözleşmesi:

- Hibe sözleşmesi, il müdürü ile hibe başvuru sahibi arasında akdedilir.
- Hibe sözleşmesi içerik ve formatı Bakanlık tarafından yayımlanan uygulama rehberinde tüm taraflara önceden duyurulur.
- Başvuru sahipleri hibe sözleşmesi aşamasında elektronik ağ üzerinden girişleri yapılan bilgi ve belgeler ile bu tebliğin 33 üncü maddesi gereğince yapılan değişiklikler ve hibe sözleşmesi ekinde bulunması gereken diğer belgeleri de kapsayacak dosya sunarlar. Sunulan bilgi ve belgeler imzalı/parafli olması gerekir.
- Başvuru sahiplerinin hibe kaynaklarından yararlanabilmesi için hibe sözleşmesi eki dokümanları tamamlayarak hibe sözleşmesini imzalaması önkoşuldur.
- Kendilerine yapılan bildirim takip eden yirmi gün içerisinde il müdürlükleri ile hibe sözleşmesi imzalamayan başvuru sahiplerinin proje başvuruları ve bunlara ilişkin değerlendirme sonuçları iptal edilir.
- Başvuru sahibi tarafından teslim edilen hibe sözleşmesi ekleri il müdürlüklerince uygun bulunursa karşılıklı müzakere edilerek hibe sözleşmesi imzalanır.
- Programa alınan projelerde 30 uncu maddede yer alan hibe başvurusunun reddedilme nedenlerinden herhangi birisinin hibe sözleşmesinin imzalanmasından önce tespit edilmesi halinde söz konusu başvuru sahipleri ile hibe sözleşmesi imzalanmaz.

Hibe sözleşmesi aşamasında; Başvuru esnasında sisteme taranarak girişleri yapılan belgelerin asılları ile sistem üzerinde doldurulan belgelerin çıktıları (imzalı/parafli olacak) hibe sözleşmesi ekinde sunulacaktır.

Hibe sözleşmesi ekinde sunulan bu bilgi ve belgelerin başvuru esnasında sisteme girişleri yapılan bütün bilgi ve belgeler ile uyumlu olması gerekmektedir. İl proje yürütme birimi tarafından uyumsuzluk tespit edilmesi halinde sözleşme imzalanmaz. Belgeler arasındaki uyumsuzluğun hibe sözleşmesinden sonra tespit edilmesi halinde ise hibe sözleşmesi fesih edilecektir.

-Proje klasörü hazırlanırken hibe sözleşmesi ekleri ayrılar/indekslerle ayrılmalı ve bunların arasına ayrı bölümler şeklinde konulmalıdır. Destekleyici belgeler başvuru formunda belirtilen

sırada her bir destekleyici belge üzerinde isminin yazılı olduğu bir A4 kâğıtla ayrılmış olarak dosyalanmalıdır.

- Projenin eki olan tüm belgeler başvuru sahibi veya yetkilendirilen kişi tarafından imza/paraflanarak ve ayrı naylon poşetlerde proje klasörünün içine yerleştirilmelidir. Proje klasöründe yeterli yer olmaması halinde mühendislik projeleri ayrı klasörlere konulmalıdır.

E. Hibe sözleşmelerinde teminat alınması:

- Ekonomik yatırımlarda proje sahibi, hibeye esas proje tutarının %10'u tutarında süresiz limit dahilinde banka teminat mektubunu hibe sözleşmesi ile birlikte il müdürlüğüne verir veya hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarının % 5'ini il müdürlüğü adına açılacak bir hesaba yatırır. İl müdürlüğü tarafından teminat mektuplarının **teyidi** alındıktan ve hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra sonra, defterdarlık muhasebe müdürlüğüne muhafazası için teslim edilir

- Teminat mektuplarının toplam tutarı, hibeye esas proje tutarının **%10'nundan** az olmamak kaydı ile birden fazla bankadan teminat mektubu alınabilir.

❖ *Alınan teminat mektuplarına ait teyit yazıları hibe sözleşmesi imzalama aşamasında il müdürlüğünce ilgili bankalardan mutlaka istenir.*

- Nihai raporun onaylanması ve son ödemenin gerçekleşmesini takiben yatırımcının, SGK prim borcu ile vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumlardan aldığı belgeler ekler kısmında yer alan

" TAAHHÜTNAME (2)" ile birlikte il müdürlüğüne müracaatı halinde teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar kendisine iade edilir.

❖ *Nihai rapor ekleri ile birlikte bir bütündür.*

- Hibe sözleşmesinin, sözleşmede yer alan nedenlerle fesih edilmesi halinde, yatırımcıya herhangi bir hibe ödemesi yapılmıyorsa bakılmaksızın teminat mektubu veya hesapta bulunan miktar Muhasebe Müdürlüğü aracılığı ile Hazine adına irat kaydedilir.

❖ *Teminat mektubu örneği rehber eklerinde yer almaktadır.*

❖ *Hibe sözleşmesi aşamasında alınan teminatın maksadı, yatırımcı tarafından yapılacak yatırım tesisine verilecek hibe desteğinin karşılığı olacak bir teminat değildir. Bu teminatın alınmasındaki amaç, potansiyel yatırımcıların proje başvuru aşamasında dosya olarak sundukları ve bu kapsamda yapmayı planladıkları yatırım başvurusunun kendileri tarafından gerçekleştirileceği konusunda bir güvence niteliği taşımaktadır.*

❖ *Teminatlar, hibe sözleşmesi imzalanmadan önce İl Müdürlüğüne sunulur veya İl Müdürlüğü hesabına yatırılır. Nakit teminat ile teminat mektubu uygulama sürecinde değiştirilemez. Ancak idarenin yararına olması şartıyla İl Müdürlüğü tarafından değiştirilmeye izin verilebilir.*

❖ *Teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar, hibe sözleşmesinde yatırımcı tarafından taahhüt edilen aynı katkının da başvuru sahibi tarafından tamamlanması ve proje uygulamasının sona ermesinden sonra proje sahibinin talebi üzerine il müdürlüğünce iade edilir.*

❖ *İl Müdürlüğünce hibe sözleşmesine onay verilmemesi durumunda teminat mektubu veya nakit teminat başvuru sahibine iade edilir.*

F. Hibe sözleşmesi akdi:

- Hibe sözleşmesi, il müdürlüğü ve başvuru sahibi arasında iki adet olarak akdedilir. Hibe sözleşmesinin taraflarca imzalanmış metninin bir adedi ve ekleri il müdürlüğünde bir adedi de proje sahibince muhafaza edilir.

G. Hibenin nihai tutarı:

- Hibenin azami miktarı hibe sözleşmesinde gösterilir ve önerilen bütçeye dayanır. Hibe sözleşmesinde yer alan azami tutar üst limit niteliğindedir. Hibenin nihai tutarı, fiili gerçekleştirmeler ve tahakkuklar sonrasında ortaya çıkar.

- Hibe miktarı, Tebliğin 13 üncü maddesinde belirtilen tutar ve oranı kesinlikle aşamaz.

- ❖ *Hibe desteğinin nihai miktarı, belirtilen satın alma usul ve esasları doğrultusunda gerçekleştirilen fiili satın alımlar sonucunda oluşan fiyatlar üzerinden belirlenir.*
- ❖ *Gerçekçi olarak ve titiz bir piyasa araştırması sonucunda hazırlanmış proje tahmini tutarının, rekabetçi ihaleler sonucunda ve/veya planlanan metrajların fiili uygulama sonucu gerçekleşen metraj değişiklikleri sonucunda, hibe sözleşmesine bağlanan tutarın altında oluşacağı beklenmektedir.*
- ❖ *Uygulamalar sonucunda fiilen gerçekleşen hibeye esas proje tutarının ekonomik yatırımlarda %50 sine hibe yoluyla destek verilir. Hibe desteği, tüm yatırımlarda KDV hariç hesaplanır.*

H. Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi:

- Proje sahibi, projeyi hibe sözleşmesi koşullarına uygun olarak icra etmediği takdirde Bakanlığın hibe ödemesi yapmama ve/veya hibe sözleşmesini **feshetme hakkı saklıdır**. Bu durumda Bakanlık, ayrıca hibe miktarını azaltabilir ve/veya hibe kaynaklarından ödenmiş olan meblağların tamamen veya kısmen geri ödenmesini talep edebilir.

Hibe Sözleşmesinin Feshi:

Proje uygulamalarının Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespiti halinde, bu durum tutanağa bağlanarak tutanak tarihinden itibaren on gün içerisinde proje sahiplerine uygulamaların hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmesi konusunda il müdürlüğü tarafından bir ihtar yazısı yazılır ve konu hakkında Genel Müdürlük bir hafta içerisinde bilgilendirilir. Yazının karşı tarafa tebliğ tarihini izleyen bir ay içerisinde projenin Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespit edilmesi halinde il müdürlüğü fesih için Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda hibe sözleşmesinin fesih işlemini başlatır.

- Hibe sözleşmeleri devredilemez. Ancak yatırım sahibinin vefatı halinde talep etmeleri durumunda kanuni mirasçılar ile hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir.

- ❖ *Kanuni mirasçılarının işe devam etmek istemediklerini il müdürlüğüne yazılı olarak bildirmeleri halinde genel usul ve esaslara göre tasfiye edilir.*
- ❖ *Yatırım tamamlandıktan sonraki beş yıl içerisinde hibe sözleşmesiyle gerçekleştirilen yatırım üçüncü şahıslara kiralama veya satış yoluyla devredilemez.*
- ❖ *Tüzel kişiliğin isim değişikliği talebi gibi hususlar hibe sözleşmesindeki sorumlulukların devam etmesi koşuluna bağlanır. Bu hususta destekleyici belgelerle (önceki ve sonraki ticaret sicil gazetesi, önceki ve sonraki yönetim kurulu kararı vb.) Genel Müdürlükten izin alınır.*

Hibe Sözleşmesinin Tasfiyesi:

*Projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya mücbir sebep nedeniyle verilen süre uzatımları sonucu proje bitim tarihi **1/12/2017** tarihini geçtiği takdirde sözleşme tasfiye edilir. **1/12/2017** tarihi itibarıyla yatırımcı tarafından projeye uygun olarak yapılan hibeye esas harcamalar bir tutanakla tespit edilerek yatırımcıya ödenir. Tespit sonucu daha önce fazla ödeme yapıldığı anlaşılır ise yapılan fazla ödeme yasal faizi ile birlikte geri alınır. Sözleşmenin tasfiyesi nedeniyle yatırımcı ya da Bakanlık yukarıda açıklanan husus dışında herhangi bir hak talebinde bulunamaz. Tasfiyeden sonra yatırımcının teminatı iade edilir. Ayrıca herhangi bir mücbir sebep ortaya çıkması durumunda yatırımcının talebi, idarenin uygun görmesi halinde tasfiye yerine yer değişikliği de yapılabilir.*

- ❖ *Proje bütçesinde ihale, keşif ve metrajlardaki eksiklik ve hatalardan dolayı sözleşme akdinden sonra ortaya çıkabilecek ilave harcamalar daha önce bütçe revizyonu yapılmamış*

ise, bütçe revizyonu aynı katkı ile gerçekleştirilir. (İlgili Tebliğin 45. maddesine uygun olarak yapılır.) Ayrıca, hibe başvuru hazırlığı döneminde uygulama projelerinin, keşif ve metrajların sağlıklı ve doğru hazırlanmaması nedeniyle, hibe başvurusu hibe desteği kapsamında değerlendirilmiş olsa bile, o yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalanmamasına neden olabilecektir.

Örneğin, projelerin gerçekçi hazırlanmaması nedeniyle, hibe sözleşmesi imza aşaması veya tatbikat aşamasında revizyon ihtiyacı duyulması nedeniyle orijinal projede önemli ölçüde revizyon yapılması o yatırım projesine hibe desteği verilmemesine neden olabilecektir. Bu bağlamda keşif ve metrajların baştan doğru hesaplanmaması, piyasa fiyatlarının uygulamaların başlangıç dönemi dikkate alınmadan yansıtılması gibi nedenlerle oluşabilecek keşif, metraj değişiklikleri sonucunda kabul edilen yatırım projesi kapsamında planlanandan daha az miktarda iş yapılması gibi bir sonuç yaratmaktadır.

- ❖ Projelerin yapılan değerlendirmelerinde sadece bütçeler onaylanmamakta, o bütçe kapsamında yapılması planlanan iş büyüklükleri de onaylanmaktadır. Bu bakımdan onay verilen hibeye esas proje tutarı kapsamında planlanan işlerinde aynı büyüklükte gerçekleştirilmesi beklenmektedir.
- ❖ Hibeye esas proje tutarını oluşturan, hibe desteği verilecek proje giderleri mutlaka teknik proje ve piyasa etütlerine dayandırılmalı, proje başvurularında ayrıntılı olarak belirtilmelidir. Hibe sözleşmesine bağlanan hibeye esas proje tutarının yatırım süresince artırılma imkanı yoktur. Ancak, sözleşmeye bağlanan tutarı aşmamak kaydıyla gider kalemleri arasında ilgili maddelerde belirtilen kısıt ve limitlere aykırı olmamak üzere artırım/eksiltme gibi aktarımlar yapılabilir.
- ❖ Bu nedenle, uygulama projelerinin ve buna bağlı hazırlanacak ihale dokümanı metraj ve keşif cetvellerinin titizlikle gerçekçi olarak hazırlanması, yatırımcıların hibe desteğinden tam olarak yararlanabilmeleri bakımından önemlidir.
- ❖ Yatırıma ait satın alımlarda hazırlanacak ihale dokümanlarına baz olan tahmini tutarlar ve bu tutarı oluşturan iş kalemleri miktarı kesinlikle hibe sözleşmesi ekinde belirtilmiş o işe ait hibeye esas proje tutarını aşmamalıdır.
- ❖ Eğer, ihaleye söz konusu olan tahmini tutar veya ihale sonucu oluşacak fiyat hibe sözleşmesi ekinde belirtilmiş o işe ait hibeye esas proje tutarını aşıyorsa, mutlaka aşan kısma yönelik olarak bütçe revizyonu talep edilmeli ve uygun görüş sonrası ihale dokümanı aşan kısım çıkarılarak yeniden hazırlanıp aşan kısım aynı katkıya dahil edilerek gerçekleştirilmelidir.
- ❖ Yüklenicilerle yapılacak sözleşmelerde fiyatların kesin ve sabit olacağı belirtilir ve sözleşmenin uygulanması sırasında herhangi bir ayarlamaya tabi tutulmaz.
- ❖ Yükleniciler ile yapılacak uygulama sözleşme tutarları (KDV hariç) kesinlikle o işe ait olarak bütçe tablosunda belirtilmiş hibeye esas tutarı aşamaz.
- ❖ Proje kapsamında yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler ve bunlara ait ödemeler, Türk Lirası (TL) olarak yapılır.
- ❖ Yatırımcılar tarafından hibe başvuru aşamasında yatırım büyüklüğünün tespiti amacıyla yapılmış olan fiyat araştırmalarının (fiyat listeleri, proforma faturalar vb.) sorumluluğu tamamen yatırımcılara ait olup gerektiğinde idareye bu belgeleri ibraz etmekle yükümlüdürler. Ayrıca proje başvuruları ve ekindeki bütçe tablolarında belirtilen gider tutarları ile ilgili açıklamalarda firma isimleri kesinlikle belirtilmez.
- ❖ Bütçe tabloları ve teknik şartnamelerinde firma ismi zikredilmiş başvurular değerlendirmeye alınmaz.
- ❖ Yatırımcıların bütçe hazırlıkları sırasında piyasa araştırması yapmaları, proforma fatura almaları piyasa araştırma sonuçları ile proforma faturaların sadece proje sahipleri tarafından değerlendirilerek gerçekçi bütçe hazırlamaları açısından önerilmektedir.
- ❖ Ayrıca, satın alma kitabında da açıklandığı üzere hibe sözleşmesi akdedilmesinden sonra gerçekleştirilen satın alımlarda bu belgeler teklif olarak kullanılamaz.
- ❖ Satın almaya yönelik tüm işlemler, satın alma kitabında belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda hibe sözleşmesi akdedildikten sonra başlatılır ve gerçekleştirilir.

ONUNCU BÖLÜM

Uygulamalar, Satın Almalar ve Ödemeler

A. Proje uygulamalarının izlenmesi:

- Proje sahipleri, hibe sözleşmesi akdinden sonra, teklif ve kabul edilen projeye hibe sözleşmesi hükümlerine göre ve iş programına uygun olarak projeyi uygulamaya başlar.
  - *Hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra en geç 15 gün içerisinde il proje yürütme birimince mahallinde yatırım yeri tespit tutanağı tutulur ve bu tespitten sonra yatırımcı başlangıç raporunu il müdürlüklerine verir.*
- Projelerin uygulamalarının kontrolü ve izlenmesi, il proje yürütme birimlerinde yapılır. Gerek duyulması halinde, ilgili kamu kurumu elemanları da görev alabilir.
- Proje uygulamalarının kontrolü ve izlenmesi ihtiyaç duyulduğunda Genel Müdürlükçe de yapılır.
- Yatırımcılar, proje ile ilgili gelişmeleri içeren ilerleme raporlarını **üç ayda** bir il müdürlüğüne vermekle yükümlüdürler. Nihai rapor ile birlikte ise işyeri açma ve çalışma ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi, demirbaş kayıt listesi ile yatırıma ait fotoğraflar ile bu Uygulama Rehberinde belgeleri il müdürlüğüne ibraz etmekle yükümlüdür.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı yerine ikame edilecek belge; Örneğin seralarda örtüaltı kayıt sistemi, hayvancılık işletmelerinde işletme kayıt belgesi vb.

*Gerçek usulde vergiye tabi olmayan gerçek kişilerden demirbaş kaydı istenilmez.

*Yatırımın konusuna göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı yada bununla ilgili muadili belgelerin yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre getirilmesi zorunludur.

Örnek: seralarda örtü altı belgesi, hayvancılık işletmelerinde işletme tescil belgesi, süt işletme tesisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı gibi.

- Proje uygulamalarının bu Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespiti halinde, bu durum tutanağa bağlanarak tutanak tarihinden itibaren **on gün** içerisinde proje sahiplerine uygulamaların hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmesi konusunda il müdürlüğü tarafından bir **ihbar** yazısı yazılır ve konu hakkında Genel Müdürlük **on gün** içerisinde bilgilendirilir.

- Yazının karşı tarafa tebliğ tarihini izleyen **bir ay** içerisinde projenin bu Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespit edilmesi halinde il müdürlüğü, fesih için Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda hibe sözleşmesinin fesih işlemini başlatır.

PROJE UYGULAMA AŞAMALARI

Proje uygulama durumuna ilişkin rapor düzenlenmesi

*Hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra **en geç 15 gün** içerisinde il proje yürütme birimi yatırımcı ile birlikte proje uygulama alanında yapılacak inceleme sonucu yer tespit tutanağı düzenlenir. Yatırım konusu, yeri ve amacının uygun olduğuna karar verildikten sonra projenin uygulanması yatırımcıların ve il müdürlüklerinin düzenleyeceği aşağıda açıklanan raporlara göre yürütülür.*

Başlangıç raporu:

*Yatırımcı, projenin konusu, amacı, proje bütçesi, iş planı gibi bilgileri içeren başlangıç raporunu 2 suret hazırlar ve yer tespit tutanağı düzenlendiği tarihten itibaren **15 gün** içerisinde il müdürlüğüne sunar. İl müdürlüğü her projeye ait başlangıç raporunu inceler, raporun son sayfasına “başlangıç raporu incelenmiştir” ibaresi yazılarak il proje yürütme birimince imzalandıktan sonra raporun bir sureti yatırımcıya teslim edilir, bir sureti il müdürlüğünde muhafaza edilir. Başlangıç raporuna iş yeri tespit tutanağı da eklenir.*

İlerleme raporları:

Yatırımcı tarafından hazırlanacak bu rapor; her ödeme talebi ile birlikte ve ayrıca üçer aylık dönemler halinde il müdürlüğüne verilir. Bu raporlar geçen üç aylık dönem içerisinde proje uygulamalarına ilişkin gelişmeleri özetleyen bilgiler içerir.

Rapor dönemleri proje başlangıcından itibaren aşağıdaki dönemler itibarı ile hazırlanır.

-Ocak, Şubat, Mart

-Nisan, Mayıs, Haziran

-Temmuz, Ağustos, Eylül

-Ekim, Kasım, Aralık

Nihai rapor:

*Yatırım projesine ait fiili uygulamaların tamamlanmasını takiben yatırımcı tarafından nihai rapor ve ekleri iki suret olarak hazırlanır ve son ödeme talebi evrakı ile birlikte il müdürlüğüne verilir. İl müdürlüğü her projeye ait nihai raporu inceler, raporun son sayfasına “**Nihai Rapor .../.../.... tarihinde İncelenmiştir**” ibaresi yazılarak il proje yürütme birimince imzalandıktan sonra bir sureti yatırımcıya teslim edilir, bir sureti il müdürlüğünde muhafaza edilir. Nihai rapor ve eki belgelerin eksik olması durumunda son ödeme yapılmaz.*

B.Satın Alma ve Uygulama sözleşmeleri:

-Yatırımcılar, proje uygulamasında hibe kapsamında yapacakları inşaat, makine, ekipman ve malzeme satın alma işlemlerinde Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma kitabında belirtilen kurallara uygun hareket ederler.

-Yatırımcılar tarafından hazırlanacak ihale dokümanları keşif bedelleri, ihale sonucunda imzalanacak uygulama sözleşmeleri tutarları ve uygulamalara ilişkin hak ediş tutarları, hibe sözleşmesinde o gider için belirtilmiş tutarın kesinlikle üstünde olamaz.

-Yatırımcılar, hibe sözleşmesi hükümleri ve proje tekliflerine uygun olarak yaptıkları inşaat, makine, ekipman ve malzeme alımlarına ilişkin ihaleye esas satın alma belgelerinin aslı ve bir suretini yüklenicilerle sözleşme yapmadan önce il müdürlüğüne verirler. Yatırımcılar, ihaleyi kazanan yüklenicilere ait vadesi geçmiş vergi borcu ve Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim borcu olmadığına dair belgeyi de ihale dosyasında ibraz etmek zorundadır.

❖ *İhaleyi kazanan yüklenicilere ait vadesi geçmiş vergi borcu ve Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim borcu olmadığına dair belge, il müdürlüğünün ihale onayından önce ihale dosyasına eklenmelidir.*

- İl müdürlüğü ihaleye esas satın alma belgelerini 5 (beş) iş günü içerisinde inceler, ihalenin uygun olup olmadığı yatırımcıya yazılı olarak bildirilir ve ihaleye esas satın alma belgelerinin aslı yatırımcıya iade edilir.

- Satın alma işleminin il müdürlükleri tarafından uygun bulunmasından sonra, yatırımcılar, yüklenici ile sözleşme yaparak sipariş mektubunu düzenler.

- İl proje yürütme birimi tarafından incelenen satın alma belgelerinin uygun bulunmaması durumunda, yatırımcı satın alma işlemini uyarılar doğrultusunda yeniler.

- Yatırımcılar, sipariş mektupları ile imzalanan uygulama sözleşmelerinin aslı ve suretini, il proje yürütme birimlerine teslim ederler. Belgelerin suretlerinin aslına uygunluğu onaylandıktan sonra belgelerin asılları yatırımcıya iade edilir.

- Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde ihale ile ilgili satın alma belgelerini inceler.

❖ *Yükleniciler ile yapılacak uygulama sözleşme tutarları (KDV hariç) kesinlikle o işe ait olarak bütçe tablosunda belirtilmiş hibeye esas tutarı aşamaz.*

İhale sonucu oluşan fiyat hibe sözleşmesi ekinde belirtilmiş hibeye esas proje tutarını aşıyorsa;

1- Aşan kısım için bütçe revizyonu talep edilir, bu kısım aynı katkı olarak karşılanır.

2- Hibeye esas proje tutarı dikkate alınarak aşan kısım için metraj ve keşif hazırlanır.

3- Hibeye esas proje tutarı esas alınarak ihale yenilenir.

❖ *Yüklenicilerle yapılacak sözleşmelerde fiyatların kesin ve sabit olacağı belirtilir ve sözleşmenin uygulanması sırasında herhangi bir ayarlama yapılamaz.*

- Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilecek tüm satın alma işlemlerine yönelik olmak üzere, mutlaka il müdürlüklerinin yazılı uygunluk görüşü alınır. Ancak, belirtilen satın alma usul ve esasları dışında kalan hususlar konusunda, yatırımcılar ilgili geçerli yürürlükte olan ulusal mevzuat, kanun, yönetmelik gibi belgelerde belirtilen yükümlülüklerini (vergi, sosyal güvenlik, değişik amaçlı komisyon oluşturulması, belgeler düzenlenmesi vb.) bu belgeler doğrultusunda yerine getireceklerdir.

- Yatırımcılar proje kapsamında satın alacakları, makine-ekipman ve inşaat işlerini, belirtilen dokümanlarda açıklanan satın alma usul ve esasları çerçevesinde yapacakları ihaleler sonucunda belirleyecekleri yüklenicilerle akdedecekleri uygulama sözleşmeler kapsamında gerçekleştireceklerdir.

- Yatırımcılar, hibe sözleşmesine konu olan yatırım projelerini, tüm projeyi bir bütün olarak (inşaat ve makine ekipman alımlarını birlikte, anahtar teslimi) veya birbirinden bağımsız makine ekipman alımı, inşaat alımları şeklinde ayrı ihale edilebilir. Makine ekipman alımı kapsamında kalemler bazında farklı firmalara ihale edilebilir.

- Yatırımcı ve ortakları tarafından sürekli çalıştırılan, düzenli, dönüşümlü, yarı-zamanlı vb. olarak işe alınmış kişiler, kamu personeli (devlet yetkilileri ve memurları ücretli veya ücretsiz izinde olmalarına ve/veya geçici olarak görevlendirilmiş olmalarına bakılmaksızın) ve kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlar (devlet üniversiteleri, araştırma enstitüleri gibi) yüklenici olamazlar. Yüklenici olarak iş görmeleri durumunda, bunlara ait giderlere hibe desteği verilmesi söz konusu değildir.

Bir tedarikçi/yüklenici, yeterli kapasiteye ve yeteneğe sahip olmak ve menfaat çatışmasına meydan verilmemek kaydıyla, aynı anda, finansmanı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında sağlanan birden fazla uygulama sözleşmesini yürütebilecektir.

İhalelere İlişkin Yasak Fiil ve Davranışlar :

Hibe, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek

- İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak,
- Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek,
- İhalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif vermek.
- İl Müdürlüğü, tedarikçi/yüklenici uygulama sözleşmesi konusu işin yapılmasıyla veya ihalede rekabet koşullarıyla ilgili bir yolsuzluğa veya rüşvet olayına karıştığını tespit ederse, tedarikçi/yüklenici sürekli olarak veya belli bir süre için, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında finanse edilen ihalelere katılmaktan men edebilir.

Satın alma planı ile ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar :

- ❖ Yatırımcılar, il proje yürütme birimlerinin yönlendirici desteğini de alarak üçüncü taraflardan (tedarikçi/yüklenici) alacağı mal/inşaat işlerinin alımında iş programına uygun olarak satın alma planını yapmalıdır.
- ❖ Yatırımcılar iş planlarının hazırlığında, üçüncü taraflardan almak istediği makine-ekipman / inşaat işlerini, bu kalemlerle ilgili olarak Hibe Başvuru Formu ve ekinde öngördükleri ve onay verilen ihale ve sözleşmelerin kapsam, içerik ve mali büyüklüğünü ile izlenecek işlem basamaklarını ayrıntılı ve gerçekçi olarak belirtmek zorundadırlar (doküman, şartname, teklif mektubu vb. hazırlığı, ilan süresi, ihale ve değerlendirme, İl Müdürlüğü uygun görüş alınması, sözleşme imzalanması, işin sipariş edilmesi, işin teslim alınması, test/kontrol vb. şeklinde).
- ❖ Yatırım projesinin uygulama süresi içinde kalmak koşulu ile hazırlanmış olan iş planında oluşabilecek değişiklikler, yatırımcılar tarafından gerekçeleri ile il proje yürütme birimlerine

ilerleme raporları ile sunulur ve alınacak uygunluk görüşü ile güncellenir. **Bu değişiklikler, ilgili tebliğ hükümleri gereği olan, uygulamaların yatırım süresi içinde tamamlanacağı hususuna aykırı olamaz.**

- ❖ Yatırımcılar, uygulamaları uygun görüş aldıkları “İş/Satın Alma Planları” uyarınca gerçekleştirilmek zorundadırlar.
- ❖ Yatırımcılar tarafından, proje kapsamında gerçekleştirilecek ve hibe desteği kapsamındaki her türlü makine-ekipman ve inşaat işi satın alma işlemleri aşağıda adı belirtilen satın alma yöntemi uyarınca belirlenecek yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler kapsamında satın alınacaktır.

1-Ekonomik yatırımlar için satın alma yöntemleri	
Satın Alma Konusu	Yöntem
İnşaat işleri	Ticari Teamüller (Küçük inşaat işleri dokümanları)
Mal alımları	Ticari Teamüller

Not: Satın alma yöntemleri hakkında açıklayıcı bilgiler **Satın Alma Kitabında** verilmiştir.

C.Proje harcamalarının kontrolü:

- Yatırımcılar, satın alınan inşaat, makine ve ekipman alım işlerine ait fiili gerçekleştirmelerden sonra uygulama sözleşmelerinde belirtilen dönemlerde düzenlenen ödeme taleplerini ekleri ile birlikte il müdürlüğüne teslim ederler.

- ❖ Yatırımcı tarafından talep edilecek hibe için; **4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş noter tasdikli serbest meslek makbuzu, fatura (ithal edilen makineler için tercüme edilmiş noter tasdikli fatura) ile proje sahipleri tarafından ödenmesi gereken meblağın ödendiğine dair banka dekontu, deney raporu ve makine-ekipman-malzemenin ve hizmetin alındığına dair belgeler il müdürlüğüne verilir.**
- ❖ Yatırımcı son ödemede KDV dahil fatura tutarının tamamını veya ara ödemede KDV'nin tamamı ile KDV'siz tutarın %50' sini yüklenicinin banka hesabına yatırdıktan sonra ekinde dekontunun da yer aldığı ödeme talebini il müdürlüğüne sunar.
- ❖ Ara ödemede; Yatırımcı KDV'nin tamamı ile KDV'siz tutarın %50' sini yüklenicinin banka hesabına yatırmış ise faturanın kalan kısmını hibe ödemesini aldıktan sonra yüklenicinin banka hesabına yatırır. Bu kısım ile ilgili dekontu ise bir sonraki ödeme talebi ekinde il müdürlüğüne ibraz eder.
- ❖ Nihai ödeme talebinde ise; yatırımcının fatura tutarlarının **tamamını** yüklenicinin hesabına yatırmış olması ve dekontlarını nihai ödeme talebi ekinde sunması gerekmektedir.

- İl Müdürlüğüne teslim edilen ödeme belgeleri; onbeş gün içerisinde ilgili mevzuat, hibe sözleşmesi ve proje amaçlarına uygunluğu açısından kontrol edilip onayladıktan sonra bu belgelere ait bilgilerin veri tabanına girişi yapılır. Her ay sonunda o aya ait hakediş bilgilerini içeren veri tabanı çıktısı onaylanarak üst yazı ekinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

- ❖ İl Müdürlüğüne teslim edilen ödeme belgeleri **15 (onbeş) gün içerisinde mevzuat, hibe sözleşmesi ve proje amaçlarına uygunluğu açısından kontrol edilip onayladıktan sonra ödeme icmal tablolarındaki bilgilerin Genel Müdürlük tarafından veri tabanında oluşturulan elektronik ödeme tablosuna o ayın son iş günü mesai saati bitimine kadar girişleri yapılır. İl müdürlüklerince hakediş bilgilerini içeren “Ödemeye Esas İcmal Listesi” nin veri tabanı çıktısı alınır. Alınan veri tabanı çıktısı il proje yürütme birimi çalışanları, il müdür yardımcısı veya il müdürü tarafından imzalandıktan sonra mühürlenerek en geç her ayın **15 (onbeş) 'ine kadar Genel Müdürlükte olacak şekilde üst yazı ekinde gönderilir.****
- ❖ Genel Müdürlükte ödeme taleplerinin tahakkuka bağlanabilmesi için İl Proje Yürütme Biriminde yetkili kılınan kişiler tarafından sistem üzerinde her ödeme talebi için ayrı ayrı onay verilmiş olması ve onay verilen ödemeye ilişkin “**Ödemeye Gönder**” butonunun da işaretlenmiş olması gerekmektedir.

Ödeme yapılan makine ve ekipman alımı faturaları üzerine “**Bu fatura için KKYDP kapsamında hibe desteği verilmiştir. Faturada belirtilen makineler, tesise ait nihai raporun idarece onaylandığı tarihten itibaren 5 yıl süreyle satılamaz**” ibaresi bulunan kaşe vurulacaktır.

- Nihai rapor ve ekleri tamamlanmayan projenin son ödemesi yapılmaz. Son ödeme tutarı da hibeye esas proje tutarının % 20'sinden az olamaz. Uygulamanın bu kritere göre yürütülmesinden il proje yürütme birimi sorumludur.

Örnek: Hibeye esas proje tutarı 850.000 TL. olan bir yatırımın son ödeme tutarı en az 170.000 TL olmalıdır ($850.000 \times \% 20 = 170.000$). Bu ödemeye esas hibe tutarı da 85.000 TL olur.

D.Ödemeler:

- Genel Müdürlük tarafından internet ortamında oluşturulmuş veri tabanına il müdürlüklerince uygun görülerek girişleri yapılan hakedişler Genel Müdürlükçe yatırımcının hesabına aktarılır.

❖ İl Müdürlüklerince veri tabanındaki elektronik ödeme tablosuna girişi yapılan ve onaylı veri tabanı çıktıları Genel Müdürlüğe ulaşan illere ait “Ödemeye Esas İcmal Listesi” sinde adı geçen yatırımcıların ödemeleri, gerçek kişilerin Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası, tüzel kişilerin ise vergi numaraları esas alınarak tahakkuk işlemi gerçekleştirilerek Merkez Saymanlık Müdürlüğüne gönderilir. Tahakkuka bağlanan “Ödemeye Esas İcmal Listesi” aynı zamanda Tarımsal Desteklemeler Daire Başkanlığına gönderilir. Ödemeler gerekli işlemler tamamlandıktan sonra T.C.Ziraat Bankası kanalıyla yapılır. Bu işlem her ayın **15 (onbeş)** inden sonra yapılır.

❖ Yatırımcıya yapılan ilk ödemeler geçici hesaplarda tutulur. İlk ödemenin yapılabilmesi için banka tarafından gerekli görülen belgeler (kimlik, vergi levhası vs.) yatırımcıdan ibrazı istenir. Yatırımcıya daha sonraki yapılacak ödemeler ise, yatırımcıya ait mevcutta olan veya yeni açılacak banka hesabına otomatik olarak aktarılır.

❖ Hibe desteği kapsamında yapılacak ödemelerin yılı Bakanlık bütçe imkanları ile ilişkili olması nedeniyle Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne iletilmiş bulunan ödeme taleplerinde Maliye Bakanlığı tarafından yılı bütçe tahsisatlarının serbest bırakılmasına yönelik talimat yayınlanana kadar hiçbir ödeme talebi işleme konulamamaktadır. Yatırımcılar tarafından bu husus planlamaları açısından dikkate alınmalıdır.

- Aynı katkıların son ödeme talebinden önce yatırımcı tarafından gerçekleştirilmiş olması gereklidir.

❖ Nihai rapor ve eklerini İl Müdürlüğü kontrol eder. Nihai rapor ve eklerini tamamlamayan yatırımcıya son ödeme yapılmaz.

❖ Ödemelerin tebliğ, uygulama rehberi, hibe sözleşmesi, uygulama sözleşmesi ve gerçekleştirmelere uygun yapılmasından İl Müdürlükleri sorumludur.

❖ Nihai ödemede banka dekontunun tarihi yatırımcıya verilecek ek süre içerisinde de olabilir.

- Asıllarına uygunluğu onaylanmış ödeme ile ilgili eklerin bir sureti il müdürlüğü tarafından muhafaza edilir. Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde ödeme ile ilgili ekleri incelenmek üzere ister.

- Program kapsamında, Bakanlıkça ve yatırımcılarca yapılacak her türlü ödemeler ve teminat ödemeleri Türk Lirası olarak yapılır.

- 29/6/2008 tarihli ve 26921 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maliye Bakanlığı Tahsilat Genel Tebliği gereğince yatırımcılardan **her ödemede** ve **teminatın iadesi aşamasında** vergi dairelerince verilecek vergi borcu olmadığına dair belge ile Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim borcu olmadığına dair belgenin ibraz edilmesi gerekir.

Ödememe talebi ekinde istenen deney raporu; Süt sağım ünitesi için yatırımın tamamlanmasını takiben Bakanlığın yetkilendirdiği ilgili kuruluşlardan biri tarafından mahallinde test yapılacak ve akabinde deney raporu düzenlenecektir. Bu işlem sırasında mutlaka yüklenici ve il yürütme birimi elemanlarının da hazır bulunması gerekmektedir. Düzenlenecek deney raporunun aslı il

müdürlüğünde muhafaza edilecektir. Bu organizasyonun gerçekleştirilmesinden yüklenici firma sorumludur.

- ❖ *Ödeme taleplerine ilişkin dokümanların formatı ve içeriği bu uygulama rehberi içerisinde hibe sözleşmesi eki dokümanlar olarak verilmektedir.*
- ❖ *Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen satın alma işlemlerine yönelik olarak il müdürlüğünün uygun görüşü sonrası yatırımcılar ile yükleniciler arasında imzalanmış uygulama sözleşmesinin bir sureti il müdürlüğüne sunulmamış ise o satın almaya ait hibe ödemesi yapılmaz.*
- ❖ *Yatırımcılar ödeme talebine ilişkin il müdürlüğüne vereceği dilekçenin (ÖDEK-1) ekinde bulunan belgeleri, eksiksiz ve doğru olarak 2 (iki) nüsha halinde düzenleyecektir. İl müdürlüğü tarafından muhafaza edilecek olan bu belgeler Genel Müdürlük tarafından gerektiğinde incelenmek üzere istenebilecektir.*
- ❖ *Ulusal şebekeye bağlanmak üzere elektrik üretimine yönelik yenilenebilir enerji üretim tesisleri ile yenilenebilir enerjili diğer yatırım konularında, enerji üretimi ile ilgili ara ödemede bağlantı anlaşması, nihai ödemede de sistem kullanım anlaşmasının idareye sunulması halinde ödeme yapılır.*
- ❖

Yatırımcılar tarafından düzenlenecek ödeme evrakları:

1. *Ödeme belgeleri(fatura,serbest meslek makbuzu)*
2. *Yatırımcı katkı payı bedelinin ödendiğine dair belge(banka dekontu)*
3. *Uygulama Sözleşmeleri Listesi (ÖDEK 3)*
4. *Ödeme icmal tablosu (ÖDEK 2)*
5. *Hakediş raporu ve eki destekleyici dokümanlar : kapak, rapor ve metrajdan oluşmalıdır. Metraj sadece inşaat işleri için hazırlanıp, yüklenici , yatırımcı ve il müdürlüğü tarafından imzalanmalıdır.*
6. *Süt sağım ünitesi alımlarında Deney raporu*
7. *İşletme tescil belgesi (Koyun,Keçi ve Manda sabit yatırımları için)*
8. *Tutanaklar:*
  - a) *İnşaat Tespit Tutanağı (ÖDEK 5)*
  - b) *Makine Ekipman Tespit Tutanağı (ÖDEK 4)*
  - c) *Makine Teslim Tutanağı*
  - ç) *İnşaat Teslim Tutanağı*
  - d) *Hayvan Varlığı Tespit Tutanağı (ÖDEK 6) (Koyun,Keçi ve Manda sabit yatırımları için)*

- *Tespit Tutanakları İl Proje Yürütme Birimi elemanlarınca iş bitimi sonunda yerinde yapılan tespitler sonucu tutulur. İl proje yürütme birimi elemanlarının gerek görmesi halinde ara ödemelerde de tutanak düzenlenir.*
- *Teslim Tutanakları ise yatırımcı ile yüklenici arasında düzenlenir.*
- *Vergi dairesinden alınacak olan vadesi geçmiş borcu olmadığına dair belge (Yatırımcıdan her ödemede ve teminatın iade edilmesi aşamasında istenecek.); 11 Eylül 2013 tarih ve 28762 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Tahsilat Genel Tebliği gereğince yatırımcılardan her bir ödeme talebini kapsayan dönemde ve teminatın iade edilmesi aşamasında vergi dairelerince verilecek vadesi geçmiş borcu olmadığına dair belgenin ibraz edilmesi gerekmektedir. Bu belgenin eksik olması halinde ödeme yapılmaz.*
- *Tahsil dairelerinin verdiği bilgiye istinaden kapsama giren alacak türlerinin toplam tutarının 5000 lirayı aşmaması halinde borcun bulunmadığı kabul edilerek gerekli ödemeler yapılabilecektir. 11 Eylül 2013 tarih ve 28762 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tahsilat Genel Tebliği ile yatırımcılardan istenecek Vadesi Geçmiş Borç olarak değerlendirilen Amme Alacaklarından mükellefiyet kaydı bulunmayanlar herhangi bir vergi dairesinden söz konusu vergilerden mükellefiyet kayıtlarının*

olmadığına ilişkin belgeyi almaları halinde vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge aranılmaksızın gerekli ödeme/işlem yapılacaktır.

- Borcu bulunan yatırımcılar borçlarını tahsil dairelerine ödedikten sonra Vergi Dairesinden borcu bulunmadığını gösterir belgeyi getirmeleri sonucunda İl Müdürlüğünce hakediş ödemesine ait bilgilerin Genel Müdürlüğün veri tabanındaki elektronik ödeme tablosuna girişi yapılacaktır.
- **Sosyal Sigortalar Kurumuna (SGK) Prim Borcu olmadığına dair belge;** 28.09.2008 tarih 27011 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan işverenlere verilen devlet yardımı, teşvik ve desteklerde SGK’dan alınacak borcu yoktur belgesinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslara dair Tebliğ kapsamında, yatırımcılardan her bir ödeme talebini kapsayan dönemde ve teminat iadesinde Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüklerinden alınacak prim borcu olmadığına dair veya kapsama giren borçlarının tecil ve taksitlendirildiği ya da yapılandırıldığı belgenin ibraz edilmesi gereklidir.
- Borcu bulunan yatırımcılar borçlarını Sosyal Güvenlik Kurumuna ödedikten sonra SGK’ dan alacakları borcu bulunmadığını gösterir belgeyi getirmeleri sonucunda İl Müdürlüğünce hakediş ödemesine ait bilgilerin Genel Müdürlüğün veri tabanındaki elektronik ödeme tablosuna girişi yapılacaktır.
- **İl Müdürlüğü tarafından düzenlenip Genel Müdürlüğe gönderilecek olan ödeme evrakları :**

Genel Müdürlüğümüzün veri tabanında girişi yapılan hakediş bilgilerinin yer aldığı elektronik ödeme tablosuna ait 2 (iki) adet veri tabanı çıktısı “Ödemeye Esas İcmal Listesi”; İl Proje Yürütme Birimi çalışanları, İl Müdür Yardımcısı veya İl Müdürü tarafından imzalandıktan sonra mühürlenerek 1 (bir) adedi üst yazı ekinde Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne gönderilir.

E. Proje hesapları :

Yatırımcı, projenin uygulanmasına ilişkin hesaplara ait kayıtları düzenli tutmak ve saklamakla yükümlüdür.

F. Hibe sözleşmesinde yapılacak değişiklikler :

- Hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra, projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya bir mücbir sebep söz konusu ise, hibe sözleşmesi uygulamanın herhangi bir safhasında değişikliğe uğrayabilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı askıya alınabilir.
- Proje uygulamasına ilişkin değişiklikler, hibe sözleşmesine yapılacak yazılı bir ekle belirtilir. Hibe sözleşmesi değişim isteğinin kabul edilebilmesi için, gerekçelerinin detaylı olarak açıklanması ve belgelerle desteklenmesi gerekir.

- Proje değişiklikleri satın alma işleminden önce yapılacaksa yatırımcı, değişiklik talebini il müdürlüğüne iletir. İl müdürlüğünce uygun görülürse, söz konusu değişiklikler onaylanır ve yatırımcıya bildirilir. Şayet söz konusu değişiklikler hibe sözleşmesinde bir değişikliğe neden oluyor ise ek bir metinle düzenleme yapılır. Hibe sözleşmesinde bir değişikliğe neden olmuyor ise proje değişikliği il müdürlüğünün onayı ile uygun görülür. İşlem sonucu yatırımcıya en fazla on iş günü içerisinde bildirilir ve ilerleme raporuna işlenir.

- Proje değişiklikleri satın alma işleminden yani ihale onayından sonra yapılacaksa yatırımcı, değişiklik talebini teknik elemanlarca düzenlenecek rapor ve destekleyici dokümanlarla birlikte il müdürlüğüne iletir. İl müdürlüğü bu talebi il proje yürütme birimi raporu ve yatırımcının sunmuş olduğu dokümanlarla birlikte Genel Müdürlüğe sunar. Genel Müdürlüğün değişikliği uygun görmesi halinde il müdürlüğünce uygulanır.

- Yatırım yeri değişikliği söz konusu olması halinde; yatırımcı bu talebini gerekçeleriyle birlikte il müdürlüğüne iletir. İl proje yürütme birimi tarafından değişiklik talebinin uygun görülmesi halinde talep il müdürlüğü tarafından Bakanlığa iletilir. Bakanlık, değerlendirme sonrası kesin kararını il müdürlüğüne bildirir.

*Yatırımın uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya bir mücbir sebep söz konusu ise, yatırımcını talep etmesi halinde yer değişikliği yapılabilir.

* Mücbir sebepten dolayı hibe sözleşmesinde yapılacak değişiklikler Genel Müdürlük onayı alınarak yapılır.

G. Bütçe içi değişiklikler:

- Hibe sözleşmesinde bütçe içi değişiklikler, hibeye esas proje tutarında bir artışa yol açmamak ve projenin temel amacını etkilememek şartıyla satın alma işleminden önce bir kez yapılabilir.

- Bütçe içi değişiklikler, makine, ekipman, malzeme ve inşaat işleri bütçe kısıtlarına aykırı olamaz.

- Hibeye esas proje tutarı içerisindeki makine, ekipman, malzeme ve inşaat işlerine ait bütçe kalemleri arasındaki değişiklikler, aktarım yapılacak bütçe kalemi tutarının en fazla % 20'si oranında değişiklik gerçekleştirilebilir.

Örneğin, hibe sözleşmesi kapsamında hibeye esas proje tutarı olarak inşaat işlerine ait olmak üzere 300.000 TL tutarında, mal alım işlerine ait olmak üzere 200.000 TL tutarında bir iş öngörülmüş ise, bütçe değişikliği kapsamında inşaat kaleminden mal alımlarına bir aktarım talep ediliyorsa bu tutar mal alım tutarı olan 200.000 TL'nin yüzde yirmi oranında yani 40.000 TL inşaat giderinden mal alım giderin aktarım yapılır. İnşaat işleri tutarı bu durumda 260.000 TL olacak, mal alımların da 40.000 TL tutarında artacak ve mal alım giderleri 240.000 TL olacaktır.

- Bu maddede belirtilen bütçe revizyonlarında, yatırımcı bütçe değişikliği talebini gerekçeleri ile birlikte il müdürlüğüne bildirir. İl müdürlüğü tarafından uygun görülen bütçe revizyonları takip eden ilk ödeme talebi ile birlikte proje toplam bütçesi tablosuna işlenir.

❖ Ayrıca İlerleme Raporuna da işlenir.

- Bütçe içi değişiklikler aynı katkıyı kapsamaz.

H. Uygulama sorumluluğu:

- Yatırımların proje amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinden, doğru olarak belgelendirilmesinden ve belgelerin muhafazasından yatırımcılar sorumludur.

- Yatırımcılarca gerçekleştirilecek projelerin amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinin izlenmesinden, uygulamaya yönelik olarak düzenlenecek tüm belgelerin kontrolünden, onaylanmasından ve birer suretinin muhafazasından il müdürlükleri sorumludur.

I. Proje ile sağlanan ekipmanların mülkiyeti:

- Proje sahibi, hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetini, yerini ve amacını proje yatırımının bitiminden itibaren beş yıl içinde değiştiremez.

- Hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman ve malzemelerin mülkiyetinin, yerinin ve amacının proje yatırımının bitiminden sonraki beş yıl içerisinde değiştirildiğinin il müdürlüğü tarafından tespiti halinde, ödenen hibe tutarı 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre hesaplanarak, gecikme zammı ile birlikte yatırımcıdan tahsil edilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Yaptırımlar

A. Denetim:

- Program kapsamında yapılan tüm işlemler Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında yapılan işlemlere ait talep edilen tüm bilgi ve belgeler kendilerine sunulur.

B. Yaptırımlar:

- Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanuni faizi ile birlikte geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.
- Destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.
- Yatırımcı, yatırımcının birinci derecede yakınları ve yatırımcıya ait şirketlerde çalışanlar, hibe desteğinden yararlanılacak kendi yatırımlarına ait makine, ekipman ve malzeme ile inşaat işleri için yüklenici olamazlar. Aynı zamanda satın almaya davet edilen yüklenici firmaların ortağı ya da hissedarı da olamazlar. Aksi halde hibe ödemesi yapılırsa dahi bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre yapılan hibe ödemesi geri alınır.

ONİKİNCİ BÖLÜM

A. Diğer desteklerden yararlanma:

-Başvuruya esas proje için, bu Tebliğ kapsamında verilecek destek dışında hiçbir kamu kurum ve kuruluşun desteklerinden, faiz niteliğindeki destekler hariç, yararlanılamaz.

B. Örnek uygulamalar

- Seçilen örnek illerdeki tarımsal üretime yönelik sabit yatırımlar hariç yeni yatırım tesislerinde, tesisin inşaatına başlanılmasından inşaatın sonlandırılmasına kadar geçen sürede, tesisin büyüklüğüne göre belirli sayıda konulacak kameralar ile tesislerin yapım ve izleme süresince takibi sağlanır. Bu görüntüleme işlemi zorunlu olup alınacak makine, ekipman ve malzeme yeni tesis başvuruları makine ekipman mal giderleri bütçe tablosunda gösterilir.
- Örnek iller Çankırı, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Sinop illeridir.
- *Kamera sistemi,*NVR cihazı,*IP kamera,*Hard disk,*Network kablosu,*GSM data hattı,*Saha tipi harici kabine,*Kesintisiz güç kaynağı,*Kamera direği, hibe kapsamında projelendirilir.

Cihaz/Ürün Adı	Ürün	Adet/m	Referans Üst Değer (TL)
4 Kanal IP kayıt cihazı (NVR)	Canlı izleme, ön izleme, kayıt, GPS, kayıt hızı, kayıt çözünürlüğü, Ethernet port vb. Ana işlemci, kayıt çözünürlüğü, kayıt hızı, kamera giriş, kanal, HDMI, USB, CMS, N Station mobil program, SDK, apple, android izleme, video çıkışı. diğer markalarla uyumlu olmalı	1	5000
IPKamera, motorize lensli	CAM- IPR206V IP FULL HD IR Bullet kamera gerçek zamanlı video aktarımı,	1	1500
Network kablosu, Kablo direkleri, Saha kutusu ve tüm işçilik.	Network kablosu İzoleli, CCTV2-20, Kablo direkleri sıcak daldırma galvanizli ve et kalınlığı 3 mm den aşağı olmayacak, sigorta ve müdahale kapağı olacak, Saha kutusu termostatl, çift cidarlı galvanizli, kamera montaj yeri olacak.	Adet/m	2500
Hard disk	Yeterli kapasitede	1	700
Modem	4,5 G	1	700
Güç kaynağı	1 KVADSP control, LCD ekran, akü şarj tasarımlı, düşük/yüksek gerilim korumalı	1	1000
Mobil data hattı	8 GB	aylık	80
	Montaj ve işçilik dahil olmalıdır.		

C. Programın uygulanmasına ilişkin yayınlar:

- Bu Tebliğ gereği, programın genel uygulama usul ve esaslarına açıklık getirmek, destek sağlamak amacıyla Genel Müdürlük tarafından çıkarılan uygulama rehberi, satın alma kitabı ve genelgeler www.tarim.gov.tr internet adresinde yayımlanır. Bu yayımlar bu Tebliğde belirtilen genel uygulama usul ve esaslarını belirler. Tebliğde ve bu yayımlarda yer almayan hususlarda ulusal mevzuat hükümleri ile Genel Müdürlüğün görüş ve talimatları geçerlidir.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

A. HİBE BAŞVURU FORMUNUN EKLERİNE AİT LİSTE

Hibe başvuru formu ekleri aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır. Hibe başvuru formu ekleri “Elektronik Ortamda Başvuru Kılavuzu”nda yer alan açıklamalar doğrultusunda eksiksiz olarak sisteme girişleri yapılacaktır.

A.Yatırım Projesi, Başvuru Sahibi ve Ortakları ile ilgili bilgi ve belgeler:

1. Yatırım Projesi
2. Başvuru Sahibi
3. Başvuru sahibinin projeye katılan ortakları

B.Proje bütçe tabloları :

- EK 1: Proje Bütçesi
  - EK 1.1: İnşaat İşleri Alım Giderleri
  - EK 1.2: Makine-Ekipman Alım Giderleri
  - EK 1.3: Ayni Katkı/Özkaynak Kullanım Giderleri
- EK 2: Gider Gereçekçeleri
- EK 3: Finansman Kaynakları
- EK 4: Tahmini İş Takvimi

C.Yatırım İşletme Planı Dosyası :

EK 5: Uygulama rehberinde formatı verilmiştir.

D.Hibe Sözleşmesi :

Uygulama rehberinde formatı verilmiştir.

E.Destekleyici Belgeler:

Başvuru aşamasında verilmesi gereken destekleyici belgeler tebliğde bulunan EK-I Başvuruların İdari Uygunluk kontrol Listesinde açıklanmıştır.

ÖNEMLİ:

Gerçek kişiler ile bilançosu olmayan yeni kurulmuş tüzel kişilerin mali durumunu gösterir açıklayıcı ve destekleyici bilgi ve belgeleri sunmaları puanlama yönünden “mali yapısı ve proje gerçekleştirilmesi kapasitesi” değerlendirilirken başvuru sahibi lehine dikkate alınacaktır.

II. HİBE SÖZLEŞMESİ AŞAMASINDA VERİLMESİ GEREKEN EK BELGELER

Aşağıdaki belgeler hibe sözleşmesi imzalanmadan önce il müdürlüğüne verilmelidir. Bu belgeleri vermeyen başvuru sahipleri ile hibe sözleşmesi imzalanmaz.

- a. Teminat mektubu veya nakit teminatın dekontu
- b. ÇED raporu veya muafiyet belgesi (Kapasite artırımı ve/veya teknoloji yenileme başvurularında yeni kapasiteye uygun olmalıdır.)
- c. Tatbikat projesi

- d. SGK ve Vergi borcu olmadığına dair belgeler
- e. Yatırım yerinin ipotekli, şerhli, icralı ve mahkemelik olmadığına dair tapu müdürlüğünden alınmış güncellenmiş belge
- f. Hibe başvurusuna esas yatırımın faaliyeti gereği bankalarca kullandırılmış kredi karşılığı yatırım yerine konulmuş ipotek var ise bankadan alınan güncellenmiş olumlu görüş yazısı
- g. Tüzel kişi başvurularında tüzel kişiliğe ait sermaye pay oranlarını gösteren en son yayımlanmış ticaret sicil gazetesi onaylı sureti.
- h. Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretecek tesis için ulusal şebekeye bağlantı ön izin belgesi
- i. Organik ürün amaçlı başvurular için örneği ekte verilen taahhütname (TAAHHÜTNAME-3)

III. HİBE SÖZLESMESİNDEN SONRA VERİLMESİ GEREKEN BELGELER

Yeni tesis başvuruları için yapı/inşaat ruhsatı en geç ilk inşaat ödeme talebiyle birlikte verilmelidir.

(II)

BAŞVURU FORMU

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında
Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ
(Tebliğ No: 2016/37)

EKONOMİK YATIRIMLAR HİBE BAŞVURU FORMU

Başvuru Sahibinin Adı/Unvanı	
Başvuru Sahibinin T.C. Kimlik veya Vergi No'su	
Projenin Adı	(Projenin faaliyet konusu ile uyumlu olacak)

Yatırımın Niteliği		
Yeni Tesis	Kapasite Artırımı ve/veya Teknoloji Yenileme	Kısmen Yapılmış Yatırımların Tamamlanması
[ ]	[ ]	[ ]

Proje Konusu								
BÜİ	HÜİ	SÜİ	ÇES	SHD	SER	YEÜ	HOG	TÜY
[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

Projenin Niteliği	
Avan	Tatbikat
[ ]	[ ]

Proje Toplam Tutarı	Hibeye Esas Proje Tutarı	Aynı Katkı Tutarı	Talep Edilen Hibe Desteği Tutarı
A = (B + C)	B	C	D = B * 0,50
.....TL (KDV hariç)	.....TL (KDV hariç)	.....TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)

Başvuru Sahibi veya Yetkilendirilen Kişinin	
Adı-Soyadı	
İmza	
Kaşe	

Proje No	İl Trafik Kodu	Yatırımın Niteliği	Sektörel Bazda Proje Konusu	Etap/Başvuru Sıra Numarası
	.....	.....	.....	.....

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında
Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ
(Tebliğ No: 2016/37)

KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI HİBE BAŞVURU FORMU

Başvuru Sahibinin Adı/Unvanı	
Başvuru Sahibinin T.C. Kimlik veya Vergi No'su	
Projenin Adı	(Projenin faaliyet konusu ile uyumlu olacak)

Yatırımın Niteliği	
Yeni Tesis	Kapasite Artırımı ve/veya Teknoloji Yenileme
[ ]	[ ]

KTY	ÇFG	ELS	BSY
[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

Projenin Niteliği	
Avan	Tatbikat
[ ]	[ ]

Proje Toplam Tutarı	Hibeye Esas Proje Tutarı	Aynı Katkı Tutarı	Talep Edilen Hibe Desteği Tutarı
A = (B + C)	B	C	D = B * 0,50
.....TL (KDV hariç)	.....TL (KDV hariç)	.....TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)

Başvuru Sahibi veya Yetkilendirilen Kişinin	
Adı-Soyadı	
İmza	
Kaşe	

Proje No	İl Trafik Kodu	Yatırımın Niteliği	Sektörel Bazda Proje Konusu	Etap/Başvuru Sıra Numarası
	.....	.....	.....	11....

YATIRIM ÖZETİ

Yatırım Projesinin Adı :

Projenin Konusu :

• Proje Toplam Yatırım Tutarı	:	-TL
-Sabit Yatırım	:	-TL
-İşletme Sermayesi Yatırımı	:	-TL
• Tam Kapasitede İşletme Geliri	:	-TL
• Tam Kapasitede İşletme Gideri	:	-TL
• Tam Kapasitede Brüt Nakit Akım	:	-TL
• İç Karlılık Oranı	:	
• Fayda/Masraf Oranı	:	
• Yatırımın Geri Dönüş Süresi	:	Yıl
• Yıllık Brüt Katma Değer	:	-TL
• Yıllık Net Katma Değer	:	-TL
• Başa Baş Noktası	:	%
• Yatırımın Başlama Tarihi	:	
• Yatırımın Tamamlanma Tarihi	:	
• Mevcut Tesis Kapasitesi	:	Ton/yıl
• Proje İle Sağlanacak Kapasite	:	Ton/yıl
• Proje Sonrası Oluşacak Kapasite	:	Ton/yıl
• Mevcut Tesisin İstihdam Sayısı	:	Kişi/yıl
• Proje İle Sağlanacak İstihdam Sayısı	:	Kişi/yıl
• Proje Sonrası İstihdam Sayısı	:	Kişi/yıl

Not: Yatırım özeti yatırım işletme planı bilgileri ile uyumlu olmalıdır.

A. Başvuru Formu

1 Yatırım Projesi

1.1 Yatırım Projesi Bilgileri

1.1.1 Projenin Adı:

1.1.1.a Proje Konusu:

1.1.2 Yatırım Yapılacağı Yer:

(Başvuru ekinde ibraz edilen tapu vb. belgelerde yer alan bilgilere göre doldurulacaktır. Yatırım yeri Organize Sanayi Bölgesi, Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ya da İhtisas Küçük Sanayi Sitesinde yer alıyorsa mutlaka belirtilecektir.)

İli :
İlçesi :
Beldesi :
Köyü :
Mevkii :
Pafta No :
Ada No :
Parsel No :

1.1.3 Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Programı Kırsal Kalkınma Destekleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırım tesisinin bütçe büyüklükleri ve talep edilen hibe desteği tutarı (*)

Proje Toplam Tutarı	Hibeye Esas Proje Tutarı (**)	Aynı Katkı Tutarı	Talep Edilen Hibe Desteği Tutarı	Hibeye Esas Proje Tutarının KKYDP'ndan Finanse Edilecek Yüzdesi
A = (B + C)	B	C	D = B * 0,50	E = D / B *100
..... TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)	% 50

(*) Bu özet tabloda belirtilecek bütçe tutarları mutlaka, başvuru formunun ilgili kısımları ile eki bütçe tablolarında belirtilen bütçe tutarları ile aynı olmalıdır.

(**) Hibeye esas proje tutarı;2016/37 nolu Tebliğin ilgili maddesinde belirtilen limitleri geçemez.

d.2.4 Özet

En fazla 10 satır olarak aşağıdaki konularda bilgi veriniz.

- Projenin amacı
- Hedef gruplar
- Ana faaliyetler

Teklif edilen projenin teklif çağrısında belirtilen temalardan hangisini ele aldığını açıkça belirtiniz.

d.2.4 Projenin Hedefleri

En fazla 1 (bir) sayfa olarak projenin hedeflerini anlatınız.

Bu bölümde gerekçeleri ile birlikte mevcut durum ve önerilen projenin mevcut durumu nasıl değiştireceği anlatılmalıdır.

1.1.6 Projenin Uygunluğu

En fazla 3 (üç) sayfa olarak şu bilgileri veriniz:

- Projenin, programın amaç ve önceliklerine uygunluğu
- Yörenin görülen ihtiyaç tespiti
- Proje sonuçlarından dolayı ve doğrudan faydalanması beklenen tarafların yaklaşık sayısını da içerecek hedef grupların tanımı

Hedef Gruplar:

- Hedef grupların seçilmelerinin sebepleri
- Projenin ve faaliyetlerin hedef gruplara uygunluğu

1.1.7 Faaliyetlerin Detaylı Tanımlamaları

En fazla 3 (üç) sayfa olarak sonuçlara ulaşılması için yapılacak her bir faaliyetin başlık ve detaylı tanımını içermeli; bu bağlamda faaliyetlerin detaylı tanımları, eylem planı ile karıştırılmamalıdır (Bkz. 1.1.9).

1.1.8 Metodoloji

Bu bölümde "1.1.5 Projenin Hedefleri" başlığı altında yer alan hangi sorunların bu proje çerçevesinde çözümlenmeye çalışılacağı, buna uygun olarak hangi uygulama yöntemlerinin izleneceği ve projenin başarıyla uygulanması için, varsa diğer ortakların, katılımının ne olacağı belirtilecektir.

En fazla 2 (iki) sayfa olarak aşağıdaki hususların detaylı tanımını veriniz.

- Uygulama metotları
- Önerilen metodolojinin gerekçeleri
- Proje ortaklarının veya ilgili kurumların projedeki faaliyetlerinin ve katılımının seviyesi
- Her ortağın rolünün gerekçesi (eğer rolü mevcut ise)
- Proje uygulaması için teklif edilen ekibin hangi pozisyonlardan oluşacağı ve görev tanımları (tek tek ekip üyelerinin isimlerinin bu bölümde yer alması gerekli değildir)

1.1.9 Süre ve Eylem Planı

Projenin bitiş tarihi **1/12/2015** dir. (Bu tarih kesinlikle değiştirilmeyecektir, planlamalar bu tarihe göre yapılacaktır.)

Gösterge mahiyetindeki eylem planı gerçek tarihleri vermemelidir fakat "1. Ay", "2. Ay", v.s. tarzında başlamalıdır. Başvuranlara eylem planlarının zamanlamasında bir miktar ek zaman bırakmaları önerilmektedir. Eylem planı faaliyetlerin detaylı açıklamalarını değil; sadece başlıklarını içermelidir (lütfen bu başlıkların 1.1.7. Bölümü'ndekilerle aynı olduğundan emin olunuz).

Eylem planı her bir faaliyetin hazırlama ve uygulamasını genel bir biçimde gösterecek kadar detaylı olmalıdır. Faaliyet öngörülme aylar da eylem planında ve proje süresi içinde yer almalıdır ve eylem planı aşağıdaki format kullanılarak hazırlanmalıdır.

Yıl																	Uygulayan Kurum
Faaliyetler	Aylar (*)																Uygulayan Kurum
	1(**)	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Faaliyet 1 hazırlık																	Proje Sahibi (örnek)

Faaliyet 1 uygulama																			
Faaliyet 2 hazırlık																			Ortak 1 (örnek)
Faaliyet 2 uygulama																			
Faaliyet 3																			

(*)Yatırım projeleri ilgili tebliğ ve bu rehberde belirtilen yatırım süresi içerisinde tamamlanmak zorundadır.

(**)Projenin başlangıç tarihi hibe sözleşmesinin imzalandığı tarihtir.

d.2 Beklenen Sonuçlar

1.2.1 Hedef Grupların Üzerinde Beklenen Etki

En fazla 1 (bir) sayfa olarak projenin;

- Hedef grupların mevcut durumunu ve
- Uygulama ile hedef grupların ve varsa ortakların teknik ve yönetim kapasitelerini nasıl iyileştireceğini belirtiniz.

1.2.2. Çarpan Etki

En fazla 1 sayfa olarak proje bitiminde sonuçların yansımaları ve de genişleme ihtimalleri var mı? Açıklayınız.

Örneğin, jeotermal kaynaklar kullanılarak ısıtılan sera yapımı çiftçinin eline geçen geliri artırmış ve proje bitiminde komşu seralardan en az iki tanesi jeotermal enerji ile ısıtmaya karar verecektir.

Bir proje yapılırken dışsal (ekonomik, sosyal, kültürel, çevresel v.b.) faktörlerle etkisini artırıyor mu?

Örneğin; katı yakıt kullanılarak ısıtılan bir sera, jeotermal enerji ile ısıtmaya başlandığında ısıtma maliyeti düşer, bu beklenen etkidir. Bu yatırımın çarpan etkisi ise bu yatırımla hava kirliliği azalır.

1.2.3. Sürdürülebilirlik

En fazla 1 (bir) sayfa olarak aşağıdaki 3 (üç) başlık doğrultusunda kısa ve uzun vadeli etkilerini açıklayınız.

- Mali sürdürülebilirlik (Faaliyetler hibe sona erdikten sonra nasıl finanse edilecektir?)
- Kurumsal sürdürülebilirlik (Şu anki projenin bitiminden sonra, faaliyetlerin devamlılığını sağlayan yapılar yerlerinde olacaklar mı? Proje sonuçlarının yerel sahipliği olacak mı?)
- Politika düzeyinde sürdürülebilirlik (varsa) (Projenin nasıl yapısal etkileri olacaktır?)

Örneğin: yasalarda, mevzuatta gelişme sağlayacak mı?)

- Yatırımın rekabet gücü

Yatırımın hedef pazardaki şansı ne düzeydedir? Girdi ve istihdam açısından dezavantajlı bir konuma sahip midir? Pazara erişim, ürün kalitesi ve fiyat açısından avantajlı bir konuma sahip midir?

d.2 Projenin Bütçesi

Ek 1 Proje Bütçesi Tablosu ve eki detay tabloları projenin toplam süresi (yatırım süresi) için doldurunuz.

Bütçe tabloları ana tablo EK 1. Ve üç adet detay tablodan oluşmaktadır.

EK 1: Proje Bütçesi

EK 1.1: İnşaat İşleri Alım Giderleri

EK 1.2: Makine ve Ekipman Alım Giderleri

EK 1.3: Ayni Katkı

EK 2: Gider Gerekçeleri

EK 3: Finansman Kaynakları

EK 4: Tahmini İş Takvimi

Detay tablolara ilişkin bir iş düşünülmediği durumda o tablonun doldurulmasına gerek bulunmamaktadır.

EK 1 proje bütçe tablosunda iş kategorileri bazında toplam tutarlar belirtilirken, Ek 1.1,..., 1.3 detay tablolarında ise iş kategorilerine ait detaylar belirtilecektir. Aynı iş kategorisine ait tutarlar mutlaka her iki tabloda da uyumlu olmalıdır.

Ek 1.3 ayni katkı tablosunda mutlaka yatırımcı tarafından yüzde yüz oranında finanse edilecek işler, yatırım tesisinin tamamlanması durumunda iş olarak izleneceğinden mutlaka iş kalemleri bazında ve ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

Ayrıca, EK 2: Gider Gerekçeleri'ni ekleyiniz. Ek 2 Gider Gerekçeleri'nde Ek 1.1. ve 1.3 tablolarında belirtilen işlere ait tüm giderler ayrıntılı olarak belirtilerek gider gerekçeleri açıklanacaktır.

1.4 Finansman Kaynakları

Finansman kaynakları hakkında bilgi vermek için Ek 3 Kaynaklar Tablosunu doldurunuz.

Not: Bu tablo bilgileri, hibe başvuru formu ilgili bölümleri ile ek bütçe tablolarına uyumlu olarak verilmelidir.

Finansman kaynakları tablosunda da, yatırım tesisi proje giderleri içerisinde hibeye esas proje tutarı mutlaka ilgili tebliğ ve bu rehberde belirtilmiş olan limit değerlerini aşmamalıdır. Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Programı kapsamında ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım tesislerine verilen hibe desteği tutarı, hibeye esas tutarın yüzde ellisi oranındadır.

d Başvuru Sahibi

2.1 Kimlik Bilgileri

Başvuru Sahibinin Adı, Soyadı ve Unvanı	
Hukuki Statüsü	
Vergi Dairesi ve Vergi Sicil Numarası	
Resmi Adresi	
Posta Adresi	
İrtibata Geçilecek Kişi	
Telefon Numarası	

Faks Numarası	
E-Mail Adresi	
İnternet Adresi	

Başvuru Sahibi Hakkında Genel Bilgi

En fazla 1 (bir) sayfa olacak şekilde yazınız

2.2.1 Kurumunuz Ne Zaman Kuruldu ve Faaliyetlere Ne Zaman Başladınız?

En fazla 1 (bir) sayfa olacak şekilde yazınız

2.2.2 Şu Anki Ana Faaliyetleriniz Nelerdir?

En fazla 1 (bir) sayfa olacak şekilde yazınız

2.2.3 Yönetim Kurulu / Komitesinin Listesi (eğer varsa)

Adı ve Soyadı	Meslek	Cinsiyet	Pozisyon	Kurul/Komite İçerisindeki Yıl

2.2.4 Proje Uygulama ve Yönetme Kapasitesi

2.2.4.1 Benzer Projelerde Deneyim

En fazla 2 (iki) sayfa olarak bu programın kapsadığı alanlarda son beş yılda yönettiğiniz projeleri, her biri için mali kaynağını belirtmeye de özen göstererek liste halinde sıralayınız.

- Faaliyetin amacı ve yeri
- Faaliyetin sonuçları
- Kuruluşunuzun faaliyetteki rolü ve katılım seviyesi
- Faaliyetin maliyeti
- Faaliyetin finansal destekleyicileri (isim, adres, telefon ve katkıda buldukları miktar belirtilecektir)

Bu bilgiler aynı sektörde hibenin talep edildiği projenin büyüklüğüne benzer bir ölçekteki faaliyetleri yönetme alanında yeterli düzeyde deneyiminizin bulunup bulunmadığının değerlendirilmesinde kullanılacaktır.

2.2.5 Kaynaklar

En fazla 2 (iki) sayfa olarak proje sahibinin ve (varsa) projeye katılan ortaklarınızın erişimi dahilindeki çeşitli kaynakları, özellikle aşağıdaki unsurları dikkate alarak belirtiniz:

- Son 2 (iki) yıldır kurumunuzun ve proje ortaklarının (varsa) yıllık geliri ve bu yıllık tahmini geliri
- Çalışma yerleri de dahil olmak üzere unvanlarına göre tam zamanlı ve yarı zamanlı kadrolar (örneğin, proje müdürlerinin, muhasebecilerin sayısı)
- Donanım ve bürolar
- Diğer ilgili kaynaklar (örneğin, uygulamaya katkıda bulunabilecek gönüllüler, ilişkili kuruluşlar, vb)

Bu bilgiler aynı sektörde hibenin talep edildiği projenin büyüklüğüne benzer bir ölçekteki faaliyetleri yönetmek için yeterli kaynağa sahip olup olmadığının değerlendirilmesinde kullanılacaktır.

2.2.6 Fon Kaynaklarına Başvurular ve Fon Kullanımı

Başvurular

Bölgesel Kalkınma Ajansları (Kalkınma Bakanlığı) ve/veya Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu

Yıl	Proje Adı ve Referans Numarası	Kaynak Sağlanan Kuruluş	Tutar (TL)	Hibe / Kredi	Projenin Aşaması
2010					
2011					
2012					
2013					
2014					
2015					

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı ve/veya Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı (Makine ve Ekipman Alımları da Dahil)

Yıl	Proje Adı ve Referans Numarası	Program Adı	Tutar (TL)	Hibe / Kredi	Projenin Aşaması
2005					
2006					
2007					
2008					
2009					
2010					

2011					
2012					
2013					
2014					
2015					

Fon Kullanımı

Bölgesel Kalkınma Ajansları (K B) ve/veya Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu

Yıl	Proje Adı ve Referans Numarası	Kaynak Sağlanan Kuruluş	Tutar (TL)	Hibe / Kredi	Projenin Aşaması
2010					
2011					
2012					
2013					
2014					
2015					

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı ve/veya Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı (Makine ve Ekipman Alımları da Dahil)

Yıl	Proje Adı ve Referans Numarası	Program Adı	Tutar (TL)	Hibe / Kredi	Projenin Aşaması
2005					
2006					
2007					
2008					
2009					
2010					
2011					
2012					
2013					
2014					
2015					

Not: Bu Bölümde Eksik Bildirim Başvurunuzun Elenmesine Yol Açabilir!

3 Başvuru Sahibinin Projeye Katılan Ortakları

3.1 Ortaklık Bilgi Formu

Bu bölümü, Uygulama Rehberinde uygunluk kriterleri belirtilen ve tanımlanan her bir ortak için doldurunuz. Daha fazla ortak için giriş yapmak gerekirse bu tablodan istediğiniz sayıda kopya alabilirsiniz.

Önemli Uyarı;

Proje Başvurusu esnasında iki ayrı tüzel kişilik beraber bir başvuru yapmaları durumunda bu formu doldurunuz. Tek tüzel kişilik veya şahısın başvuru sahibi olması durumunda bu formu doldurmayınız!

Ortak* Bilgileri	1. Ortak	2. Ortak
Unvanı		
Uyruğu		
Hukuki Statüsü		
Resmi Adresi		
İrtibata Geçilecek Kişi (Yetkilendirilen kişi)		
Telefon Numarası		
Faks Numarası		
E-Mail Adresi		
Çalışan Sayısı		
Proje İle İlgili Diğer Donanım ve Varlıkları		
Teklif Edilen Projenin Uygulanmasında Oynanacak Rol İtibarı İle Benzer Proje Deneyimi		
Ortaklık Tüzel Kişiliğindeki Payı (%)		
Önerilen Projenin Hazırlanmasındaki Rolü ve Katkısı		
Önerilen Projenin Uygulanmasındaki Rolü ve Katkısı		
Önerilen Projenin Bütçesindeki Rolü ve Katkısı		
İmza ve Tarih**		

3.2 Ortaklık Beyanı

* Ortak, uygulama rehberinde ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım konularına başvurabilecekleri belirtilen tüzel kişilerin (kollektif,limited,anonim şirket) birbirleri ile yapmış oldukları yasal ortaklıkları ifade etmektedir. Şirketi oluşturan üyeleri ifade etmemektedir

** Bu form, ana başvuru sahibi ve her ortak tarafından imzalanmış ve tarih atılmış, bir sonraki sayfadaki modelle uyumlu bir ortaklık beyanı ile birlikte verilmelidir.

Ortaklık; kollektif, limited, anonim şirketler arasında projenin sorumluluğunu paylaşmayı içeren ilişkidir. Projenin düzgün bir şekilde yürütülmesi için her ortağın (anlaşmayı imzalayan lider başvuru sahibi dahil olmak üzere) aşağıda verilmiş olan ortaklık prensiplerini kabul ettiğini beyan etmesi gerekmektedir.

Önemli Uyarı; Proje Başvurusu esnasında iki ayrı tüzel kişilik beraber bir başvuru yapmaları durumunda bu beyanı doldurunuz. Tek tüzel kişilik veya şahısın başvuru sahibi olması durumunda bu beyanı doldurmayınız!

Ortaklık Prensipleri:

- Ortaklar, başvuru Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na (GTHB) sunulmadan önce başvuru formunu okumuş ve projedeki rollerini anlamış ve kabul etmişlerdir.
- Ortaklar, standart hibe anlaşmasını okumuş ve hibe verildiği takdirde her birinin yükümlülüklerinin ne olacağını anlamış ve kabul etmişlerdir.
- Ortaklar, GTHB ile anlaşmayı imzalaması ve kendilerini projenin uygulanması kapsamında GTHB ile ilişkilerde temsil etmesi için başvuru sahibini yetkilendirmişlerdir.
- Başvuru sahibi, ortakları ile düzenli olarak görüşmeyi ve projenin gelişiminden onları tam olarak bilgilendirmeyi kabul etmiştir.
- Bütün ortaklar, GTHB'ye sunulan raporların açıklayıcı ve finansal kopyalarından alacaklardır.
- Proje üzerinde yapılacak önemli değişikliklere ilişkin teklifler (örneğin: faaliyetler, ortaklar, vs.) GTHB'ye gönderilmeden önce ortaklar tarafından üzerinde anlaşmaya varılacaktır. Bu tarz bir anlaşmaya varılmadığı durumlarda değişiklikler GTHB'ye onay için iletilirken durum belirtilecektir.
- Proje bitiminden önce, ortaklar KKYDP hibesiyle proje için alınmış donanımın, araçların ve malzemelerin ortaklar arasında adil paylaşımı hususunda anlaşmışlardır. Mülkiyet haklarının transferlerinin kopyalarını nihai rapora eklemeyi kabul etmişlerdir.

Ortaklık Beyanı(*)

GTHB'ye sunulan teklifin içeriğini okuduk ve onayladık. Ortaklık prensiplerine uygun davranmayı kabul, beyan ve taahhüt ediyorum.

Bilgiler	Başvuru Sahibi	1. Ortak	2. Ortak
Yetkilendirilen Kişinin Adı / Soyadı			
Unvanı			
Pozisyon			
İmza			
Tarih ve Yer			

(*) Başvuru sahibi ve her bir ortak tarafından imzalanacak ve sunulacaktır

B. PROJE BÜTÇE TABLOLARI

Ekonomik yatırım başvurularında kullanılacak proje bütçe tabloları formatları ekte verilmiştir.

EK 1: Proje Bütçesi

EK 1.1: İnşaat İşleri Alım Giderleri

EK 1.2: Makine ve Ekipman Alım Giderleri

EK 1.3: Ayni Katkı

EK 2: Gider Gerekçeleri

EK 3: Finansman Kaynakları

EK 4: Tahmini İş Takvimi

EK 1: Proje Bütçesi

EK 1 PROJE BÜTÇESİ ⁽¹⁾																	TL	
SIRA NO	GİDER KALEMLERİ	Giderler Toplamı	PROJE MALİYETİNİN AYLARA DAĞILIMI															
			YATIRIM SÜRESİ (Aylık)															
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
HİBEYE ESAS PROJE GİDERLERİ																		
A	PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ ⁽²⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ ⁽³⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	HİBEYE ESAS PROJE TUTARI (A+B) ⁽⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
AYNI GİDERLER																		
<i>a</i>	İnşaat İşleri Alım Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>b</i>	Makine ve Ekipman Alım Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	AYNI KATKILAR TOPLAMI (a+b) ⁽⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	PROJE TOPLAM TUTARI (C+D)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
¹ Proje bütçesi, yatırım için geçerli giderlerin tümünü içermelidir.																		
² İnşaat işleri alım giderleri toplam ve aylık dağılımı, işlerin ayrıntılı belirtildiği EK 1.1 İnşaat İşleri Alım Giderleri tablosu toplam satırından alınacaktır.																		
³ Mal alım giderleri toplam ve aylık dağılımı, işlerin ayrıntılı belirtildiği EK 1.2 Mal Alım Giderleri tablosu toplam satırından alınacaktır.																		
⁴ 2016/37 nolu Tebliğin ilgili maddesinde belirtilen limitleri geçemez.																		
⁵ Yatırımcının tamamını kendi özkaynaklarını kullanarak gerçekleştirecekleri alım giderleri toplamı ve aylık dağılımı, işlerin ayrıntılı belirtildiği EK 1.3 Aynı Katkı tablosu toplam satırından alınacaktır.																		

EK 1.1 İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ

TL

SIRA NO	GİDER KALEMLERİ ⁽¹⁾	Planlanan Tarihler ⁽²⁾		Giderler Toplamı	PROJE MALİYETİNİN AYLARA DAĞILIMI																
		Başlama	Bitirme		YATIRIM SÜRESİ (Aylık)																
					1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	
1				0																	
2				0																	
3				0																	
4				0																	
5				0																	
İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ TOPLAMI ⁽³⁾				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ İnşaat ile ilgili işlerin yüklenicilerle yapılması planlanan sözleşmeler bazında alt gruplar şeklinde detaylı olarak belirtecektir.
(Örneğin: ana bina inşaatı, elektrik tesisatı, ısıtma sistemi gibi ayrı sözleşmeler kapsamında alınması planlanıyorsa)

² İşin yaklaşık başlama ve bitirme tarihi ay olarak belirtilecektir

³ Ek 1. Proje Bütçesi Tablosu, inşaat işleri alım giderleri satırına aktarılacaktır. Her iki tablodaki toplam değerlerin ve aylara dağılımlarının aynı olması gerekir.

EK 1.2 MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ

TL

SIRA NO	GİDER KALEMLERİ ⁽¹⁾	Planlanan Tarihler ⁽²⁾		Giderler Toplamı	PROJE MALİYETİNİN AYLARA DAĞILIMI															
		Başlama	Bitirme		YATIRIM SÜRESİ (Aylık)															
					1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1				0																
2				0																
3				0																
4				0																
5				0																
MAKİNE ve EKİPMAN ALIM GİDERLERİ TOPLAMI ⁽³⁾				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ Makine,ekipman ve malzeme alımları için planlanan sözleşmeler bazında alt gruplar şeklinde detaylı olarak belirtilecektir.
(Örneğin:ana bina inşaatı, elektrik tesisatı, ısıtma sistemi gibi ayrı sözleşmeler kapsamında alınması planlanıyorsa)

² İşin yaklaşık başlama ve bitirme tarihi ay olarak belirtilecektir

³ Ek 1. Proje Bütçesi Tablosu, makine ve ekipman alım giderleri satırına aktarılacaktır. Her iki tablodaki toplam değerlerin ve aylara dağılımlarının aynı olması gerekir.

EK 1.3 AYNİ KATKI ⁽¹⁾

TL

SIRA NO	GİDER KALEMLERİ ⁽²⁾	Planlanan Tarihler ⁽³⁾		Giderler Toplamı	PROJE MALİYETİNİN AYLARA DAĞILIMI															
		Başlama	Bitirme		YATIRIM SÜRESİ (Aylık)															
					1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1	İnşaat İşleri Alım Giderleri			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Makine ve Ekipman Alım Giderleri			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	AYNİ KATKI TOPLAMI ⁽⁴⁾			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

¹ Her bütçe kalemi için lütfen aynı katkı yapılması düşünülüyorsa kısa bir şekilde açıklayınız.(en fazla 5 satır) ve proje faaliyetleri ile ilgisini açıklayınız.

Hibe sözleşmesi edinilmiş arazi, bina ve mal gibi aynı katkılarda bu açıklamalar belirtilecektir. Açıklamalar için Ek 2 gider gerekçelerinde ayrı bir sayfa kullanılacaktır.

² Hibeye esas proje giderleri toplamı dışında, yatırımcıların tamamını kendi kaynaklarını kullanarak gerçekleştirilecekleri lalim işlerini ayrıntılı olarak belirtilecektir.

³ İşin yaklaşık başlama ve bitirme tarihi ay olarak belirtilecektir. Öneğin EYLÜL 2017 gibi

⁴ Ek 1. Proje Bütçesi Tablosu, aynı katkı satırına aktarılacaktır. Her iki tablodaki toplam değerlerin ve aylara dağılımlarının aynı olması gerekir.

EK 2 GİDER GEREKÇELERİ

Her bütçe kalemi için lütfen maliyetlerin kısa bir gerekçesini gösteriniz (en fazla 5 satır) ve harcamaların proje faaliyetleri ile ilgisini açıklayınız.

I HİBEYE ESAS PROJE TUTARI KAPSAMINDAKİ GİDERLER

A-İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ

(sözleşmeler bazında alt gruplar belirtilecektir)

B-MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ

(sözleşmeler bazında alt gruplar belirtilecektir)

II. AYNİ KATKI KAPSAMINDAKİ GİDERLER

A-İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ

(alt gruplar şeklinde belirtilecektir)

B-MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ

(alt gruplar şeklinde belirtilecektir)

EK 3 FİNANSMAN KAYNAKLARI**(TL)**

SIRA NO	GİDER KALEMLERİ	Kaynaklar Toplamı	Hibe Desteği Tutarı	Hibe Desteği Oranı (%) (*)	Proje Sahibi Katılım Payı Tutarı	Katılım Payı Oranı (%)
		III (I+II)	I	I/III*100	II	II/III*100
HİBEYE ESAS PROJE GİDERLERİ						
A	PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ	0	0	50	0	50
B	PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ	0	0	50	0	50
C	HİBEYE ESAS PROJE TUTARI (A+B) ⁽¹⁾	0	0	50	0	50
AYNI KATKI GİDERLERİ						
a	PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ	0	0	100	0	100
b	PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ	0	0	100	0	100
D	AYNI KATKI GİDERLERİ TOPLAMI (a+b)	0	0	100	0	100
E	PROJE TOPLAM TUTARI (C+D)	0	0		0	

(*) Hibe esas proje tutarı kapsamındaki işlerle ilgili olarak hibe desteği oranı yüzde ellidir.

KONULAR	İŞ PLANI ⁽¹⁾															
	AYLAR															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
HİBEYE ESAS PROJE GİDERLERİ																
PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ																
PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ																
AYNI KATKI GİDERLERİ																
PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ																
PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ																

¹ Hibe sözleşmesinin akdedilmesinden sonraki süreci sözleşmeler bazında, 1.ay, 2.ay .....vb ve ihale dokümanı hazırlığı, ihale, sözleşme yapılması, uygulama gibi alt grupları şeklinde gösteriniz.

(III)

YATIRIM İŞLETME PLANI

EK 5

**KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ
DESTEKLENMESİ PROGRAMI
Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi
Ekonomik Yatırımlar / Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları**

YATIRIM İŞLETME PLANI DOSYASI

İÇİNDEKİLER

A- PROJE ALANININ TANIMI VE ANALİZİ	1
1. Coğrafi ve İklim Durumu.....	1
2. Nüfus ve İstihdam.....	1
3. Ekonomik ve Sosyal Bünye	1
4. Proje Alanını Ekonomik Yapısı	1
5. Proje Alanının Tanımı	1
B- PROJENİN AYRINTILI TANIMI	1
1. Projenin Özelliği ve Amacı.....	1
2. Yer, Üretim Usulü ve Büyüklük Seçimi.....	1
2.1. Yer Seçimi.....	1
2.2. Üretim Metodu Seçimi.....	1
2.3. Büyüklük Seçimi.....	1
3. Yatırım İşletme Planı Özeti	1
C- YATIRIMCI BİLGİLERİ	2
1. Yatırımcı Kişisel Bilgileri.....	2
2. Mevcut Durum	2
2.1. Yatırımcının Ticari Durumu ve Mevcut Faaliyetleri.....	2
2.2. Sermayesi Nedir? (Tescilli Sermaye, Ödenmiş Sermaye).....	2
2.3. Yönetim Yapısı (Yönetim Kurulu, İdari Yöneticiler & Şirket Müdürleri Vb.).....	2
2.4. Mevcut Organizasyon Yapısı, Tüm Çalışanların Sayısı ve Pozisyonları	2
D- TEKNİK İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	3
1. Yatırımın Hukuki Yapısı	3
2. Yatırım Yeri Özellikleri.....	3
3. Yatırım Kapasitesi ve Ürün Grupları.....	3
4. Üretim İçin Gerekli Makine ve Ekipmanlar.....	3
5. Ürünlerinizi Hedef Kitleye Ulaştırmada Metotlar.....	3
6. Yatırım İçin Gerekli İş gücü	4
7. Yatırımın Kurulması İçin Alınması Gereken İzinler ve Ruhsatlar	4
8. Yatırımcının Uygulayacağı Pazarlama Planı.....	4
8.1. Ürünlerinizi Hedef Kitleye Tanıtma Metotları.....	4
8.2. Yapılacak Yatırım İçin Yapacağınız Pazarlama Çalışmalarının Aktivite Planı	4
8.3. Satış Ve Pazarlama Çalışmalarında Temel Hedefler.....	4
8.4. Rekabete Yönelik Önlemler.....	4

9. Üretim Planı.....	5
D- İŞLETME GELİR VE GİDERLERİ.....	5
1. Yıllık İşletme Giderleri	5
1.1 Hammadde Gideri:	5
1.2. Yardımcı Madde ve Malzeme Giderleri:	5
1.3. Elektrik, Su, Yakıt Giderleri:	6
1.4. Bakım-Onarım Giderleri:.....	6
1.5. Teknoloji Ödemeleri (Lisans ve patent) Giderleri:.....	6
1.6. İşçilik ve Personel Giderleri:.....	6
1.7. Kira Giderleri:	6
1.8. Genel Yönetim Giderleri:	6
1.9. Satış ve Pazarlama Giderleri:	6
1.10 Amortisman Giderleri:	7
1.11. Faiz (İşletme Dönemi) Giderleri:.....	7
1.12. Yıllık İşletme Giderleri Toplamı	8
2. Yıllık İşletme Gelirleri.....	9
2.1. Satış Gelirleri.....	9
2.2. Diğer Gelirler.....	9
E. SABİT YATIRIM TUTARI.....	10
1. Arazi Bedeli.....	10
2. Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri	10
3. Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri	10
4. Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.)	10
5. İnşaat Giderleri.....	10
6. Makine-Donanım Giderleri.....	10
6.1. Ana Fabrika Makine ve Donatımı:.....	10
6.2. Yardımcı İşletmeler Makine ve Donatım:	10
7. Demirbaş Alım Giderleri.....	10
8. Taşıma ve Sigorta giderleri	10
9. İthalat ve Gümrükleme Giderleri.....	10
10. Montaj Giderleri	10
11. Taşıt Araçları.....	11
12. Genel Giderler	11
13. İşletmeye Alma Giderleri.....	11
14. Beklenmeyen Giderler	11

15. Yatırım Dönemi Faizleri.....	11
16. Sabit Yatırım Giderler Tablosu.....	11
17. İşletme Sermayesi İhtiyacı	12
18. Toplam Yatırım Tutarı	12
19. Yapılacak Yatırımın Kurulması ve İşletmeye Alınması İçin Gerekli Toplam Yatırım İhtiyacı, Potansiyel Finansal Kaynaklar.....	12
Gelir Gider Tablosu (TL).....	13
Tahmini Nakit Akış Tablosu (TL)	14
Yatırımın Yapılması Dönemi Finansman Tablosu	15
F. DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	16
1.Net Bugünkü Değer.....	16
$NBD = G - Y = \sum At/(1+r)^t + H/(1+r)^n - Y \geq 0$	16
2. Karlılık İndeksi (Fayda/Masraf Oranı):.....	16
Gt, t döneminde projenin sağlayacağı nakit girişi	16
3.Mali İçkarlılık Oranı.....	16
Eğer;.....	16
4. Ekonomik Ömür	17
5. Yatırım Karlılığı.....	17
6. Yatırımın Geri Dönüş Süresi.....	17
7. İstihdam Katkısı.....	17
8. Katma Değer Katkısı.....	17
9. Başabaş Noktası.....	17
10. Brüt Kar	18
11. Net Kar	18
12. Sosyal Katma Değer Katkısı.....	18
13. Fiziki Değerler	18
14. Geri Ödeme Süresi.....	19
15. Sağlanan İstidam.....	19
G. YATIRIM SÜRECİ FAALİYET PROGRAMI.....	20

A- PROJE ALANININ TANIMI VE ANALİZİ

Proje alanının fiziksel, teknik, ekonomik ve kurumsal karakteristikleri analizi

1. Coğrafi ve İklim Durumu

2. Nüfus ve İstihdam

Şehir ve köy nüfusu, yoğunluk, işgücü durumu, tarımın payı vb.

3. Ekonomik ve Sosyal Bünye

Proje alanının durumu, büyük şehir merkezlerine uzaklığı, tarımsal gelişme, bölge halkının durumu, teknolojinin kabul ederliği, çevreye etkisi vb.

4. Proje Alanını Ekonomik Yapısı

Milli gelir ve tarımsal gelirin dağılışı, diğer alanlar ile ticari bağı ve dış ticaret ile ilişkileri vb.

5. Proje Alanının Tanımı

Tarımsal durumu, işletme büyüklükleri, tarımsal girdi durumları, kredi temin imkanları, pazarlama durumu, tarımsal ürünlerin işlenmesi, tarım hizmetleri analizi vb.

B- PROJENİN AYRINTILI TANIMI

Birinci kısımda anlatılan bilgilerden hareketle proje tanıtılmalıdır.

1. Projenin Özelliği ve Amacı

Kısa ve uzun vadede amaçlarının ne olduğu

2. Yer, Üretim Usulü ve Büyüklük Seçimi

2.1. Yer Seçimi

Temel girdilerin mevcut olması, Pazar uzaklığı, girdi ve çıktılar için ulaştırma giderleri, Pazar ve ulaşım imkânları, bölge iklimi ve tarımsal ürünler yönünden.

2.2. Üretim Metodu Seçimi

2.3. Büyüklük Seçimi

Talep hacmi, Pazar durumu, yeterli fon kaynakları, proje yönetimi, projenin realizasyonu, projenin zamanında ve belirtilen masraflar dâhilinde tamamlanması

3. Yatırım İşletme Planı Özeti

Yatırım fikrinin kısaca tarifi ediniz.

Yatırım konusunu seçme nedenlerini sıralayınız.

C- YATIRIMCI BİLGİLERİ

1. Yatırımcı Kişisel Bilgileri

Adı, Soyadı	
Adresi	
Telefon	
Faks	
E-mail	
TC Kimlik No *	
Vergi No **	

* Bireysel başvurular için doldurulacaktır.

** Tüzel Kişi başvuruları için doldurulacaktır.

2. Mevcut Durum

2.1. Yatırımcının Ticari Durumu ve Mevcut Faaliyetleri

2.2. Sermayesi Nedir? (Tescilli Sermaye, Ödenmiş Sermaye)

Finans Kaynakları ve Fonların Kullanılışı

Fon Kaynakları	Tesis		İşletme	
	İç	Dış	İç	Dış

1- Öz Sermaye

2- Devlet Katkısı

3-Kredi

4- Ürün Satışı

Toplam Kaynak

2.3. Yönetim Yapısı (Yönetim Kurulu, İdari Yöneticiler & Şirket Müdürleri Vb.)

Tesis ve işletme safhasında kaynakların planlanması

2.4. Mevcut Organizasyon Yapısı, Tüm Çalışanların Sayısı ve Pozisyonları

Vasıflı, tecrübeli ve etkili teknik ve idari personel varlığı-

Tüm Çalışanlar ve Pozisyonları			
No	Pozisyonu	Görev ve Sorumluluğu	Çalışma-Deneyim Süresi

D- TEKNİK İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. Yatırımın Hukuki Yapısı

Yatırımın sahip olacağı yasal statü nedir?

Yatırımın kuruluşunda ortaklık yapısı ve özellikleri?

2. Yatırım Yeri Özellikleri

Yatırım yerinin seçilme nedenleri ile ekonomik ve fiziksel altyapı özellikleri nedir? (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)

Yatırım yerinin sosyal altyapı özellikleri nedir?

(nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

3. Yatırım Kapasitesi ve Ürün Grupları

Yatırımın Kapasite analizi, seçimi ve yıllara dağılımı

Üretilen ürün grupları ve üretim miktarları

Yapılacak yatırımın tahmini üretim planı

Yapılacak yatırımın ilk yıl ulaşmayı planladığı üretim düzeyini gösteren “tahmini üretim planı (aylık)” tablosunu hazırlayınız. Yapılacak yatırımın hedef aldığı yıllık üretimin gerçekleşmesi için yıl içi dönemlerde dağılımı nedir? Aylara göre üretim düzeyi değişimini etkileyen faktörler nelerdir?

4. Üretim İçin Gerekli Makine ve Ekipmanlar

Üretim iş akışına göre gerekli makine ve ekipmanların türleri nelerdir? “Makine – ekipman gereksinimi” tablosunu hazırlayınız

İşletmede kullanılmasına karar verilen makine ve ekipmanın seçimini belirleyen özellikler nelerdir?

Makine -Ekipman Gereksinim Tablosu

Makine – Ekipman	Adet	Model (Yılı)	Maliyet	Açıklama

Sahip Olunan Makine-Ekipman Tablosu

Makine – Ekipman	Adet	Model (Yılı)	Maliyet	Açıklama

5. Ürünlerinizi Hedef Kitleye Ulaştırmada Metotlar

Yapılacak yatırımın pazarlama çalışmaları ve müşteri kitleniz açısından yerleşim yeri hangi özelliklere sahip olmalıdır?

Yapılacak yatırımın müşterilere ulaşmak için kullanacağı dağıtım/iletişim kanalları nelerdir?

Dağıtım ya da kitleye ulaşım kanalında hangi araçlar bulunacak ve görevleri ne olacaktır?

Ürünlerinizin dağıtımında gerekli olan araçlar ve sistemler nelerdir?

6. Yatırım İçin Gerekli İş gücü

Yatırım için öngörülen organizasyon şeması

“İşgücü Planı” tablosunu hazırlayınız.

Brüt işgücü ücretlerini ne şekilde belirlediniz?

İşletmenin ihtiyaç duyduğu işgücünü nasıl temin edeceksiniz?

Not: Bu Proje ile istihdam edilecek iş gücünü de belirtiniz

İş Gücü Tablosu

İş Grupları	Gerekli İşgücü	İşgücü Nitelikleri

7. Yatırımın Kurulması İçin Alınması Gereken İzinler ve Ruhsatlar

İzin/Ruhsat	İlgili Kurum	Yaklaşık Süre

8. Yatırımcının Uygulayacağı Pazarlama Planı

8.1. Ürünlerinizi Hedef Kitleye Tanıtma Metotları

Reklam ve tanıtım çalışmalarınız ya da müşteriler ile bağlantı kurma yöntemleriniz neler olacaktır?

İlk aşamada tanıtım çalışmalarınızı yönelteceğiniz müşteri kitleleri hangileridir?

Reklam ve tanıtım çalışmalarına ayıracağınız bütçe nedir?

Reklam ve tanıtım çalışmalarının ürünlerinizin satış miktarına ne yönde katkısı olacaktır?

8.2. Yapılacak Yatırım İçin Yapacağınız Pazarlama Çalışmalarının Aktivite Planı

Tüm pazarlama çalışmalarınızı “işletme pazarlama aktivite planı (aylık) tablosuna kaydederek, zamanlamasını ve sorumluluklarını belirleyin.

8.3. Satış Ve Pazarlama Çalışmalarında Temel Hedefler

İlk yıl ve üçüncü yıl sonunda ulaşmayı hedeflediğiniz pazar ve bölgeyi tarif ediniz.

Ulaşmak istediğiniz müşteri grupları kimlerdir?

Müşteri guruplarınızın büyüklüğü ve harcama özellikleri nelerdir?

8.4. Rekabete Yönelik Önlemler

Yapılacak yatırımın rakipleri karşısında güçlü olacağı yönler nelerdir?

Yapılacak yatırımın rakipleri karşısında zayıf olacağı yönler nelerdir?

Yapılacak yatırımın kuruluş döneminde piyasada zayıf olduğu yönler için planladığınız önlemler nelerdir?

9. Üretim Planı

Ürünün müşterilere sunulacak düzeye kadar geçirdikleri aşamaları gösterir “**üretim iş akış şemasını**” çiziniz.

Üretim iş akışının çeşitli bölümleri için alternatif metotlar var mıdır? Sizin tercih ettiğiniz metot hangisidir? Nedenleri nelerdir?

Pazarlama planında belirtilen satışların gerçekleştirilmesi için gerekli aylık üretim planlarınız nedir? “Üretim planı” tablosunu doldurunuz.

Tahmini Üretim Planı Tablosu

	Aylar (birim)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ürün 1												
Ürün 2												
Ürün 3												

5 yıllık işletme dönemi için kapasite kullanım oranlarınıza göre üretim düzeylerinde beklediğiniz gelişme şeklini açıklayınız.

Tahmini Üretim Planı Tablosu

	Yıllar (birim)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ürün 1										
Ürün 2										
Ürün 3										

D- İŞLETME GELİR VE GİDERLERİ

1. Yıllık İşletme Giderleri

1.1 Hammadde Gideri:

Şekil değiştirerek ürünün yapısını oluşturan girdilerin/malların maliyetidir. Hammaddelerin taşıma ve sigorta giderleri de bu maliyet kapsamındadır. Katma değer vergisi bu maliyete yansıtılmamalıdır.

İşletme için ihtiyaç duyulacak bir yıllık hammadde miktarları ve yıllık tutarları bu bölümde verilmelidir.

1.2. Yardımcı Madde ve Malzeme Giderleri:

Yardımcı madde ve malzemeler, ürün elde edilirken, ürün bileşimine girmeyen ancak üretimi kolaylaştıran maddelerdir. Bu maddeler, sarf malzemesi niteliğindedir.

İşletme için ihtiyaç duyulacak bir yıllık yardımcı madde ve malzeme miktarları ve yıllık tutarları bu bölümde verilmelidir.

1.3. Elektrik, Su, Yakıt Giderleri:

İşletmenin gerek üretim gerekse diğer amaçlı gerçekleştireceği yıllık elektrik, su ve yakıt giderleri bu bölümde hesaplanmalıdır.

1.4. Bakım-Onarım Giderleri:

İşletmede ki bina, makine, ekipman, demirbaş, taşıt vb. ait yıllık bakım ve onarım giderleri bu bölümde verilmelidir. (Yıllık oranlar= İnşaat:%1,5, Makine: % 4, Tesisat: % 3)

1.5. Teknoloji Ödemeleri (Lisans ve patent) Giderleri:

Üretim ile ilgili lisans ve patent ödemesi varsa gideri bu bölümde verilmelidir. Eğer teknoloji ödemeleri bir defada yapılacaksa bu gider yatırım giderlerine alınmalıdır. Eğer ödemeler işletme döneminde her yıl yapılacaksa, yıllık işletme giderlerine dâhil edilmelidir.

1.6. İşçilik ve Personel Giderleri:

Bu bölümdeki işçi ve personelin ayrıntılı bilgisi ve sayısını içerir şekilde ödenen brüt ücretlerin toplamı verilmelidir.

Sıra No	Personel ve İşçiler	Kişi Sayısı	Aylık Maaş (Brüt)	Çalışma Süresi (ay)	Yıllık Tutarı
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
TOPLAM					

1.7. Kira Giderleri:

İşletmeye ait kira giderleri varsa bu bölümde verilmelidir.

1.8. Genel Yönetim Giderleri:

Bu bölüme, kira ve sigorta (emlak, araç, makine v.s) giderleri, vergi (gelir ve kurumlar vergisi hariç), resim ve harçlar, kırtasiye, iletişim, eğitim v.s. gibi giderler belirtilmelidir.

1.9. Satış ve Pazarlama Giderleri:

Satış faaliyetlerinin gerektirdiği, taşıma, depolama, promosyon, eğitim, reklam ve ambalajlama giderleri bu bölümde verilmelidir.

1.10 Amortisman Giderleri:

İşletmeye ait amortisman giderleri için aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Amortisman Tablosu

Amortisman Tabi Sabit Kıymet	Sabit Kıymet Gider T. (TL)	Amortisman Oranı %	Amortisman Süresi (Yıl)	Yıllık Amortisman Miktarı (TL)
İnşaat		2	50	
Makine ekipman		10	10	
Tesisat		5	20	
TOPLAM				

1.11. Faiz (İşletme Dönemi) Giderleri:

İşletme dönemine ait yıllık faiz gideri için aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Faiz Ödeme Planı

	1.yıl	2.yıl	3.yıl	4.yıl	5.yıl	Toplam
1.Ana Para Ödeme Taksiti						
2.Faize Esas Ana Para Miktarı						
3.Yıllık Faiz Tutarı						
Toplam Ödeme (1 +3)						

1.12. Yıllık İşletme Giderleri Toplamı

Yıllık işletme giderleri toplamı için aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Yıllık İşletme Giderleri Tablosu

	1.yıl	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Yıl=										
Kapasite=										
GİDERLER										
1. Hammadde										
2.Yardımcı Madde ve Malzeme										
3.Elektrik, Su, Yakıt										
4.Bakım-Onarım										
5.Tekn. Ödemeleri (Lisans vs)										
6. İşçilik ve Personel										
7. Kira Giderleri										
8. Genel Yönetim										
9. Satış/Pazarlama										
10.Amortisman										
11.Faiz (İşletme Dönemi)										
TOPLAM										

2. Yıllık İşletme Gelirleri

2.1. Satış Gelirleri

İşletmede üretilecek ürünlerden elde edilecek satış gelirlerini yıllar bazında aşağıdaki tabloda gösteriniz.

Satış Gelirleri Tablosu (TL)

Yıllar	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7.Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl
A- Satış Miktarı										
Ürün 1										
Ürün 2										
Ürün 3										
B- Birim Fiyatı										
Ürün 1										
Ürün 2										
Ürün 3										
C- Satış Geliri (Ciro) (AXB)										
Ürün 1										
Ürün 2										
Ürün 3										
Toplam Satış Geliri (Ciro)										

2.2. Diğer Gelirler

İşletmeye ait üretim dışı gelirler varsa belirtiniz.

Diğer Gelirler Tablosu (TL)

Diğer Gelirler (Tür)	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7.	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl
Diğer Gelirler (ayrıntılı olarak açıklayınız)										
.....										
.....										
Toplam										

E. SABİT YATIRIM TUTARI

1. Arazi Bedeli

İşletmenin üzerine kurulacağı arazinin giderleri ile bu araziye ilişkin vergi, resim ve harçların bedelleri bu bölümde verilmelidir.

2. Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri

Yatırım öncesi ve döneminde gerçekleştirilen etüt-ön yapılabilirlik raporu, yapılabilirlik raporu, mimari-uygulama projeleri ile yatırım dönemine ilişkin danışmanlık giderleri, bu kapsamda verilmelidir.

3. Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri

Eğer Seçilen üretim teknolojisinin gerektirdiği patent ve know how için lisans giderlerini var ise bu bölümde verilmelidir.

4. Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.)

Eğer varsa İnşaat işleri dışındaki ve arazi düzenleme faaliyetlerine yönelik kazı ve dolgu giderleri ile drenaj ve arazi yüzey çalışmalarına ilişkin giderler bu bölüme gösterilmelidir.

5. İnşaat Giderleri

İnşaat giderlerini ayrıntılı olarak hesaplayabilmek için yatırım konusuna bağlı olarak inşaat işleri birkaç bölüme ayrılabilir (Ana fabrika bina ve tesisleri, Yardımcı işletmeler bina ve tesisleri, Ambarlar, İdare binaları, Sosyal binalar, Lojmanlar, İnşaat makineleri kira ve amortismanları, Diğer inşaat işleri).

Yatırımla ilgili inşaat giderleri ilgili bölümlere ayrılmak suretiyle bu bölümde verilmelidir.

6. Makine-Donanım Giderleri

6.1. Ana Fabrika Makine ve Donatımı:

Projenin üreteceği mal veya hizmetin üretilmesi ile doğrudan doğruya ilgili olan makine ve donatımın bedellerine bu bölümde yer verilir. Satın alınmış veya alınacak makine-donatımdan her birinin bedeli fatura veya proforma faturalardan alınmalıdır.

6.2. Yardımcı İşletmeler Makine ve Donatım:

Yardımcı tesisler, esas üretim ünitelerinin çalışmalarına yardımcı olan ve onlara gereken su, elektrik, yakıt, buhar, basınçlı hava v.b. sağlayan tesislerdir.

7. Demirbaş Alım Giderleri

Demirbaş alım giderleri olarak Ofis için gerekli mobilya, mefruşat ve bilgisayar v.s. gibi donatım giderleri bu bölümde belirtilmelidir.

8. Taşıma ve Sigorta giderleri

Yurtiçinden sağlanan makine-ekipmanın taşıma ve sigorta giderleri bu bölüme verilmelidir.

9. İthalat ve Gümrükleme Giderleri

İthalat ve gümrüklemeyle ilgili gerçekleşecek giderler bu bölümde verilmelidir.

10. Montaj Giderleri

Makine-ekipmanın yerleşme planına göre monte edilmesine ve çalışır duruma getirilmesine ilişkin giderler bu bölümde belirtilmelidir.

11. Taşıt Araçları

İşletmenin mal ve hizmetleri için satın alınacak taşıma araçları giderlerini bu bölümde verilmelidir.

12. Genel Giderler

Yatırım dönemine ilişkin seyahat, iletişim, kırtasiye, büro kirası ve hizmetleri, personel taşımaları, inşaat ruhsatı, ihale ve sözleşmesi giderleri, tanımlanmayan diğer faaliyetler için danışmanlık ücretleri, hasar v.s. için yapılan sigorta giderleri ile şantiye personeline ödenen ücretler, bu kapsamda belirtilmelidir.

13. İşletmeye Alma Giderleri

Deneme işletmesine ilişkin, kullanılan girdilerin gideri toplamı bu bölümde verilmelidir.

14. Beklenmeyen Giderler

Önceden varsayılmamış harcama giderleri, fiziksel harcamalara ilişkin yapılmış hataların karşılanması giderleri, beklenmeyen fiyat artışları bu bölüme verilmelidir.

15. Yatırım Dönemi Faizleri

Bu bölümde öngörülen faiz giderleri, işletme faaliyetlerini karşılamak amacıyla alınan kredi faizlerini kapsamaz. Sadece, kesin işletmeye alma dönemine kadar gerçekleşen kuruluş giderleri faizini kapsar.

16. Sabit Yatırım Giderler Tablosu

Yatırımın sabit gider kalemlerine uygun olarak aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Sabit Yatırım Giderleri Tablosu

Sabit Yatırım Harcama Türü	Uygun Harcama Tutarı	Uygun Olmayan Harcama Tutarı
1. Etüd- Proje Giderleri		
2. Patent ve Lisans Giderleri		
3. Arazi Gideri		
4. Arazi Düzenleme ve Çevre Düzenleme Giderleri		
5. İnşaat İşleri Giderleri		
5.1.Ana Fabrika Binası (inşaatı + elektrik ve sıhhi tesisat)		
5.2.Yardımcı Tesisler(inşaatı + elektrik ve sıhhi tesisat)		
5.3.Sosyal Tesisler(inşaatı + elektrik ve sıhhi tesisat)		
6. Makine-Ekipman Gideri		
6.1.Ana Makine-Ekipman		
6.2.Yardımcı Makine-Ekip.		
7. Demirbaş Alım Giderleri		
7.1.Cansız Demirbaş		
7.2.Canlı Demirbaş		
8. Makine Taşıma ve Sigorta Giderleri		
9. İthalat ve Gümrükleme Giderleri		
10. Montaj Giderleri		

11. İşletmeye Alma Giderleri		
12. Taşıt Araçları Giderleri		
13. Genel Giderler		
14. Beklenmeyen Giderler		
15. Yatırım Dönemi Faiz Gideri		
Toplam		
Sabit Yatırım Giderleri Toplamı		

17. İşletme Sermayesi İhtiyacı

İşletme sermayesi ihtiyacının tespiti için aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Kalemler	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl
1. Hazır Değerler					
2- Hammadde ve Malzeme Stoku					
3. Mamul Stoku					
4. Alacaklar					
5. Kısa Vadeli Borçlar					
6. İşletme Sermayesi (1+2+3+4-5)					

18. Toplam Yatırım Tutarı

Toplam yatırım tutarının tespiti için sabit yatırım tutarı ile işletme sermayesi tutarını toplayınız.

A.Sabit Yatırım Tutarı	
B. İşletme Sermayesi Tutarı	
Toplam Yatırım Tutarı (A+B)	

19. Yapılacak Yatırımın Kurulması ve İşletmeye Alınması İçin Gerekli Toplam Yatırım İhtiyacı, Potansiyel Finansal Kaynaklar

Yapılacak yatırımın sabit yatırım ihtiyacı ile işletme sermayesini toplayarak, toplam yatırım ihtiyacını belirleyiniz

Yapılacak Yatırımın Tahmini Gelir Gider ve Nakit Akışını ve Finansal Karlılığını Gösteren Hesaplamalar

Yapılacak yatırımın “Gelir-Gider” tablosunu hazırlayınız.

Gelir Gider Tablosu (TL)	1 Yıl	2 Yıl	3 Yıl	4 Yıl	5 Yıl	6 Yıl	7 Yıl	8 Yıl	9 Yıl	10 Yıl
I. Gelirler										
1.Satışlardan Elde Edilen Gelir										
2. Diğer Gelirler										
3. Destek Miktarı										
II. Giderler										
1. Hammadde										
2.Yardımcı Madde ve Malzeme										
3.Elektrik, Su, Yakıt										
4.Bakım-Onarım										
5.Tekn. Ödemeleri(Lisans vs)										
6. İşçilik ve Personel										
7. Kira Giderleri										
8. Genel Yönetim										
9. Satış/Pazarlama										
10.Amortisman										
11.Faiz (İşletme Dönemi)										
III. Vergilendirme Öncesi Kar (I - II)										
IV. Vergi İndirimi ve İstisnalar										
V. Vergiler [(III-IV)* % Vergi Oranı]										
VI. Vergilendirme Sonrası Kar (III - V)										
VII. Ödenen Temettüleri										

Yapılacak yatırımın planlanan her türlü nakit girişi ve nakit çıkışını dönemler itibarıyla kaydeden ve net sonucu gösteren “Tahmini Nakit Akış Tablosu”nu hazırlayınız.

Tahmini Nakit Akış Tablosu (TL)											
	Yatırım Dönemi	1 Yıl	2 Yıl	3 Yıl	4 Yıl	5 Yıl	6 Yıl	7 Yıl	8 Yıl	9 Yıl	10 Yıl
VIII. Toplam Nakit Girişi											
12.Satışlardan Elde Edilen Nakit Girişi											
13. Diğer Gelirler Nakit Girişi											
14. Destek Miktarı											
IX. Destek Miktarı (KKYDP)											
X. Özkaynaklar											
XI. Kredi											
XII. Toplam Nakit Çıkışı (+15 +II)											
15.Toplam Yatırım Harcamaları											
15.1. İşletme Sermayesindeki Değişim											
15.2 .Sabit Yatırım Harcaması											
II. Giderler											
XIII. Amortismanlar											
XIV. Brüt Nakit Akışı (VIII- XII+XIII+9)											
XV. Kredi Anapara Ödemesi											
XVI. Net Nakit Akışı (VIII +XIII+IX+X+XI-XII -XV- V-VII)											
XVII.Kümülatif Net Nakit Akışı											

“İşletme Finansman Yapısı” tablosu üzerinde toplam finansman ihtiyacını belirtiniz. Kredi, öz kaynak ve diğer potansiyel parasal girdilerin miktarlarını ayrı ayrı belirleyerek, tabloya kaydediniz.

Yatırımın Yapılması Dönemi Finansman Tablosu

	1. yıl	Toplam	Açıklama
Finansman İhtiyacı			
1. Başlangıç Yatırımı			
2. İşletme Sermayesi			
Toplam Finansman İhtiyacı			
Finansman Kaynakları			
1. Özkaynaklar			
2. Borçlar			
3. Krediler			
4. Hibe miktarı			
Toplam Finansman			

F. DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

1. Net Bugünkü Değer

Belli bir iskonto oranına göre indirgenmiş nakit giriş ve çıkışları arasındaki fark (eğer pozitif ise proje kabul edilir)

$$NBD = G - Y = \sum_{t=1}^n At/(1+r)^t + H/(1+r)^n - Y \geq 0$$

G, Projenin sağlayacağı nakit giriş ile çıkışları arasındaki farkların indirgenmiş değerlerinin toplamı

A, Projenin her bir t'inci (t=1,2,3,...,n) yılda sağlayacağı nakit girişi ile nakit çıkışı arasındaki fark (net kar + amortisman)

n, Projenin faydalı ömrü

Y, Yatırım maliyeti

H, Projenin faydalı ömrü sonundaki hurda değeri

r, İskonto oranı

Net Bugünkü Değer =

2. Karlılık İndeksi (Fayda/Masraf Oranı):

İndirgenmiş nakit girişleri toplamının (fayda) indirgenmiş nakit çıkışları toplamına (masraf) oranıdır. "1"den büyük ise proje olumlu kabul edilir.

$$F/M = \frac{\sum_{t=1}^n Gt/(1+r)^t + H/(1+r)^n}{Cy + \sum_{t=1}^n Ct/(1+r)^t}$$

Gt, t döneminde projenin sağlayacağı nakit girişi

Ct, t döneminde projenin gerektirdiği nakit çıkışı

Cy, yatırım döneminde yatırımın gerektirdiği nakit çıkışı

H, Projenin faydalı ömrü sonundaki hurda değeri

r, İskonto oranı

Karlılık İndeksi (Fayda/Masraf Oranı) =

3. Mali İçkarlılık Oranı

Yatırımın faydalı ömrü boyunca sağlayacağı nakit girişini yatırım maliyetine eşit kılan veya Net Bugünkü Değeri "0" a eşitleyen iskonto oranıdır.

Eğer;

$$NBD = G - Y = \sum_{t=1}^n At/(1+r)^t + H/(1+r)^n - Y = 0,$$

$G = Y$, $NBD = 0$ ise;

$r = NBD$ 'i "0" a eşitleyen iskonto oranı

İç karlılık oranı, tüm yatırımın dış kaynakla finanse edilmesi senaryosunda, yatırım süresi + ekonomik ömür vadesindeki kredi için tolere edilebilecek azami faiz oranı haddi olarak algılanabilir.

Mali İçkarlılık Oranı =

4. Ekonomik Ömür

Ekonomik Ömür = (Sabit Yatırım Tutarı – Arsa Tutarı) / amortisman tutarı

Ekonomik Ömür =

5. Yatırım Karlılığı

Yatırım Karlılığı = (Vergi Sonrası Kar/Toplam Yatırım Tutarı) x 100

Yatırım Karlılığı =

6. Yatırımın Geri Dönüş Süresi

*Projenin Geri Ödeme Süresi hesaplanırken, **Gelir-Gider Tablosu** verilerini kullanınız. Gelir-Gider Tablosu'ndan **Net kar + Amortisman + Faiz Gideri** yıllar itibariyle toplamlarının yatırım tutarına eşit olduğu yıl, projenin geri ödeme süresini göstermektedir.*

Yatırımın Geri Dönüş Süresi = Toplam Yatırım Tutarı / (Vergi Sonrası Kar + Amortisman + Faiz)

Yatırımın Geri Dönüş Süresi =

7. İstihdam Katkısı

İstihdam katkısı, birim istihdam için gerçekleştirilen yatırım tutarını ifade etmektedir.

İstihdam Katkısı = Toplam Yatırım Tutarı / Toplam İstihdam

İstihdam Katkısı =

8. Katma Değer Katkısı

Katma Değer, kullanılan girdilerin sağladığı değer artışıdır. Ürün işlenince mamul değer yanında, ek değerlerin üretilmesine de imkan sağlar. Katma Değer hesabı, mamul dışında üretilen ek kaynakların tanımlanmasına dayanmaktadır.

Net Katma Değer = Ücretler (işveren sigorta hissesi dahil) + Sigorta Gid.+ Faiz +Kar

Brüt Katma Değer = Net Katma Değer + Amortisman + Vergi

Yatırımın ekonomik ömrü boyunca ürettiği katma değerlerin toplamını alarak toplam net ve brüt katma değeri hesaplayınız.

Yatırım ekonomik ömrü dikkate alınarak toplam net ve brüt katma değerlerin yıllık ortalamasını hesaplayınız.

Net Katma Değer =

Brüt Katma Değer =

9. Başabaş Noktası

Bir işletmenin, toplam satışları ile toplam giderlerinin birbirine eşit olduğu dolayısıyla henüz karın oluşmadığı noktaya başabaş noktasıdır (kara geçiş noktası). Aşağıdaki tabloyu doldurarak başabaş noktasını hesaplayınız.

Gider	Sabit	Değişken	Toplam
-------	-------	----------	--------

1. Hammadde

2.Yardımcı Madde ve Malzeme

3.Elektrik, Su, Yakıt

4.Bakım-Onarım

5.Tekn. Ödemeleri(Lisans vs)

6. İşçilik ve Personel

7. Kira Giderleri

8. Genel Yönetim

9. Satış/Pazarlama

10.Amortisman

11.Faiz (İşletme Dönemi)

Toplam

Başabaş Noktası = Sabit giderler / Tam Kapasite Kazancı-Değişken Giderler)

Başabaş Noktası =

10. Brüt Kar

Gyri Safi Hasıla – İşletme Giderleri= BK

Brüt Kar=

11. Net Kar

Brüt Kar- Gelir Vergisi = NK

Net Kar=

12. Sosyal Katma Değer Katkısı

Brüt Kar + Ücretler = SKDK

Sosyal Katma Değer=

13. Fiziki Değerler

Üretilen Ürün= Ton/Yıl

Tüketilen Ürün= Ton/Yıl

14. Geri Ödeme Süresi

GÖS = Toplam Yatırım/ Net Kar + Amortismanlar

Geri Ödeme Süresi=

15. Sağlanan İstidam

G. YATIRIM SÜRECİ FAALİYET PROGRAMI

Yatırım Süreci Detaylı Faaliyet Planı (haftalık bazda)

Yatırımın gerçekleştirilmesi için gereken ve iş planının ilgili bölümlerinde kapsamı planlanan tüm çalışmaları “İş Kurma Süreci Detaylı Faaliyet Planı (haftalık)” üzerinde programlayınız.

İş Kurma Süreci Detaylı Faaliyet Planı*

	Haftalar											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Yatırım Yerinin Kiralanması/Satın Alınması												
İşletmenin Ana Sözleşmesinin Hazırlanması												
Gerekli İzin ve Ruhsatların Alınması												
Yasal Kuruluş İşlemlerinin Yapılması												
Yatırım Yerinin Donanımının Yapılması												
Makine Ekipmanlarının Satın Alınması												
Üretim Girdileri İçin Bağlantıların Yapılması												
Yatırımın Teknik İşgücünün Sağlanması												
Yatırımın İdari Örgütlenmesinin Hazırlanması												
Teknik Sistemin Deneme Üretimine Alınması												
Üretimin Başlatılması												
Hizmetlerin Başlatılması												

(*)Gerek duyulursa sütun ilave edilebilir

Yıllık Bilanço

	Yıllar				
	1	2	3		
VARLIKLAR					
A. Banka-Kasa					
B. Kısa Vadeli Alacaklar (1-6 ay)					
C. Uzun Vadeli Alacaklar (7 ay sonrası)*					
D. Mamul Stok					
E. Hammadde Stok					
F. Peşin Ödenmiş Giderler					
G. Birikmiş Amortismanlar					
H. Amortisman Hariç Makine Ekipman					
I. Bina					
J. Arsa					
K. Diğer Varlıklar					
L. TOPLAM VARLIKLAR					
SERMAYE					
M. Kısa Vadeli Borçlar (1-6 ay)					
N. Uzun Vadeli Borçlar (7 ay sonrası)					
O. Ödenmemiş Giderler					
P. Öz Sermaye					
R. Dağıtılmayan Karlar					
• Geçmiş Yıllar Kar/Zararları					
• Net Dönem Karı/Zararı					
S. TOPLAM SERMAYE					

Not : Bilançolar örnek olarak verilmiştir. Serbest muhasebeci mali müşavir/yeminli mali müşavir/vergi dairesi onaylı bilanço olmalıdır.

• AKTİFLER
• Dönen Varlıklar
• Nakit ve Nakit Benzerleri
• Finansal Yatırımlar
• Ticari Alacaklar
• Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar
• Diğer Alacaklar
• Stoklar
• Canlı Varlıklar
• Diğer Dönen Varlıklar

• (Ara Toplam)
• Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklar 0
• Duran Varlıklar
• Ticari Alacaklar.
• Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar.
• Diğer Alacaklar.
• Finansal Yatırımlar.
• Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar
• Canlı Varlıklar.
• Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller
• Maddi Duran Varlıklar
• Maddi Olmayan Duran Varlıklar
• Şerefiye
• Ertelenen Vergi Varlıkları
• Diğer Duran Varlıklar
• TOPLAM VARLIKLAR
• PASİFLER
• Kısa Vadeli Yükümlülükler
• Finansal Borçlar
• Diğer Finansal Yükümlülükler
• Ticari Borçlar
• Diğer Borçlar
• Finans Sektörü Faal.den Borçlar
• Devlet Teşvik ve Yardımları
• Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü
• Borç Karşılıkları
• Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler
• (Ara toplam).
• Satış Amacıyla Elde Tutulan Duran Varlıklara İlişkin Yükümlülükler
• Uzun Vadeli Yükümlülükler

• Finansal Borçlar.
• Diğer Finansal Yükümlülükler.
• Ticari Borçlar.
• Diğer Borçlar.
• Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar
• Devlet Teşvik ve Yardımları.
• Borç Karşılıkları.
• Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Karşılıklar (veya Kıdem Tazminatı Karşılığı)
• Ertelenen Vergi Yükümlülüğü
• Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler
• ÖZKAYNAKLAR
• Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar
• Ödenmiş Sermaye
• Sermaye düzeltme farkları
• Karşılıklı İştirak Sermaye Düzeltmesi (-)
• Hisse Senedi İhraç Primleri
• Değer Artış Fonları
• Yabancı Para Çevrim Farkları
• Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler
• Birleşmeye İlişkin İlave Özsermaye Katkısı
• Geçmiş Yıllar Kar/Zararları
• Net Dönem Karı/Zararı
• Azınlık Payları
• TOPLAM KAYNAKLAR :

(IV)

HİBE SÖZLEŞMESİ

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında
Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ
Kapsamında Proje Konuları İçin

(2016/37 No'lu Tebliğ)

HİBE SÖZLEŞMESİ

Yatırımcının Adı/Unvanı	
Projenin Adı	
Yatırım Niteliği	
Proje Konusu	

Proje Toplam Tutarı	Hibeye Esas Proje Tutarı	Aynı Katkı Tutarı	Talep Edilen Hibe Desteği Tutarı
A = (B + C)	B	C	D = B * 0,50
..... TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)	..... TL (KDV hariç)

Proje No (İdari Uygunluk Kontrolü Yapıldıktan sonra Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şubesi Tarafından Doldurulacaktır)	İl Trafik Kodu,	Yatırımın Niteliği	Ana Sektör Bazında Projenin Konusu	Etap/Başvuru Sıra Numarası
	.....	01	SHD	11.....

- (İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından doldurulacak)
- (Bu sözleşmenin imza sayfası hariç diğer bütün sayfaları yatırımcı ve il müdürü tarafından parafalanacaktır.)

(Yatırımcı Parafı)

(İl Müdürü Parafı)

HİBE SÖZLEŞMESİ

Bir tarafta T.C.Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ("GTHB") ..... İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile diğer tarafta ..... adresinde mukim, ... (İli/ilçesi) Vergi Dairesinde ..... No.lu vergi sicil no / T.C. Kimlik No ile kayıtlı ..... [ilgili kişi/kuruluş/kurum'un tam adı/unvanı] ("Yatırımcı"), aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

GENEL VE İDARİ HÜKÜMLER

MADDE 1 – AMAÇ

- 1.1 Bu hibe sözleşmenin amacı, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) uygulamaları çerçevesinde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, ... projesinin (Proje Adı) uygulanmasına yönelik proje maliyetinin bir kısmı için yatırımcıya hibe yapılmasıdır.
- 1.2 Bu Hibe Sözleşmesi hükümlerine uygun olarak, Yatırımcıya hibe yapılacağını Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kabul etmektedir.
- 1.3 Yatırımcı, 21/10/2016 tarihli ve 29864 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2016/37 nolu Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ hükümlerine göre hibeyi kabul ettiğini ve projeyi kendi sorumluluğu altında gerçekleştirmeyi de kabul ettiğini taahhüt eder.

MADDE 2 – SÖZLEŞMENİN YÜRÜRLÜK TARİHİ VE SÜRESİ

- 2.1 Bu hibe sözleşmesi, her iki tarafça imzalandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.
- 2.2 Proje'nin yatırım süresinin **başlangıç tarihi**, hibe sözleşmesinin taraflarca imzalandığı tarih olan .../.../ ..... tarihidir. Yatırımın **tamamlanma tarihi 1/12/2017**'tir. Bu tarih Tebliğin 10. maddesinde belirtilen süreyi aşamaz.
- 2.3 Bu hibe sözleşmesinin 2.2. maddesinde belirtilen **1/12/2017** tarihinden sonra projenin uygulanmasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya mücbir sebep dışında verilen ek süre içerisinde proje uygulamalarının tamamlanmasına yönelik yapılacak tüm giderler yatırımcılar tarafından aynı katkı/kendi kaynakları ile karşılanır.
- 2.4 Bu hibe sözleşmesi, yatırımın tamamlandığı tarihten itibaren 5 inci yılın sonuna kadar geçerlidir.

MADDE 3 – PROJENİN FİNANSMANI

- 3.1 Projenin toplam tutarı, Ek 1'de ayrıntılı olarak belirtildiği üzere ..... (KDV hariç belirtilecektir) TL'dir.
- 3.2 Projenin hibeye esas proje tutarı ..... (KDV hariç) TL'dir. GTHB, hibeye esas proje tutarının yüzde ellisine (%50) KDV hariç hibe yoluyla finansman sağlamayı taahhüt eder.
- 3.3 GTHB tarafından sağlanacak hibe miktarının tutarı KDV hariç .....TL'dir.

MADDE 4 – GENEL YÜKÜMLÜLÜKLER

- 4.1 Yatırımcı, projeyi kendi sorumluluğu altında Ek I ‘deki proje tanımına uygun şekilde ve belirtilen amaçlar doğrultusunda uygulayacaktır.
- 4.2 Yatırımcı, projeyi ilgili alanda uygulanan standartlara uygun, gerekli özen, verimlilik, şeffaflık ve gayretle bu Hibe Sözleşmesi hükümlerine göre uygulayacaktır.
- 4.3 Yatırımcı, proje tanımında belirtilen şekilde projesini tam olarak uygulayabilmek için, gereken tüm mali kaynakları, insan kaynaklarını ve diğer maddi kaynaklarını seferber etmeyi kabul ve taahhüt eder.
- 4.4 Yatırımcı, hibeye esas proje giderleri dışında aynı katkı olarak beyan ettiği ve bu sözleşmenin akdedilmesinden sonra tamamını kendi kaynakları ile gerçekleştireceği inşaat işleri, makine, ekipman ve malzeme alımlarına yönelik yapacağı/yaptıracağı herhangi bir katkıyı, sözleşmenin 2. maddesinde belirtilen süre içerisinde tamamlamak zorundadır.
- 4.5 Yatırımcı ile ortağı veya yüklenici arasında herhangi bir anlaşma veya sözleşme ilişkisinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı taraf değildir. Yatırımcı, projenin uygulanması konusunda, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ’na karşı tek başına sorumludur. Yatırımcı, işbu hibe sözleşmesi hükümleri uyarınca kendisi için geçerli olan koşulların ortakları ve yükleniciler için de geçerli olacağı hususlarını taahhüt eder. Yatırımcı, söz konusu taraflarla yapacağı sözleşmelere, bu taahhüdü yönündeki hükümleri uygun şekilde dahil eder.
- 4.6 Yatırımların proje amaçlarına uygun olarak yapılması, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden ve belgelerin muhafazasından yatırımcılar sorumludur.
- 4.7 Yatırımcı yatırımı tamamladıktan sonra tesisin girişinde görünecek şekilde uygun boyutlarda sarı zemin üzerine siyah yazı ile “**Bu Tesis Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Hibe Desteğiyle Yapılmıştır**” ibaresinin yer aldığı levhayı asmakla yükümlüdür.
- 4.8 Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilecek projelerin amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinin izlenmesinden, il müdürlükleri sorumludur.

MADDE 5- BİLGİ, BELGE VE MALİ VE TEKNİK RAPOR SAĞLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- 5.1 Yatırımcı, proje'nin uygulanması hakkında gereken her türlü bilgi ve belgeyi GTHB'ye sağlamakla yükümlüdür. Bu amaçla, yatırımcı, bir Başlangıç Raporu, İlerleme Raporları ve bir Nihai Rapor hazırlar. Bu raporların her biri, bir teknik bölüm ve bir de mali bölümden oluşur. Bu raporlar, faaliyetin hangi kısmının GTHB tarafından finanse edildiğine bakılmaksızın, sözleşmeye esas olan projenin tamamını bir bütün olarak kapsar. GTHB herhangi bir zamanda yatırımcıdan ek bilgi talebinde bulunabilir ve bu bilgi talep edildiği tarihten itibaren 15 (on beş) gün içerisinde temin edilir.
- 5.2 Hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra en geç **15 (on beş)** gün içerisinde il proje yürütme birimince mahallinde yatırım yeri tespit tutanağı tutulur ve bu tespitten sonra yatırımcı başlangıç raporunu il müdürlüklerine verir.
- 5.3 İlerleme raporları, kapsadığı dönem içerisinde, proje uygulamasının tüm yönlerinin tam bir tanım ve açıklamasını verir. Rapor; proje tanımında belirtilen amaç/amaçlar, sağlanan imkanlar, beklenen sonuçlar, proje bütçesi ayrıntıları ile sağlanan imkanların kullanımı, yapılan harcamalar ve proje tanımında belirtilen başarı göstergeleri

kullanılarak ifade edilecek olan sonuçlar arasında, karşılaştırmaya imkan verecek şekilde hazırlanır.

- 5.4 Nihai rapor, bu hususlara ilaveten, projenin hangi koşullar altında yürütüldüğüne ilişkin ayrıntılı açıklama ile madde 9.2'de atıfta bulunulan mülkiyet transferlerini kanıtlayan belgeler, projenin tüm uygun maliyetleri, projenin gelir ve giderleri ile teslim alınan işlere ait ödemelerin tam özetini gösteren bir mali tabloyu da içerecektir. Nihai rapor ve ekleri yatırım tesisine ait fiili uygulamaların tamamlanmasını takiben yatırımcı tarafından hazırlanır ve son ödeme talebi evrakları ile birlikte proje süresi içerisinde il müdürlüğüne sunar. Son ödemenin gerçekleşmesi için nihai rapor ve ekleri eksiksiz olmalıdır.
- 5.5 Raporlara ait örnekler Uygulama Rehberinin ilgili bölümlerinde verilmiştir. Bu raporlar gerektiğinde hibe sözleşmesi hükümleri ile tutarlı olacak şekilde GTHB tarafından revize edilerek yatırımcıya bildirilebilir.
- 5.6 Yatırımcı; süresi içerisinde başlangıç, ilerleme, nihai raporlarını sunmaz veya hibe ödeme talebinde bulunmaz ise; o zaman yatırımcı bunları yapmamasının nedenleri hakkında il müdürlüğünü bilgilendirir ve projedeki ilerlemeye ilişkin bir özet rapor sunar. Eğer yatırımcı bu yükümlülüğünü yerine getirmez ise, il müdürlüğüne 14. madde hükümleri uygulanır.

MADDE 6- MALİ MESULİYET

- 6.1 Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, projenin uygulaması sırasında yatırımcı ve yüklenicinin personeli veya mülkiyetine gelen herhangi bir zarar dolayısı ile hiç bir şekilde ve hiç bir nedenle sorumlu tutulamaz. Dolayısıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bu gibi zarar ile bağlantılı her hangi bir tazminat veya ödeme artışı talebini kabul etmez.
- 6.2 Yatırımcı, projenin yürütülmesi esnasında sebep olabileceği her türlü zarar konusunda, üçüncü taraflara karşı tek başına sorumlu olmayı kabul eder. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, yatırımcının kendisi veya çalışanları veya yasa ve yönetmeliklere göre bu çalışanların sorumlu olduğu kişiler tarafından yapılan bir usulsüzlük veya üçüncü kişilerin haklarının çiğnenmesi nedeniyle ortaya çıkan tazminat talebi veya davalarda sorumlu değildir.

MADDE 7- ÇIKAR ÇATIŞMASI

- 7.1 Çıkar çatışması; herhangi bir bireyin bu hibe sözleşmesine tabi işlevlerini tarafsız ve objektif bir şekilde yerine getirmesi hususu, ailevi ilişkiler veya ekonomik çıkar veya başka herhangi bir birey ile ortak çıkar dahil olmak üzere her hangi bir nedenle şüpheli hale gelmesidir.
- 7.2 Yatırımcı, çıkar çatışması durumunun ortaya çıkmasını engellemek için tüm gerekli önlemleri almayı taahhüt eder ve çıkar çatışmasını oluşturan bir durumun ortaya çıkması veya ihtimalinin belirmesi halinde, il müdürlüğünü durum hakkında derhal bilgilendirir.

MADDE 8- GİZLİLİK

- 8.1 Madde 10'a tabi olarak, il müdürlüğü ve yatırımcı, kendilerine gizlilik kaydı ile iletilen her türlü bilgi, doküman ve diğer materyalin gizliliğini, son ödmeden sonra en az 5 (beş) yıl sonrasına kadar korumayı taahhüt ederler. İl müdürlüğü, işbu hibe sözleşmesiyle doğrudan ya da dolaylı ilişkili olan ve taraf olmadığı belgeler de dahil olmak üzere her dokümana erişebilir ve aynı şekilde gizlilik gereğine riayet eder.

MADDE 9- PROJE SONUÇLARININ VE EKİPMANIN MÜLKİYETİ VE KULLANIMI

- 9.1 İnşaat, makine-ekipman ve malzeme alımları sonucu ortaya çıkan proje sonuçlarının, raporlarının ve ilgili diğer dokümanların mülkiyeti ve isim hakkı ile fikri ve sınai mülkiyet hakları, yatırımcıya aittir.
- 9.2 Proje uygulamasının sona ermesinden önce, proje bütçesinden karşılanan makine, ekipman ve tesis, yatırımcı ve/veya yatırımcının ortakları veya projenin nihai hak sahipleri arasında paylaşılır. Ruhsat ve diğer mülkiyet devir belgelerinin kopyaları nihai rapora ek olarak verilir.
- 9.3 Yatırımcı, bu hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış makine, ekipman ve tesisin mülkiyeti, yeri, konusu ve amacını proje bitiminden en az **5 (beş)** yıl sonrasına kadar değiştiremeyecektir. Söz konusu makine, ekipman ve tesis **5 (beş)** yıl süre ile projenin uygulandığı yerde kalacaktır. Bu hususlarla ilgili taahhütname yatırımcı tarafından nihai rapor ekinde sunulacaktır.
- 9.4 Bu hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış makine, ekipman ve tesisin yeri ancak mücbir sebep ve/veya kamu kurum ve kuruluş kaynaklı kamulaştırma, imar plan değişikliği, yasal mevzuat değişikliği olması durumunda Bakanlığın onayı ile değiştirilebilir. Bu hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış makine, ekipman ve tesisin mülkiyeti ise ancak yatırımcının vefatı ve mirasçılarının talebi halinde değiştirilebilir. Hibe sözleşmesinin imzalanması esnasında tüzel kişi sermaye payı oranı, yatırımın izleme süresi sonuna kadar, toplamda % 51'in altında olamaz. Başvuru da aranan şartların izleme süresi içinde değişmesi, 14.3.c) maddesinde belirtilen fiillerin oluşması durumunda 9.5 maddesi hükümleri uygulanır.
- 9.5 Yatırım 9.3 'de belirtilen süre zarfında il müdürlüğünce her altı ayda bir mahallinde düzenli olarak kontrol edilmesi, rapora bağlanması ve raporların dosyasında muhafaza edilmesi sağlanacaktır. Yatırımcı bu hususta idareye gerekli yardımı sağlamakla yükümlüdür. Hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetinin, yerinin ve amacının proje yatırımının bitiminden sonraki beş yıl içerisinde değiştirildiğinin il müdürlüğü tarafından tespiti halinde, GTHB, KKYDP kaynakları kapsamında yatırımcıya yapılan ödemeleri bu sözleşmenin 20 nci maddesi hükümlerine göre geri alır.

MADDE 10- FAALİYETİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- 10.1 GTHB'nin bir ara dönem veya proje sonrası değerlendirme yapacağı durumlarda, yatırımcı, il müdürlüğüne/veya il müdürlüğünün bu konuda görevlendirebileceği kişilere, değerlendirmeye yardımcı olacak her türlü doküman ve bilgiyi sağlamak görevini üstlenir ve tüm belge ve bilgilere Madde 18.2'de belirtilen şekilde erişim hakkı tanır.
- 10.2 Eğer taraflardan biri projenin uygulanması sırasında bir değerlendirme yapar veya yaptırırsa, bu değerlendirme raporunun birer kopyasını diğer tarafla veya taraflarla paylaşır.

MADDE 11- SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİKLERİ

- 11.1 Hibe sözleşmesi veya eklerinde yapılacak herhangi bir değişiklik, bir ek metin şeklinde yazılı olarak yapılır ve tarafların karşılıklı yazılı mutabakatı ile gerçekleşir.
- 11.2 Bir sözleşme değişikliği ek metni, hibe kararının sorgulanmasını gerektiren veya hibe talebi ile başvuranlara eşit muamele yapılması hususuna aykırı düşen bir sözleşme değişikliği tesis etme amacına veya etkisine haiz olamaz. Madde 3.2 ve 3.3'de belirtilen azami hibe miktarı artırılamaz.

- 11.3 Yatırımcının değişiklik talep etmesi halinde, eğer yatırımcı tarafından uygun bir şekilde belgelenmişse ve il müdürlüğü tarafından kabul edilmiş bir özel hal yok ise, o zaman yatırımcı değişiklik talebini değişikliğin yürürlüğe girmesi gereken tarihten bir ay önce il müdürlüğüne sunar.
- 11.4 Ancak, hibe sözleşmesi bütçe değişikliğinin, projenin temel amacını etkilemediği ve değişikliğin mali sonucunun projenin aynı bütçe kaleminde bir transferle sınırlı olduğu veya bütçe kalemleri arasında gereken transfer tutarının ilgili her bir maliyet kaleminin başlangıçta belirlenen tutarının %20 veya daha azı ile sınırlı olduğu durumlarda, yatırımcı sözleşmede bütçe değişikliği uygulayabilir ve 10 (on) gün içerisinde ve takip eden ilk ilerleme raporunda da gerekçeleri ile il müdürlüğünü bilgilendirir.
- 11.5 Hibe sözleşmesinde yapılacak değişiklikler 7 nci maddeye aykırı olamaz.

MADDE 12- DEVİR

- 12.1 Hibe sözleşmesi hiç bir şekilde üçüncü taraflara devredilemez. Ancak yatırım sahibinin vefatı durumunda talep etmeleri halinde kanuni mirasçılar ile hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir. Kanuni mirasçılarının işe devam etmek istemediklerini il müdürlüğüne yazılı olarak bildirmeleri halinde genel usul ve esaslara göre tasfiye edilir.
- 12.2 Hibe sözleşmesi sonucu sağlanan makine ekipman ve tesisin işletmesi üçüncü taraflara devredilemez

MADDE 13- PROJENİN UYGULAMA SÜRESİ, SÜRE UZATIMLARI, MÜCBİR SEBEP VE KAPANIŞ TARİHİ

- 13.1 Tebliğin 10.1 maddesine uygun olarak 90 (doksan) gün süre uzatımı verilmiş ise projenin tamamlanma tarihi .../.../20... olarak yeniden belirlenir.
- 13.2 Projenin yürürlük tarihi ve uygulama süresi, Madde 2’de belirtilmiştir. Yatırımcı, projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek her durum hakkında il müdürlüğünü derhal bilgilendirir. Yatırımcı, uygulama süresinin bitiş tarihinden bir ay önceye kadar proje uygulama süresinin uzatılması talebinde bulunabilir. Bu talebin değerlendirilmesi için gerekli her türlü destekleyici kanıt, taleple beraber sunulur.
- 13.3 Mücbir sebep olmaksızın herhangi bir nedenle yatırım süresi içerisinde tamamlanmadığı takdirde Tebliğin 10.1 maddesine göre verilen ek süre uzatımı içinde yapılan harcamalara hibe desteği verilmez. Yatırımın tamamlanarak projenin hedefine ulaşılması esas alınır.
- 13.4 Mücbir sebep projenin devamını çok güç veya tehlikeli kılıyorsa, o zaman yatırımcı veya il müdürlüğü proje uygulamasının tamamını veya bir kısmını durdurmak için talepte bulunabilir. Taraflar bu doğrultuda bir talepleri var ise, otuz gün içinde karşı tarafı bilgilendirir ve mücbir sebeple ilgili belgeleri sunarlar.
- 13.5 Mücbir Sebep; Taraflardan birinin sözleşme yükümlülüklerini yerine getirmesini engelleyen, tarafların kontrolü dışında olan, bunların (veya yüklenicilerin, aracılardan veya çalışanların) hata veya ihmaline bağlanamayan, bütün çabalara rağmen aşılamayan ve öngörülmesi mümkün olmayan, istisnai bir durum veya olaydır. Eğer taraflardan biri yükümlülüklerini mücbir sebep nedeniyle yerine getiremiyorsa, sözleşme yükümlülüklerini ihlal etmiş sayılmaz. Madde 13.3 ve 13.4’te belirtilen madde hükümleri saklı kalmak üzere, mücbir sebeple karşılaşan taraf diğer tarafı mücbir sebebin ortaya çıkış tarihinden itibaren otuz gün içinde olayın mahiyeti, muhtemel süresi ve sorunun öngörülebilir etkileri hakkında bilgilendirir ve olabilecek zararları önlemek için tüm önlemleri alır. Ekipman veya malzemedeki kusurlar ya da bunları kullanıma hazır hale getirmedeki gecikmeler, endüstriyel ilişkilerde anlaşmazlıklar veya mali güçlükler mücbir sebep olarak nitelendirilemez.

MADDE 14- SÖZLEŞMENİN FESHİ VE TASFİYESİ

- 14.1. Proje uygulamalarının Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespiti halinde, bu durum tutanağa bağlanarak tutanak tarihinden itibaren on gün içerisinde proje sahiplerine uygulamaların hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmesi konusunda il müdürlüğü tarafından bir ihtar yazısı yazılır ve konu hakkında Genel Müdürlük on gün içerisinde bilgilendirilir. Yazının karşı tarafa tebliğ tarihini izleyen bir ay içerisinde projenin Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespit edilmesi halinde, il müdürlüğüne Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda fesih işlemi yapılır.
- 14.2. Mücbir sebepler dışında verilen ek sürede yatırımın tamamlanamaması durumunda da Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda sözleşme fesih edilir. Teminat mektubu Hazineye irat kaydedilir.
- 14.3. Yatırımcının aşağıda belirtilen fiil veya durumlarla karşı karşıya olması halinde, Bakanlık, önceden tebliğ etmeksizin hibe sözleşmesini feshedebilir.
- a) Yatırımcının iflas etmesi veya tasfiye halinde olması; işlerinin mahkemelerce idare ediliyor olması; alacaklılarla herhangi bir düzenlemeye girmiş olması; iş veya faaliyetlerini askıya almış olması; bu meselelerle ilgili bir dava veya takip konusu olması; veya ulusal mevzuat ve düzenlemelerde yeri olan bir prosedür dolayısı ile bunlara benzer bir durumda olması halinde,
- b) Yatırımcının profesyonel faaliyetini ilgilendiren bir suçtan kesin hüküm gücünde bir karar ile mahkumiyet almış olması,
- c) Yatırımcının ve ortaklarının, yüklenicilerinin ve aracılarının dolandırıcılık veya yolsuzluk yapması, suç örgütüne dahil olması; veya Ülkenin mali çıkarlarına zarar verici herhangi bir faaliyeti olması,
- d) Madde 7, 9, 12 ve 18'e uymaması,
- e) Hibe Sözleşmesi vasıtasıyla sağlanan hibeyi kullanmak için yanlış veya eksik beyanlarda bulunması ya da gerçeği yansıtmayan raporlar sunması,
- f) Hibe Sözleşmesi ile sağlanan hibeyi kullanmak için; sahte veya içeriği itibariyle gerçek dışı belge düzenlenmesi ve kullanılması,
- g) GTHB den yazılı izin alınmadan yapılan tüzel kişilik isim değişikliği,
- h) Yatırımcının hibe sözleşmesi sonrasında kendisine hibe ödemesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın projeyi uygulamaktan vazgeçmesi halinde,
- i) Yatırımcının üçüncü taraflara Bakanlıktan alacağı ödemelere karşılık temlik vermesi halinde,
- 14.4 Hibe Sözleşmesi 14. Madde hükümleri çerçevesinde feshedilmesi halinde yatırımcı GTHB tarafından fesih tarihine kadar yapılan bir hibe ödemesi varsa yasal faizi ile birlikte GTHB'ye geri öder.
- 14.5 GTHB bu madde uyarınca hibe sözleşmesini feshetmeden önce, fesih yerine hibe miktarında azaltmaya gidebilir, ihtiyati bir tedbir olarak önceden herhangi bir tebliğde bulunmaksızın ödemeleri durdurabilir.
- 14.6 Hibe Sözleşmesinin 14. madde hükümleri çerçevesinde feshedilmesi halinde, yatırımcıya herhangi bir hibe ödemesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın teminat mektubu veya hesapta bulunan miktar Hazine adına irat kaydedilir.
- 14.7 Hibe sözleşmesinde belirtilen süre ile verilen ek süreler de dahil olmak üzere yatırım tamamlanamaz ise, hibe sözleşmesi genel hükümlere göre fesih edilir ve teminat Hazine'ye irat kaydedilir.
- 14.8 Mücbir sebepler dışında hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra; kamu kurum ve kuruluş kaynaklı kamulaştırma, imar plan değişikliği, yasal mevzuat değişikliği nedeniyle proje tamamlanamaz ise karşılıklı mutabakata varılarak hibe sözleşmesi tasfiye edilir ve yatırımcının teminatı iade edilir.

14.9 Hibe Sözleşmesinin 14. madde hükümleri; Hibe sözleşmesinin imzalandığı tarih ile nihai raporun idarece uygun olarak kabul edildiği tarih arasında geçen süre için uygulanır.

MADDE 15- TABİ OLUNAN YASA VE ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

- 15.1 Taraflar, bu hibe sözleşmesinin uygulanması esnasında aralarında doğabilecek herhangi bir anlaşmazlığın yasal yollardan takip edilmesi aşamasından önce anlaşmazlığın çözümü için mümkün olan tüm gayreti sarf eder. Bu amaçla taraflar konularını ve mümkün buldukları çözümleri yazılı olarak birbirlerine iletirler ve ikisinden birinin talebi ile birlikte toplantı yaparlar. Herhangi bir taraf, kendisine iletilen çözüm talebine 30 (otuz) gün içerisinde yanıt verir. Bu süre aşıldığında veya ilk talebin ardından 60 (altmış) gün içerisinde bir çözüme ulaşma girişimi ile bir anlaşmaya varılmadığı takdirde tarafların her biri kendi tarafının bu prosedürü başarısız olarak değerlendirdiğini diğer tarafa bildirebilir.
- 15.2 Yatırımcı yatırım yapacağı tesis ile ilgili yürürlükteki mevzuat hükümlerine uymakla yükümlüdür.
- 15.3 Bu hibe sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına tabidir. Yasal bir anlaşmazlık durumunda ..... Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

MALİ HÜKÜMLER

MADDE 16- HİBEYE UYGUN PROJE MALİYETLERİ

- 16.1 Bir maliyetin, Projenin doğrudan maliyeti olarak hibeye uygun maliyet sayılması için, şu hususları sağlaması gerekir:
- Ek-I'de verilen projede hibeye esas proje gideri kapsamında yer alması; Projenin uygulanabilmesi için gerekli olması, hibe sözleşmesinde yeri olması ve özellikle harcanan paranın karşılığının alınması ve maliyet etkinliği bakımından sağlam mali yönetim ilkeleri ile uyumlu olması,
  - Madde 2.2'de tanımlandığı şekilde projenin uygulanma süresi içinde, yatırımcı ya da ortakları tarafından ödenen veya ödenecek bir maliyet olarak gerçekleşmiş olması
(*Yatırımcı veya bir ortağının bu maliyetle ilgili olarak proje süresince fiilen ne zaman harcama yaptıkları, nihai denetleme bakımından bu maliyetin uygun maliyet statüsünü etkilemez*),
  - Yatırımcının veya ortaklarının hesaplarında ya da muhasebe kayıtlarında kayıtlı, saptanabilir, doğrulanabilir olması ve orijinal belgelerle kanıtlanması,
- 16.2 Yukarıdaki hükümlere tabi olarak, Ek-I'de verilen projede hibeye esas proje giderleri kapsamında yer alan ve madde 16.4'te belirtilen usullerle satın alınması kaydı ile;
- İnşaat işleri alım giderleri,
  - Makine ve ekipman alım giderleri
hibeye uygun proje maliyetleridir.
- 16.2.1 İnşaat, makine ve ekipman satın alım maliyetleri, yatırımcının ve ortaklarının normal olarak ödediği ve piyasa ölçüleriyle kabul edilen tutardan yüksek olmamalıdır.
- 16.2.2 Yatırımcı tarafından, proje kapsamında yapılacak makine ve ekipman inşaat işleri yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler kapsamında satın alınacaktır. Yüklenicilerle yapılacak tüm ihale ve sözleşmeler Türk Lirası (TL) cinsinden yapılacaktır.
- 16.2.3 Yatırımcı, projenin tamamını veya projeyi bölümler halinde (makine-ekipman alımı ve inşaat gibi) ayrı ayrı ihale edebilecektir.
- 16.2.4 Yüklenicilerle yapılacak sözleşmelerde fiyatlar kesin ve sabit olacak ve sözleşmenin uygulanması sırasında herhangi bir ayarlamaya tabi tutulmayacaktır.

- 16.2.5 Ek-I'de ayrı olarak belirtilen ve proje kapsamında yapılacak harcamalara dahil edilmeyen yatırımcı veya ortakları tarafından yapılan herhangi bir türdeki aynı katkılar hibeye uygun maliyet değildir. Yatırımcı bu tür maliyetleri ortak finansman olarak muameleye koyamaz. Buna karşın yatırımcı, bu tür katkıyı, proje tanımında yer aldığı şekli ile yapmayı taahhüt eder.
- 16.3 Yatırımcılar, proje uygulamasında yapacakları her türlü mal ve inşaat işi satın alma ihalelerinde, 2886 ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile diğer yerel satın alma yöntemleri hükümleri uygulanma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, satın alma kitabındaki usul ve esaslar dışında kalan hususlarda yatırımcılar yükümlülüklerini yürürlükte olan ulusal mevzuatlar doğrultusunda yerine getireceklerdir.
- 16.4 Yatırımcılar, proje uygulamasında yapacakları her türlü inşaat işleri ve makine-ekipman satın alma ihalelerinde, Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma kitabında belirtilen kurallara uygun hareket edeceklerdir. Bir harcamanın hibeye uygun proje maliyeti olarak kabul edilmesi için belirtilen usul ve esaslara uygun olarak satın alma faaliyetlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir. Uygulama sırasında yatırımcı tarafından gerçekleştirilen ihalelerde, bahsi geçen kuralların uygulanıp uygulanmadığı il proje yürütme birimlerince kontrol edilecek ve izlenecektir. Yatırımcı, bu kontroller için gerekli olabilecek her türlü belge ve bilgiyi sağlamakla yükümlüdür.
- 16.5 Yatırımcı, bu sözleşme hükümleri ve proje tekliflerine uygun olarak yaptıkları inşaat ve makine- ekipman alımlarına ilişkin ihale ile ilgili belgelerinin 1 asıl ve 1 suretini yüklenicilerle sözleşme yapmadan önce, il müdürlükleri bünyesindeki il proje yürütme birimlerine en geç **10 (on)** gün içinde teslim edeceklerdir. İl müdürlüğü dokümanları en geç **5 (beş)** iş günü içinde inceleyerek onay ve görüş bildiriminde bulunacaklardır. Satın alma dokümanlarına, il müdürlüğü (il proje yürütme birimi)'nün incelemesi ve onayından sonra yatırımcı yüklenici ile sözleşme yapacak ve sipariş mektubu düzenleyecektir.
- 16.6 Satın alma dokümanlarının il proje yürütme birimi tarafından yapılan incelemesinde, işlemlerin uygun bulunmaması durumunda, yatırımcı satın alma işlemini il proje yürütme biriminin uyarıları doğrultusunda yenileyecektir.
- 16.7 Uygun bulunması durumunda, yatırımcılar yüklenicilere gönderilen sipariş mektubu ile imzalanan sözleşmelerin 1 asıl ve 1 suretini il müdürlükleri bünyesindeki il proje yürütme birimlerine ilgili sözleşmeler imzalandıktan sonra en geç **10 (on)** gün içinde teslim edeceklerdir. Belgelerin suretlerinin aslına uygunluğu onaylandıktan sonra belgelerin asılları yatırımcılara iade edilecektir.

MADDE 17- ÖDEMELER

- 17.1 Yatırımcılar, inşaat ve makine-ekipmana ait satın alma işlemlerinin gerçekleşmesinden sonra ödeme taleplerine ilişkin ödeme evraklarını il müdürlüğüne 2 (iki) nüsha halinde teslim edeceklerdir. İl müdürlüğünce (il proje yürütme birimi) **15 (on beş)** gün içerisinde mevzuat, hibe sözleşmesi ve proje amaçlarına uygunluğu açısından kontrol edilip onaylandıktan sonra, ödeme icmal tablolarındaki bilgilerin Genel Müdürlük tarafından veri tabanında oluşturulan elektronik ödeme tablosuna o ayın son iş günü mesai saati bitimine kadar girişi yapılır. İl Müdürlüklerince veri tabanındaki elektronik ödeme tablosuna girişi yapılan ve onaylı veri tabanı çıktıları Genel Müdürlüğe ulaşan illere ait listelerde adı geçen yatırımcıların ödemeleri, gerekli işlemleri tamamlandıktan sonra T.C.Ziraat Bankası kanalıyla yapılır. İlgili kanun ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş hakediş, yatırımcı katkı payının yatırıldığına dair banka dekontu, fatura (ithal edilen makineler için tercüme edilmiş noter tasdikli fatura), serbest meslek makbuzu (noter tasdikli) ve ücret bordrosu gibi alınacak belgeler, ödeme ile ilgili eklere göre düzenlenerek, aslı ve suretleri il

- müdürlüğüne ibraz edilecektir. Suretlerin aslına uygunluğu onaylandıktan sonra belgelerin asılları proje sahiplerine iade edilecektir.
- 17.2 İl Müdürlüğü; ödemelerin gerekli belgelerle desteklenmediği, harcamanın hibeye uygun olduğunun doğrulanması için yerinde kontrol gibi ilave kontrollerin yapılmasının gerekli olduğu durumlar da dahil olmak üzere çeşitli nedenlerle raporun onaylanamayacağını ve bazı ek kontroller yapılmasını gerekli bulduğunu yatırımcıya bildirmek sureti ile, onay ve/veya ödeme sürelerini durdurabilir. Böyle durumlarda il müdürlüğü açıklama, değişiklik veya ilave bilgi talep edebilir ve bunların talep edildikleri tarihten itibaren **5 (beş)** iş günü içerisinde yatırımcı tarafından sağlanması gerekir. Talep edilen bu hususlar ve bilginin alındığı tarihte, onay ve/veya ödeme süreleri yeniden işlemeye başlar.
- 17.3 Ödemeler aşağıdaki gibi yapılacaktır:
- Ödemeler yatırım gerçekleştikçe yapılacaktır.
  - İnşaat işleri alım giderleri: Onaylanmış hak ediş raporlarına bağlı olarak ödenecektir
  - Makine ve ekipman alım giderleri: Yatırımcının makine-ekipman alım sözleşmelerine uygun olarak teslim edilen makine-ekipmanların kabulünden sonra ödenecektir. Birden fazla ihale yapılması durumunda; her ihale için ayrı ödeme yapılabilir.
- 17.4 Ödemeler; İlerleme Raporları ve eki bütçelerin kabulünü takiben GTHB tarafından yatırımcıya Ziraat Bankası kanalıyla yapılacaktır. Yapılacak ödemelerde komisyon harici tüm masraflar yatırımcıdan alınacaktır.
- 17.5 Son ödeme talebinin yapılabilmesi için nihai rapor ile aynı katkının son ödeme talebinden önce tamamlandığına dair il proje yürütme birimi tarafınca hazırlanan tespit tutanağı, yapı kullanma izin belgesi, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı gibi nihai rapora esas eklerin tamamlanmış olması gerekmektedir.
- 17.6 Son ödeme tutarı hibeye esas proje tutarının %20'sinden az olamaz.
- 17.7 29/06/2008 tarih ve 26921 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Maliye Bakanlığı Tahsilat Genel Tebliği gereğince, yatırımcıdan her bir ödeme talebini kapsayan dönemde ve teminat mektubunun iadesi aşamasında vergi dairesinden alınacak olan vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair belge istenecektir.
- 17.8 28.09.2008 tarih 27011 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan işverenlere verilen devlet yardımı, teşvik ve desteklerde SGK' dan alınacak borcu yoktur belgesinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslara dair tebliğ kapsamında yatırımcıdan her bir ödeme talebini kapsayan dönemde ve teminat mektubunun iadesi aşamasında Sosyal Sigortalar Kurumuna (SGK) prim borcu olmadığına dair belge istenecektir.
- 17.9 Hibe desteği kapsamında yapılacak ödemelerin yılı Bakanlık bütçe imkanları ile ilişkili olması nedeniyle, Bakanlığa iletilmiş bulunan ödeme taleplerinde Maliye Bakanlığı tarafından yılı bütçe tahsisatlarının serbest bırakılmasına yönelik talimat yayınlanana kadar hiçbir ödeme talebi işleme konulmadığından yatırımcılar tarafından bu husus satın alım ve ödeme planlamaları açısından dikkate alınır.
- 17.10 GTHB, ödemeleri Türk Lirası (TL) olarak yapacaktır.
- 17.11 Hibe kapsamında yapılacak tüm ödemeler KDV hariç olarak ödenir.

MADDE 18- HESAPLAR İLE TEKNİK VE MALİ KONTROLLER

- 18.1 Yatırımcı, kendi muhasebe sisteminin bir parçası veya ek hesaplar şeklinde, proje uygulanmasının muhasebe hesaplarını doğru ve düzenli şekilde tutar. Bu sistem profesyonel uygulamaların gerektirdiği prosedürlere uygun şekilde işletilir. Her proje için ayrı hesap tutulur ve proje'nin tüm gelir ve giderleri ayrıntılı olarak bu hesaplarda gösterilir.

- 18.2 Yatırımcı, GTHB' nin veya onaylayacağı bir denetim kuruluşunun belgeleri inceleyerek veya yerinde kontroller marifeti ile proje uygulamasının doğrulanmasına ve gerekli bulursa, hesaplara ilişkin belgeler, muhasebe dokümanları ve proje'nin finansmanına ilişkin diğer belgeler temelinde tam kapsamlı denetim yapmasına izin verir. Bu kabil teftiş bakiyenin ödenmesinden 5 yıl sonrasına kadar yapılabilir.

MADDE 19- GTHB FİNANSMANININ NİHAİ MİKTARI

- 19.1 Hibeye uygun harcamaların gerçekleşen toplam tutarı, projede belirtilen hibeye esas proje tutarını geçse bile, GTHB tarafından yatırımcıya ödenecek toplam tutar, madde 3.2 ve 3.3'de belirtilen azami hibe miktarını aşamaz.
- 19.2 Eğer projenin hibeye uygun maliyetleri proje uygulaması sonunda Ek-I' de belirtilen hibeye esas proje tutarının altında kalırsa, o zaman GTHB'nın katkısı, madde 3.2 ve 3.3'de belirtilen hibe oranının, GTHB tarafından onaylanmış olan gerçekleşmiş hibeye uygun maliyetlere uygulanması ile bulunacak tutarla sınırlanır.
- 19.3 1/12/2017 tarihi itibarıyla yatırımın tamamlanmaması durumunda il proje yürütme birimi ile yatırımcı tarafından, iş mahallinde yapılan işler tespit edilir ve bir tutanağa bağlanır. GTHB'nin sağlayacağı finansmanın nihai miktarı bu tutanakla tespit edilen gerçekleşmiş işlerin/malların bedeli ile sınırlıdır.
- 19.4 Yatırımcı, hibenin hiç bir şekilde kendisine menfaat sağlamayacağını ve hibe miktarının, proje uygulamasının kaynak ve giderlerinin dengelenmesi için gereken miktarla sınırlı olduğu hususunu kabul eder.
Kişisel menfaat, aşağıdaki şekilde tanımlanır:
- Projenin uygulaması için verilen hibe ile ilgili, bakiye ödeme talebinin yapıldığı tarihte söz konusu proje maliyetlerinin üzerindeki kaynak, kişisel menfaat sayılır.
- Yatırımcının faaliyetleri üzerindeki kaynağın yatırımcı kurum veya kuruluşu oluşturan üyelere, onların kişisel olarak zenginleşmelerini sağlayacak şekilde dağıtılması kişisel menfaat sayılır.
- 19.5 Eğer proje uygulanmıyorsa veya yetersiz şekilde veya kısmen veya gecikmeli olarak uygulanıyorsa, o zaman, madde 14 uyarınca hibe sözleşmesini fesih hakkı saklı kalmak üzere, işbu hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak alınan bir karar ile, başlangıçta belirlenen hibe tutarını, projenin gerçekleşen uygulamasına paralel şekilde, bu hibe sözleşmesinde ifade edilen vade ve koşullar temelinde azaltabilir.

MADDE 20- İSTİRDAT

- 20.1 Yatırımcı, kendisine nihai miktar üzerinde ödenmiş ve GTHB'nın alacağı olan herhangi bir fazla ödeme tutarını, ilgili talep kendisine tebliğ edildikten sonra 30 (otuz) gün içerisinde GTHB'nın göstereceği hesaba ödemeyi taahhüt eder. Yatırımcının, GTHB tarafından belirlenen tarihe kadar geri ödemeyi yapmaması halinde, GTHB, TCMB reeskont faiz oranı üzerinden faiz eklemek suretiyle borçlu olunan miktara temerrüt faizi talep eder.
- 20.2 Temerrüt faizi, GTHB tarafından belirlenen son ödeme tarihinden (hariç) ödemenin fiilen yapıldığı tarihe kadar (dahil) işler. Yapılan herhangi bir kısmi ödeme, öncelikle bu şekilde tesis edilen temerrüt faizini kapsar Bu durum tarafların, taksitle ödeme yolunu ve mutabakata varmasını engellemez.
- 20.3 GTHB'ye borçlu olunan miktarların geri ödenmesinden kaynaklanan banka masraflarının tamamını yatırımcı üstlenir.
- 20.4 Hibe sözleşmesinin imzalanmasından proje uygulamalarının nihai rapora bağlanmasına kadar geçen süre ile bu süreden itibaren 5 (beş) yıllık izleme süresi bitimine kadar, ödenen hibenin geri alınmasını gerektiren bir durumun tespit edilmesi

halinde hibe sözleşmesi hükümlerine göre GTHB tarafından bu madde hükümleri doğrultusunda geri alım işlemi yapılır.

MADDE 21- HABERLEŞME ADRESLERİ

21.1 Bu hibe sözleşmesine ilişkin olarak yapılacak haberleşmeler yazılı olarak ve proje adı ve numarası belirtilmek suretiyle taahhütlü olarak aşağıdaki adrese gönderilecek ve yazılı olarak değiştirildiği bildirilmediği takdirde aşağıdaki adrese yapılan gönderiler taraflara bildirilmiş sayılacaktır:

GTHB'na Yazılacak Yazılar

[GTHB İl Müdürlüğü adresi yazılacaktır]

Yatırımcı'nın Adresi:

[Yatırımcı'nın haberleşme adresi yazılacaktır]

MADDE 22- EKLER

Aşağıdaki belgeler İş bu Sözleşme'nin eki ve ayrılmaz bir parçasıdır:

Ek I : Hibe başvuru formu ile eki proje ve proje bütçesi

- Yatırımcı tarafından hazırlanan ve sunulan hibe başvuru formu ve ekleri;
- Sonradan tatbikat projeleri hazırlanmış ise bu projeler ile buna ait proje bütçe tabloları;
- Alınması gerekli yasal izin ve belgeler; (ÇED, ruhsat, ...)
- Kesin teminat mektubu veya nakit teminatın il müdürlüğü hesabına yatırıldığına dair banka dekontu
- SGK prim borcu ve vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair belgeler.
- Yatırım yerinin ipotekli, şerhli, icralı ve mahkemelik olmadığına dair güncellenmiş belge
- Banka ipoteği var ise bankadan alınan güncellenmiş olumlu görüş yazısı,
- Tüzel kişi başvurularında tüzel kişiliğe ait sermaye pay oranlarını gösteren en son yayımlanmış ticaret sicil gazetesi onaylı sureti
- Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretecek tesis için ulusal şebekeye bağlantı ön izin belgesi
- Organik ürün amaçlı başvurular için Taahhütname - (5)

Ek II : **Ödeme ile ilgili ekler:**

I-ÖDEK-1 : Yatırımcı Dilekçesi

II-ÖDEK-2 : Ödeme icmal tablosu

III-ÖDEK-3 : Dönem içinde imzalanan "Uygulama Sözleşme Listesi"

IV-ÖDEK-4 : Makine Ekipman Tespit Tutanağı

V-ÖDEK-5 : İnşaat Tespit Tutanağı

VI-ÖDEK-6 : Hayvan Varlığı Tespit Tutanağı (Koyun-Keçi, Manda ve Sığır sabit yat. için)

Ek III : Raporlama Formatları (Başlangıç, İlerleme, Nihai Rapor ve Ekleri)

(tarim.gov.tr internet adresinde yayımlanan "Satın Alma Kitabı" ve "Uygulama Rehberi" bu sözleşmenin ayrılmaz bir ekidir.) .../.../20... tarih ve ..... sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2016/37 nolu Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğine dayanılarak; iki nüsha (1 asıl 1 suret) olarak düzenlenen ve taraflarca her

maddesi müzakere edilerek her sayfası paraflanan iş bu hibe sözleşmesi .... /... / 20... tarihinde imza altına alınmıştır.

Yatırımcı Nam ve Hesabına

[İmza yetkilisinin adı, soyadı, unvanı]

[İmza]

... /... /.....

Gıda Tarım ve Hayvancılık

Bakanlığı adına

..... İl Müdürü

[İmza yetkilisinin adı, soyadı unvanı]

[İmza-mühür]

... /... /.....

(V)

UYGULAMA REHBERİ EKLERİ

- ÖRNEK FORMATLAR

TEMİNAT MEKTUBU

GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
İL GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜNE

.....

30/4/2015 tarih ve 29342 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (TEBLİĞ NO: 2015/16) uyarınca yatırımcı .....’nın .....nolu hibe başvurusu hibe desteğine uygun görüldüğünden söz konusu yatırımcının ilgili tebliğ gereği vermek zorunda olduğu kesin teminat tutarı olan .....TL’ ni (yazıyla Türk Lirası) ..... Bankası A.Ş. garanti ettiğinden, adı geçen sözleşmedeki taahhüdünü ilgili tebliğ ve uygulama rehberi ile sözleşme hükümlerine göre kısmen veya tamamen yerine getirmediği takdirde protesto çekmeye, hüküm ve adı geçen iznini almaya gerek kalmaksızın ve adı geçen ile İdareniz arasında ortaya çıkacak herhangi bir uyuşmazlık ve bunun akıbet ve kanuni neticeleri nazarı itibara alınmaksızın, yukarıda yazılı tutarı ilk yazılı talebiniz üzerine nakden ve tamamen ve talep tarihinden ödeme tarihine kadar geçen günlere ait kanuni faiziyle birlikte ödeyeceğimizi Bankanın imza atmaya yetkili temsilcisi ve sorumlusu sıfatıyla ve Banka ad ve hesabına taahhüt ve beyan ederiz.

İş bu teminat mektubu süresiz olup mektubun tazmini halinde mektup tutarı TL (Türk Lirası) olarak tarafınıza ödenecektir.

.....Bankası

.....Şubesi

İmza

İmza

Unvan

Unvan

- Bu mektup tutarı da dahil olmak üzere Şubemizce verilmiş ve halen geçerli olan geçici, kesin ve avans teminat mektupları toplamı : ..... TL
- Şubemiz Limiti : ..... TL
- Genel Md.lük İhtiyat fonundan alınan limit : ..... TL
- Şubemiz toplam limiti : ..... TL

TAAHHÜTNAME - (1)

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ çerçevesinde (Tebliğ No= 2015/16) başvuruda bulunduğum..... nolu ..... proje için bu Tebliğ kapsamında verilecek destek dışında, ilgili Tebliğde de belirtildiği üzere, hiçbir kamu kurum ve kuruluşun desteklerinden yararlanmayacağımı, aksi takdirde hibe desteğinden vazgeçeceğimi ve hiç bir hak talebinde bulunmayacağımı taahhüt ederim.

YATIRIMCI
(Adı-Soyadı)
(İmza)
(Kaşe)

Not: Bu taahhütname başvuru aşamasında elektronik ortamda imzalı olarak yüklenecektir.

TAAHHÜTNAME (2)*

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ çerçevesinde (Tebliğ No= 2015/16) programa alınan ..... nolu ..... kapasite artırımı ve teknoloji yenileme projesinin uygulanacağı tesis için, 18/1/2011 tarihli ve 2011/1409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına dayanılarak çıkarılan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Çerçevesinde Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi hakkındaki 2011/9, 2012/64, 2013/59 ve 2014/43 nolu tebliğler kapsamında hibe desteğinden yararlanmadığımı, aksi taktirde hibe desteğinden vazgeçeceğimi ve hiç bir hak talebinde bulunmayacağımı taahhüt ederim.

YATIRIMCI
(Adı-Soyadı)
(İmza)
(Kaşe)

** Bu taahhütname "kapasite artırımı ve teknoloji yenileme" başvuruları için hibe sözleşmesi aşamasında verilecektir.
(Alternatif enerji üretim tesisi başvuruları için bu taahhütname istenilmeyecektir. Tarımsal amaçlı kooperatif, birlik ve bunların üst birlikleri bu taahhütnameden muaftır.)*

TAAHHÜTNAME (3)*
(Tüzel kişiler için)

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile .....(yatırımcı adı örnek Göktürkler Tarımsal Kalkınma Kooperatifi) arasında ..... tarihinde imzalanan .....nolu hibe sözleşmesi kapsamında demirbaş defterimize kayıtlı (makinelere ait bilgiler makine ismi modeli vs. yazılacak örnek Orhun makine 3 ton / saat kavanoz dolum makinesi) ve (eğer inşaat yapılmışsa yazılacak) ..... tarih ve ..... sayılı ..... belediyesince/ OSB / İl Özel İdaresince verilen yapı kullanım izin belgesinde belirtilen taşınmazı ve bunlardan oluşan (tesisın adı yazılacak örnek süt işleme paketleme depolama) tesisin (nihai raporun onaylandığı tarih yazılacak) ..... tarihinden itibaren 5 yıl süreyle mülkiyetini, yerini ve proje amacını değiştirmeyeceğimizi, tesisi veya hibe kapsamında sağlanan makine ekipmanı başkalarına kiralamayacağımızı, işletme planına uygun olarak faaliyetlerimize devam edeceğimizi, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünce yapılacak denetimlerde tespit edilen ve tarafımıza tebliğ edilen aksaklıkları 45 gün içerisinde gidereceğimizi aksi taktirde hibe kapsamında aldığımız ödemeleri yasal faizi ile geri ödeyeceğimizi taahhüt ederiz "

YATIRIMCI
(Adı-Soyadı)
(İmza)
(Kaşe)

* 10.Etap kapsamında hibe sözleşmesi imzalayan yatırımcılardan tüzel kişiliğe haiz olanlar; tüzel kişilik karar defterine bu taahhütname kararını alarak noterden onaylatıp teminatın yatırımcıya iadesi aşamasında idareye sunulacaktır.

TAAHHÜTNAME (3)*
(Gerçek kişiler için)

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile .....(yatırımcının adı örnek *Kutay DOĞAN*) arasında ..... tarihinde imzalanan .....nolu hibe sözleşmesi kapsamında satın alınan ..... (*makinelere ait bilgiler makine ismi modeli vs. yazılacak örnek Orhun makine 3 ton / saat kavanoz dolun makinesi*) ve (eğer inşaat yapılmışsa yazılacak) ..... tarih ve ..... sayılı ..... belediyesince/ OSB / İl Özel İdaresince verilen yapı kullanım izin belgesinde belirtilen taşınmazı ve bunlardan oluşan (*tesis adı yazılacak örnek süt işleme paketlenme depolama*) tesisin (*nihai rapor tarihi yazılacak*) ..... tarihinden itibaren 5 yıl süreyle mülkiyetini, yerini ve proje amacını değiştirmeyeceğimizi, tesisi veya hibe kapsamında sağlanan makine ekipmanı başkalarına kiralamayacağımızı, işletme planına uygun olarak faaliyetlerimize devam edeceğimizi, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne yapılacak denetimlerde tespit edilen ve tarafıma tebliğ edilen aksaklıkları 45 gün içerisinde gidereceğimizi aksi taktirde hibe kapsamında aldığımız ödemeleri yasal faizi ile geri ödeyeceğimi taahhüt ederim"

YATIRIMCI
(Adı-Soyadı)
(İmza)

* 10.Etap kapsamında hibe sözleşmesi imzalayan yatırımcılardan gerçek kişiler bu taahhütnameyi noterden onaylatılıp teminatın yatırımcıya iadesi aşamasında idareye sunulacaktır.

TAAHHÜTNAME - (4)

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ çerçevesinde (Tebliğ No= 2015/16 elektronik ortamda başvurusunu yapmış olduğum “.....” isimli projenin hibe desteğine uygun görülmesi halinde hibe sözleşmesi imzalanması aşamasında yatırım yerine ait imar planını idarenize sunacağımı taahhüt ederim.

YATIRIMCI
(Adı-Soyadı)
(İmza)
(Kaşe)

Not: Bu taahhütname Tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırım projeleri, alternatif enerji kullanan seralar, çelik silo ve soğuk hava deposu konusundaki yatırımlar hariç diğer yeni tesis başvuruları için başvuru aşamasında elektronik ortamda imzalı olarak yüklenecektir.

TAAHHÜTNAME - (5)

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No= 2015/16 çerçevesinde hibe desteğine uygun görülen .....nolu .....projeyi sözleşme hükümlerine göre gerçekleştireceğimi ve Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik ile diğer ilgili mevzuat doğrultusunda nihai rapor düzenlenme tarihinden itibaren beş yıl süre ile aynı amaç doğrultusunda faaliyetini yürüteceğimi, aksi taktirde aldığım hibe desteğini yasal faizi ile birlikte geri ödeyeceğimi kabul ve taahhüt ederim.

YATIRIMCI

(Adı-Soyadı)

(İmza)

(Kaşe)

Not: Bu taahhütname, organik ürün amaçlı yapılan başvurulardan hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanan başvuru sahiplerince hibe sözleşmesi ekinde sunulacaktır.

ÖDEME İLE İLGİLİ EKLER

ÖDEK-1: Yatırımcı dilekçesi

ÖDEK-2: Ödeme icmal tablosu

ÖDEK-3: Dönem içinde imzalanan uygulama sözleşme listesi

ÖDEK-4: Makine ekipman tespit tutanağı

ÖDEK-5: İnşaat tespit tutanağı

ÖDEK-6: Yatırımcı ile yüklenici tutanağı

ÖDEK-7: Hayvan varlığı tespit tutanağı

..... İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜNE

Ek listede belirtilen inşaat/ makine-ekipman ve malzeme satın alımına ilişkin faaliyetleri hibe sözleşme/protokolü hükümlerine uygun olarak gerçekleştirildiğimizi; ilgili uygulama sözleşmeleri kapsamında temin edilen inşaat/makine, ekipman ve malzeme giderlerini ilgili uygulama sözleşmelerine ve ilgili hibe sözleşme/protokolüne uygun olarak teslim aldığımızı/ gerçekleştirdiğimizi; hibe sözleşme/protokolü ve tebliğde belirtilen orana uygun olarak yatırımcı katkı payımızı ekli listede belirtilen yüklenicilere ödediğimizi ve uygulamaların Bakanlık tarafından yayınlanmış satın alma kitabı hükümlerine uygun olarak yapıldığını onaylar, gereğini arz ederim.

**Yatırımcının Adı ve soyadı
İmza ve Kaşe**

EKLER :

1. **Ödeme belgeleri (fatura, noter tasdikli serbest meslek makbuzu)**
2. **Katılım bedelinin ödendiğine dair belgeler (banka dekontu),**
3. **Uygulama Sözleşmeleri Listesi (ÖDEK-3)**
4. **Ödeme İcmal Tablosu (ÖDEK-2)**
5. **Hakediş Raporu (inşaat işleri)**
6. **Tutanaklar (ÖDEK-4 -5 -6 ve 7)**
7. **Vergi dairesinden vadesi geçmiş borcu olmadığına dair belge**
8. **SGK'dan prim borcu olmadığına dair belge**
9. **Süt sağım ünitesi / süt toplama merkezine ait deney raporu**
10. **İşletme Tescil Belgesi**

10. ETAP KAPSAMINDA EKONOMİK YATIRIMLAR ÖDEME İCMAL TABLOSU

İL MÜDÜRLÜĞÜ :
 PROJE NO :
 YATIRIMCI ADI :
 HİBE SÖZLEŞME TARİHİ :
 HİBEYE ESAS PROJE TUTARI :
 ÖDENMİŞ TOPLAM HİBE TUTARI :
 PROJE SÜRESİ VE İŞİN BİTİŞ TARİHİ (VARSA EK SÜRE UZATIMI) :
 VARSA GERÇEKLEŞEN AYNİ KATKI MİKTARI :
 (SON ÖDEMENİN YAPILABİLMESİ İÇİN AYNİ KATKININ TAMAMININ GERÇEKLEŞMESİ GEREKİR.)

No	Ödemeye Esas İşin Adı (İnşaat/Makine Ekipman)	Uygulama Sözleşmesi Tutarı (TL)	Yatırımın Yapıldığı		Yatırımcının			Fatura Tarihi ve no	İlgili Dönem Toplam Harcama Tutarı (TL)	Dönem İçinde Talep Edilen Hibe Tutarı (TL)
			İl	İlçe	Vergi No / TC No (*)	Baba Adı (**)	Doğum Tarihi (**)			

(*) Tüzel Kişi ise Vergi No Gerçek Kişi ise TC Kimlik Numarası yazılacaktır.

(**) Gerçek Kişi ise doldurulacaktır.

NOT: Yatırımcı tarafından, hibe ödemesi hangi işler karşılığında talep edildiği, işin niteliği bulunduğu aşama ile ödeme miktarı yazılı olarak kısaca belirtilecek.

*Yatırımcının Adı Soyadı
(İmza-Kaşe)*

*İl Proje Yürütme Birimi Elemanları
(İsim- İmza)*

*İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü veya İl Mdr.Yrd.
(İsim-İmza- Mühür)*

DÖNEM İÇİNDE İMZALANAN UYGULAMA SÖZLEŞMELERİ LİSTESİ

İL MÜDÜRLÜĞÜ :
DÖNEMİ :
PROJE NO :
HİBE SÖZLEŞMESİ TARİHİ :
YATIRIMCININ ADI/UNVANI :

No	Yüklenici Adı / Unvanı	Uygulanma Sözleşme İşinin Adı	İhale Yöntemi (*)	Uygulama Sözleşmesi İmza Tarihi	Uygulama Sözleşmesi Toplam Tutarı (KDV Hariç)	Uygulama Sözleşmesi Toplam Tutarı (KDV Dahil)

*Yatırımcının Adı Soyadı
(İmza ve Kaşe)*

*İl Tarım Müdürü/ İl Tarım Müdür Yrd.
(İmza ve Mühür)*

(*) "Ticari Teamüller", "Küçük İnşaat İşleri" , "Ulusal Rekabete Açık İhale" şeklinde doldurulacaktır.

MAKİNE EKİPMAN TESPİT TUTANAĞI

KKYDP 2015/16 No'lu Tebliğ kapsamında hibe almaya hak kazanan.....proje no'lu. .... (yatırımcı firma) tarafından ..... projesinde hibe başvuru dosyasında belirtilen makine ve ekipmanların alım ve montajının eksiksiz ve kusursuz olarak tamamlandığı, makinelerin yeni ve çalışır vaziyette olduğu "İl Proje Yürütme Birimi" elemanlarınca. .... tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir.

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ ELEMANLARI

(Adı Soyadı-İmza)

Not: İl Proje Yürütme Biriminin oluşturulmasında görevlendirilen görevlerinin sayısının fazla olması durumunda, İl Proje Yürütme Biriminde görevlilerin tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ilgili teknik elemanın imzası tutanakta yer almalıdır.

İNŞAAT TESPİT TUTANAĞI

KKYDP 2015/16 Nolu Tebliğ (10.Etap) kapsamında hibe almaya hak kazanan .....Proje Nolu. ....(yatırımcı firma) tarafından ..... Projesinde hibe başvuru dosyasında belirtilen İnşaat işlerinin hibe sözleşmesi ve teknik şartnameye uygun olarak tamamlandığı İl Proje Yürütme Birimi elemanlarınca. .... tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda tespit edilmiştir.

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ ELEMANLARI

(Adı Soyadı-İmza)

Not: İl Proje Yürütme Biriminin oluşturulmasında görevlendirilen görevlerinin sayısının fazla olması durumunda, İl Proje Yürütme Biriminde görevlilerin tamamının imza zorunluluğu yoktur. İşin niteliğine göre uzmanlık alanı ile ilgili teknik elemanın imzası tutanakta yer almalıdır.

YATIRIMCI-YÜKLENİCİ TUTANAĞI

KKYDP 2015/16 Nolu Tebliğ (10.Etap) kapsamında hibe almaya hak kazanan .....
..... Nolu proje tamamlanmış olup yatırımcı firma..... ile yüklenici
firmalar..... arasında bu projeye ait herhangi bir alacak-verecek ilişkisi kalmamıştır.
...../...../.....

YATIRIMCI

YÜKLENİCİLER (İnşaat/Makine-Ekipman)

HAYVAN VARLIĞI TESPİT TUTANAĞI

KKYDP 2015/16 Nolu Tebliğ (10.Etap) kapsamında hibe almaya hak kazanan
.....Proje Nolu. .... (yatırımcı
firma) tarafından ..... Projesinde almayı taahhüt ettiği
..... Baş Koyun/Keçi/Manda/Sığır hayvan varlığının mevcut bulunduğu/satın alındığı İl
Proje Yürütme Birimi elemanlarınca. .... tarihinde yerinde yapılan incelemeler sonucunda
tespit edilmiştir.

İL PROJE YÜRÜTME BİRİMİ ELEMANLARI

(Adı Soyadı-İmza)

PROJE RAPORLARI

1.BAŞLANGIÇ RAPORU

2. İLERLEME RAPORU

3. NİHAİ RAPOR

NOT: Yatırımcı tarafından verilen raporların her sayfasında yatırımcının kaşe ve imzası bulunacaktır.

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI BAŞLANGIÇ RAPORU

- Projenin adı :
- Projenin konusu :
- Başvuru sahibi :
- Proje No :
- Proje süresi :
- Proje başlama tarihi* :
- Proje bitiş tarihi** :
- Rapor tarihi :

* Hibe sözleşme imza tarihi

** Başlama tarihinden itibaren hibe sözleşmesinde 2.2 maddesinde belirtilen yatırım süresi sonu

A-PROJENİN TANIMI VE ÖZETİ

Bu bölümde projenin uygulama alanı, projenin faaliyet konusu, projenin ana faaliyetleri (inşaat ve makine-ekipman), projede yer alan hedef gruplar, projenin uygulanmasıyla elde edilecek kazanımlar ve projenin genel amacı ile ilgili kısa bir tanım yapılacaktır.

(TL)

PROJENİN TOPLAM MALİYETİ	
HİBEYE ESAS PROJE TUTARI	
AYNI KATKI	
TALEP EDİLEN HİBE TUTARI	

B- PROJE FAALİYETLERİ

Bu bölümde projenin inşaat ve makine-ekipman alımına ait planlanan faaliyetlerin kısa bir özeti yazılacaktır.

Faaliyet-1

- Adı :
- Kapsamı :
- Tutarı (TL) :
- Süresi (AY) :

Faaliyet-2

(Varsa diğer faaliyetler de faaliyet 1 gibi açıklanacaktır)

C- PROJE BÜTÇESİ

Proje Bütçesine ait kısa bilgi verilecek, İcmal ve alt ayrıntı tabloları başlangıç raporu ekinde sunulacaktır.

Ek 1. Proje Bütçesi (Hibe Başvuru Formu ekindeki bütçe tabloları)

- Ek 1.1 İnşaat İşleri Alım Giderleri
- Ek 1.2 Makine ve Ekipman Alım Giderleri
- Ek 1.3 Ayni Katkı

Ek.2 : İşyeri (Yatırım Yeri) Tespit Tutanağı

İl Müdürlüğü tarafından düzenlenecek İşyeri (Yatırım Yeri) Tespit Tutanağı Başlangıç Raporu ekinde yer alacaktır. İşyeri (Yatırım Yeri) Tespit Tutanağı örneği aşağıda verilmiştir.

Ek.3 :İşyerine (Yatırım yerine) ait Fotoğraflar

Bu bölümde,mevcut durumun değişik konumlarını yansıtan fotoğraflar yer alacaktır.

EK 1 PROJE BÜTÇESİ ⁽¹⁾																
SIRA NO	GİDER KALEMLERİ	Giderler Toplamı	PROJE MALİYETİNİN AYLARA DAĞILIMI													
			YATIRIM SÜRESİ (Aylık)													
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
	HİBEYE ESAS PROJE GİDERLERİ															
A	GİDERLERİ ⁽²⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B	PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ ⁽³⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C	HİBEYE ESAS PROJE TUTARI (A+B) ⁽⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	AYNI GİDERLER															
<i>a</i>	İnşaat İşleri Alım Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>b</i>	Makine ve Ekipman Alım Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	AYNI KATKILAR TOPLAMI (a+b) ⁽⁵⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	PROJE TOPLAM TUTARI (C+D)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
¹ Proje bütçesi, yatırım için geçerli giderlerin tümünü içermelidir.																
² İnşaat işleri alım giderleri toplam ve aylık dağılımı, işlerin ayrıntılı belirtildiği EK 1.1 İnşaat İşleri Alım Giderleri tablosu toplam satırından alınacaktır.																
³ Mal alım giderleri toplam ve aylık dağılımı, işlerin ayrıntılı belirtildiği EK 1.2 Mal Alım Giderleri tablosu toplam satırından alınacaktır.																
⁴ Ekonomik yatırımlar için 2015/16 nolu tebliğin ilgili maddesindeki limitleri geçemez.																
⁵ Hibeye esas proje giderleri toplamı dışında, yatırımcının tamamını kendi özkaynaklarını kullanarak gerçekleştirecekleri alım giderleri toplamı ve aylık dağılımı, işlerin ayrıntılı belirtildiği EK 1.4 Ayni Katkı tablosu toplam satırından alınacaktır.																

EK 1.1 İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ

TL

SIRA NO	GİDER KALEMLERİ ⁽¹⁾	Planlanan Tarihler ⁽²⁾		Giderler Toplamı	PROJE MALİYETİNİN AYLARA DAĞILIMI															
		Başlama	Bitirme		YATIRIM SÜRESİ (Aylık)															
					1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1				0																
2				0																
3				0																
4				0																
5				0																
İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ TOPLAMI ⁽³⁾				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ İnşaat ile ilgili işlerin yüklenicilerle yapılması planlanan sözleşmeler bazında alt gruplar şeklinde detaylı olarak belirtilecektir. (Örneğin: ana bina inşaatı, elektrik tesisatı, ısıtma sistemi gibi ayrı sözleşmeler kapsamında alınması planlanıyorsa)

² İşin yaklaşık başlama ve bitirme tarihi ay olarak belirtilecektir

³ Ek 1. Proje Bütçesi Tablosu, inşaat işleri alım giderleri satırına aktarılacaktır. Her iki tablodaki toplam değerlerin ve aylara dağılımlarının aynı olması gerekir.

EK 1.2 MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ

TL

SIRA NO	GİDER KALEMLERİ ⁽¹⁾	Planlanan Tarihler ⁽²⁾		Giderler Toplamı	PROJE MALİYETİNİN AYLARA DAĞILIMI															
		Başlama	Bitirme		YATIRIM SÜRESİ (Aylık)															
					1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1				0																
2				0																
3				0																
4				0																
5				0																
MAKİNE ve EKİPMAN ALIM GİDERLERİ TOPLAMI ⁽³⁾				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ Makine,ekipman ve malzeme alımları için planlanan sözleşmeler bazında alt gruplar şeklinde detaylı olarak belirtecektir.
(Örneğin:ana bina inşaatı, trafo binası, elektrik tesisatı, ısıtma sistemi gibi ayrı sözleşmeler kapsamında alınması planlanıyorsa)

² İşin yaklaşık başlama ve bitirme tarihi ay olarak belirtilecektir

1	İnşaat İşleri Alım Giderleri			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Makine ve Ekipman Alım Giderleri			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	.....			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	AYNI KATKI TOPLAMI ⁽⁴⁾			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ Her bütçe kalemi için lütfen aynı katkı yapılması düşünülüyorsa kısa bir şekilde açıklayınız.(en fazla 5 satır) ve proje faaliyetleri ile ilgisini açıklayınız.

Hibe sözleşmesi edinilmiş arazi, bina ve mal gibi aynı katkılarda bu açıklamalar belirtilecektir. Açıklamalar için Ek 2 gider gerekçelerinde ayrı bir sayfa kullanılacaktır.

² Hibeye esas proje giderleri toplamı dışında, yatırımcıların tamamını kendi kaynaklarını kullanarak gerçekleştirilecekleri lalım işlerini ayrıntılı olarak belirtilecektir.

³ İşin yaklaşık başlama ve bitirme tarihi ay olarak belirtilecektir. Öneğin KASIM 2015 gibi

⁴ Ek 1. Proje Bütçesi Tablosu, aynı katkı satırına aktarılacaktır. Her iki tablodaki toplam değerlerin ve aylara dağılımlarının aynı olması gerekir.

EK 3 FİNANSMAN KAYNAKLARI

(TL)

SIRA NO	GİDER KALEMLERİ	Kaynaklar Toplamı	Hibe Desteği Tutarı	Hibe Desteği Oranı (%) (*)	Proje Sahibi Katılım Payı Tutarı	Katılım Payı Oranı (%)
		III (I+II)	I	I/III*100	II	II/III*100
HİBEYE ESAS PROJE GİDERLERİ						
A	PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ	0	0	50	0	50
B	PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ	0	0	50	0	50
C	HİBEYE ESAS PROJE TUTARI (A+B)⁽¹⁾	0	0	50	0	50
AYNI KATKI GİDERLERİ						
<i>a</i>	PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ	0	0	100	0	100
<i>b</i>	PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ	0	0	100	0	100
D	AYNI KATKI GİDERLERİ TOPLAMI (a+b)	0	0	100	0	100
E	PROJE TOPLAM TUTARI (C+D)	0	0		0	

(*) Hibe esas proje tutarı kapsamındaki işlerle ilgili olarak hibe desteği oranı yüzde ellidir.

KONULAR	İŞ PLANI ⁽¹⁾															
	AYLAR															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
HİBEYE ESAS PROJE GİDERLERİ																
PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ																
PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ																
AYNI KATKI GİDERLERİ																
PROJE İNŞAAT İŞLERİ ALIM GİDERLERİ																
PROJE MAKİNE VE EKİPMAN ALIM GİDERLERİ																

¹ Hibe sözleşmesinin akdedilmesinden sonraki süreci sözleşmeler bazında, 1.ay, 2.ay .....vb ve ihale dokümanı hazırlığı, ihale, sözleşme yapılması, uygulama gibi alt grupları şeklinde gösteriniz.

T.C.
.....VALİLİĞİ
İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ
İŞYERİ (YATIRIM YERİ) TESPİT TUTANAĞI

- Projenin adı :
- Projenin konusu :
- Başvuru sahibi :
- Proje No :
- Proje süresi :

Aşağıda imzaları bulunan kişiler yukarıda belirtilen proje mahalline giderek yerinde gerekli incelemeleri yapmış, tapunun ..... ada ..... parseline kayıtlı taşınmaz üzerinde önerilen projenin Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesine ilişkin tebliğ esaslarına uygun olduğunu belirlemiştir.

Söz konusu işin sözleşme hükümlerine uygun olarak yürütülmesi konusunda yatırımcıya gerekli tavsiyelerde /uyarılarda bulunulmuştur.

İşbu tutanak taraflar arasında 3 nüsha olarak düzenlenerek imza altına alınmıştır.

İL Proje Yürütme Birimi Elemanları

.../.../ .....

Adı soyadı
(İmzası)

Yatırımcı

.../.../ .....

Adı soyadı
(İmzası)

**KIRSAL KALKINMAYATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI
İLERLEME RAPORU**

- Projenin adı :
- Projenin konusu :
- Başvuru sahibi :
- Proje No :
- Proje süresi :
- Proje başlama tarihi* :
- Proje bitiş tarihi** :
- Rapor dönemi :
- Rapor tarihi :
- Hibe esas proje tutarı :
- Toplam Proje Tutarı :

* Hibe sözleşmesi tarihi :

** Başlama tarihinden itibaren hibe sözleşmesinin 2.2 maddesinde belirtilen süre

A - RAPOR DÖNEMİ İÇİNDEKİ PROJE FAALİYETLERİ

Bu bölüm şu alt başlıklar halinde hazırlanabilecektir.

1. Rapor dönemi içerisinde gerçekleştirilen satın alımlar,
2. Rapor dönemi içerisinde sözleşmeye bağlanan satın alımlar,
3. Uygulamada gerçekleşen fiziki gerçekleştirmeler (planlama ve gerçekleştirme karşılaştırılacak),

B - PROJE BÜTÇESİ (Dönemsel ve Kümülatif olarak)

Raporun kapsadığı dönem içerisindeki ve Projenin başlangıcından itibaren proje kapsamında gerçekleşmiş harcamaları (BÜTÇE / GERÇEKLEŞME / SAPMA / SAPMA ORANI) kapsayan tablolar ve açıklamaları şeklinde hazırlanacaktır. Tablo formatı olarak, Hibe Anlaşması ekinde yer alan “Bütçe” tablo formatları kullanılabilir. Proje bütçesindeki gerçeklemeye ait bir özet tablo verilecektir.

Hibe Esas Proje Tutarı	Harcamalar (TL)			Bakiye (TL)	Hibe Miktarı (TL)		
	Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam		Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam

C - SORUNLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, Proje'nin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri belirtilecektir.

D – HİBE SÖZLEŞMESİNDE (VARSA) YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Bu bölümde, projenin uygulama aşamasında hibe sözleşmesinde zorunlu olarak yapılan değişiklikler belirtilecektir. (Süre uzatımı, Bütçe revizyonu v.b.)

E – GELECEK DÖNEMDE KALAN İŞ VE PLANLANAN FAALİYETLER

Bu bölümde, Rapor dönemi içerisinde ve öncesinde başlanmış olup da Rapor tarihi itibarıyla henüz tamamlanamayan ve rapor dönemi sonuna kadar yapılması planlanan işler belirtilecektir. Bu işlere ait “İş Planı” eğer değişiklik varsa güncellenilerek verilecektir.

F – SONUÇ

Kapsadığı dönem içerisinde, Proje Tanımı'nda belirtilen amaçlar, sağlanan imkanlar, beklenen sonuçlar, Proje bütçesi ayrıntıları ile sağlanan imkanların kullanımı, yapılan harcamalar ve belirtilen başarı göstergelerinin sonuçları en fazla bir sayfa olacak şekilde özetlenecektir.

G - EKLER:

1. Proje Bütçe Ayrıntıları (Fiili/Sapma Tutarı/Sapma Oranı Raporları)
2. Güncel İş Planı

PROJE TOPLAM BÜTÇESİ

Proje No:			Dönemi :			
			Harcama Gider Kalemleri (TL)			
			İnşaat	Makine-Ekipman	Toplam	
Proje Toplam Tutarları	Toplam Proje Maliyeti (1)	A				
	Hibeye Esas Proje Gideri (2)	B				
	Önceki Dönem Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri (4)	C				
	Döneme Ait Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri	D				
	Kumulatif Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri	E (C+D)				
	Önceki dönem harcama toplamı	F				
	Döneme ait harcama toplamı	G				
	Kumulatif harcamalar toplamı	H (F+G)				
	Fark	I (E-H)				
	% Gerçekleşme	K (H/E)				
	Hibe Toplam Tutarı	Hibeye Esas Proje Gideri	L (B* %..)			
		Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri	M (E*%...)			
Önceki dönem harcama toplamı		N				
Döneme ait harcama toplamı		O				
Kumulatif harcamalar toplamı		P (N+O)				
Fark		R (M-P)				
% Gerçekleşme		S (P/M)				
Aynı Katkı Toplam Tutarı	Proje Bütçesi (3)	T				
	Önceki dönem harcama toplamı	U				
	Döneme ait harcama toplamı	V				
	Kumulatif harcamalar toplamı	Y				
	Fark	Z				
	% Gerçekleşme	X				

- (1) Toplam Proje Maliyeti, Hibe Sözleşmesi veya Başlangıç/İlerleme Raporu Ek 1'de belirtilen tutar alınacaktır (Ek 1 Proje Bütçesi tablosu F satırı).
- (2) Hibeye Esas Proje Gideri, Hibe Sözleşmesi veya Başlangıç/İlerleme Raporu Ek 1'de belirtilen tutar alınacaktır (Ek 1 Proje Bütçesi tablosu D satırı).
- (3) Aynı Katkı tutarı, Hibe Sözleşmesi veya Başlangıç/İlerleme Raporu Ek 1'de belirtilen tutar alınacaktır (Ek 1 Proje Bütçesi tablosu E satırı).
- (4) Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri, ihale işlemleri tamamlanmış ve yüklenicilerle sözleşmesi yapılmış işlerin toplam tutarı (dönemsel ve kumulatif)

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI
NİHAİ RAPOR

- Projenin adı :
- Projenin konusu :
- Başvuru sahibi :
- Proje No :
- Proje süresi :
- Proje başlama tarihi* :
- Proje bitiş tarihi ** :
- Rapor dönemi :
- Rapor tarihi :
- Hibe esas proje tutarı :
- Toplam Proje Tutarı :

* Hibe sözleşme tarihi

** Başlama tarihinden itibaren hibe sözleşmesinin 2.2 maddesinde belirtilen süre

A - RAPOR DÖNEMİ İÇİNDEKİ PROJE FAALİYETLERİ

Bu bölüm şu alt başlıklar halinde hazırlanabilecektir.

- 1.Rapor dönemi içerisinde gerçekleştirilen satın alımlar,
- 2.Rapor dönemi içerisinde sözleşmeye bağlanan satın alımlar,
- 3.Uygulamada gerçekleşen fiziki gerçekleştirmeler (planlama ve gerçekleştirme karşılaştırılacak),

B - PROJE BÜTÇESİ (Dönemsel ve Kümülatif olarak)

Raporun kapsadığı dönem içerisindeki ve Projenin başlangıcından itibaren proje kapsamında gerçekleştirilmiş harcamaları (BÜTÇE / GERÇEKLEŞME / SAPMA / SAPMA ORANI) kapsayan tablolar ve açıklamaları şeklinde hazırlanacaktır. Tablo formatı olarak, Hibe Anlaşması ekinde yer alan “Bütçe” tablo formatları kullanılabilir.

Proje bütçesindeki gerçeklemeye ait bir özet tablo verilecektir.

Hibe Esas Proje Tutarı	Harcamalar (TL)			Bakiye (TL)	Hibe Miktarı (TL)		
	Önceki dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam		Önceki dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam

C – HİBE SÖZLEŞMESİNDE (VARSA) YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Bu bölümde, projenin uygulama aşamasında hibe sözleşmesinde zorunlu olarak yapılan değişiklikler belirtilecektir. (Süre uzatımı, Bütçe revizyonu v.b.)

D – SONUÇ

Kapsadığı dönem içerisinde, Proje Tanımı’nda belirtilen amaçlar, sağlanan imkanlar, beklenen sonuçlar, Proje bütçesi ayrıntıları ile sağlanan imkanların kullanımı, yapılan harcamalar ve belirtilen başarı göstergelerinin sonuçları en fazla bir sayfa olacak şekilde özetlenecektir.

E - EKLER:

- 1- Proje bütçe tablosu
- 2- İnşaat ve makine-ekipman alımına ait tespit tutanakları
- 3- Yapı kullanım izin belgesi
- 4- Demirbaş kaydı
- 5- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı
- 6-Aynı katkının son ödeme talebinden önce tamamlandığına dair il proje yürütme birimi tarafınca hazırlanan tespit tutanağı
- 7- İnşaat ve montajı yapılmış makinelere ait fotoğraflar
- 8- Büyükbaş ve küçükbaş konusunda yatırımlar için;
  - a) Hayvan Tespit Tutanağı,
  - b) İşletme Tescil Belgesi,
  - c) Süt Sağım Ünitesi Deney Raporu
- 9- Taahhütname (3)
- 10- Organik ürün amaçlı başvurularda;
  - a) Organik tarım müteşebbis sertifikası,
  - b) Ürün sertifikası

PROJE TOPLAM BÜTÇESİ

Proje No			Dönemi :				
			Harcama Gider Kalemleri (TL)				
			İnşaat	Mal		Toplam	
Proje Toplam Tutarları	Toplam Proje Maliyeti (1)	A					
	Hibeye Esas Proje Gideri (2)	B					
	Önceki Dönem Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri (4)	C					
	Döneme Ait Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri	D					
	Kumulatif Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri	(C+D)					
	Önceki dönem harcama toplamı	F					
	Döneme ait harcama toplamı	G					
	Kumulatif harcamalar toplamı	(F+G)					
	Fark	(E-H)					
	% Gerçekleşme	(H/E)					
	Hibe Toplam Tutarı	Hibeye Esas Proje Gideri	L (B* %..)				
		Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri	M (E*%...)				
Önceki dönem harcama toplamı		N					
Döneme ait harcama toplamı		O					
Kumulatif harcamalar toplamı		(N+O)					
Fark		(M-P)					
% Gerçekleşme		(P/M)					
Aynı Katkı Toplam Tutarı	Proje Bütçesi (3)	T					
	Önceki dönem harcama toplamı	U					
	Döneme ait harcama toplamı	V					
	Kumulatif harcamalar toplamı	Y					
	Fark	Z					
	% Gerçekleşme	X					

(1) Toplam Proje Maliyeti, Hibe Sözleşmesi veya Başlangıç/İlerleme Raporu Ek İde belirtilen tutar alınacaktır (Ek 1 Proje Bütçesi tablosu F satırı).

(2) Hibeye Esas Proje Gideri, Hibe Sözleşmesi veya Başlangıç/İlerleme Raporu Ek İde belirtilen tutar alınacaktır (Ek 1 Proje Bütçesi tablosu D satırı).

(3) Aynı Katkı tutarı, Hibe Sözleşmesi veya Başlangıç/İlerleme Raporu Ek İde belirtilen tutar alınacaktır (Ek 1 Proje Bütçesi tablosu E satırı).

(4) Sözleşmeye Bağlanan Proje Gideri, ihale işlemleri tamamlanmış ve yüklenicilerle sözleşmesi yapılmış işlerin toplam tutarı (dönemsel ve kumulatif)

NOT: 2015/16 No'lu Tebliğ kapsamındaki uygulamalarda düzenlenir ancak Genel Müdürlüğe gönderilmez.

**KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI
İLERLEME RAPORLARI İÇMALİ**

İL ADI :
RAPOR TARİHİ :
DÖNEMİ :

A-PROJE GENEL BİLGİLERİ

PROJE NO	YATIRIMCI ADI-ÜNVANI	PROJENİN ADI	PROJENİN KONUSU
1-			
2-			

B-RAPOR DÖNEMİ İÇİNDEKİ PROJE FAALİYETLERİ

PROJE NO	DÖNEM İÇİNDE SÖZLEŞMEYE BAĞLANAN SATIN ALIMLAR		
	İNŞAAT İŞLERİ	MAKİNE-EKİPMAN ALIM	
1-			
2-			
TOPLAM			

C- DÖNEMSEL VE PROJE BÜTÇESİ

Her Projeye ait başlangıcından itibaren ve raporun kapsadığı dönem içerisinde gerçekleşmiş harcamaları kapsayan tablo aşağıdaki örnek tablo gibi hazırlanacaktır.

Ekonomik ve Altyapı Projeleri için ayrı tablo düzenlenecektir.

Proje No	Proje Toplam Tutarı (TL)	Hibeye Esas Proje Tutarı (TL)	Harcamalar			Hibe Miktarı		
			Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam	Önceki Dönem(ler)	Rapor Dönemi	Toplam
1-								
2-								

D- HİBE SÖZLEŞMESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİLER
(Bütçe Revizyonu, Süre Uzatımı vb.)

Her Proje için, rapor dönemi içerisinde yapılan değişiklikler aşağıdaki örnek tabloya göre hazırlanacaktır.

PROJE NO	Hibe Sözleşmesinde Yapılan Değişiklikler İle İlgili Açıklamalar
1-	
2-	
3-	

E- KALAN VE İZLEYEN DÖNEMDE PLANLANAN İŞLER

1.Kalan İşler: Her proje için Rapor Dönemi öncesinde ve içerisinde başlanmış olup, Rapor Tarihi itibariyle henüz tamamlanamayan işler belirtilecektir.

2.İzleyen Dönemde Planlanan İşler: Her Proje için Rapor Dönemi sonuna kadar yapılması planlanan işleri kapsamaktadır.. Bu işlere ait "İş Planı"nda eğer değişiklik varsa güncelleştirilerek son durum belirtilecektir.

PROJE NO	KALAN İŞLER	İZLEYEN DÖNEMDE YAPILMASI PLANLANAN İŞLER
1-		
2-		
3-		
4-		

F- SORUNLAR-ÖNERİLER

PROJE NO	SORUNLAR VE ÖNERİLER
1-	
2-	
3-	
4-	

G-SONUÇ

Her Projenin Rapor Dönemi sonundaki durumu ayrıntılı olarak (devam edip etmediği, tamamlanıp tamamlanmadığı, varsa fesih durumu vb.) belirtilecektir.

PROJE NO	AÇIKLAMA
1-	
2-	
3-	
4-	

Düzenleyenler(İPYB)
Adı soyadı
Unvanı
İmza

Kontrol eden
Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürü
İmza